

Poz. 109

**UCHWAŁA NR 227
SENATU UNIwersytetu Warszawskiego**

z dnia 22 kwietnia 2026 r.

w sprawie nagród Prezesa Rady Ministrów za rok 2025

Na podstawie § 7 ust. 4 pkt 1 lit. a rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz wzoru wniosku o ich przyznanie (Dz. U. poz. 1099), Senat Uniwersytetu Warszawskiego postanawia, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się uzasadnienie wniosków o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za rok 2025 za wyróżniającą się rozprawę doktorską dla następujących kandydatów:

- 1) dr Dominika Adamczyk – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina psychologia, stanowiące załącznik nr 1 do uchwały;
- 2) dr Honorata Bogusz – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina ekonomia i finanse, stanowiące załącznik nr 2 do uchwały;
- 3) dr Stanisław Cichomski – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina matematyka, stanowiące załącznik nr 3 do uchwały;
- 4) dr Natalia Gryczewska – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina archeologia, stanowiące załącznik nr 4 do uchwały;
- 5) dr Filip Grzegorzewski – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina stosunki międzynarodowe, stanowiące załącznik nr 5 do uchwały;
- 6) dr Kseniya Homel-Ficenes – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina nauki socjologiczne, stanowiące załącznik nr 6 do uchwały;
- 7) dr Kaja Kiełpińska – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina językoznawstwo, stanowiące załącznik nr 7 do uchwały;
- 8) dr Marcin Kluczek – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina nauki o Ziemi i środowisku, stanowiące załącznik nr 8 do uchwały;
- 9) dr Michał Lipka – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina nauki fizyczne, stanowiące załącznik nr 9 do uchwały;

- 10) dr Martyna Osuch – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina literaturoznawstwo, stanowiące załącznik nr 10 do uchwały;
- 11) dr Wojciech Pawlak – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina nauki biologiczne, stanowiące załącznik nr 11 do uchwały;
- 12) dr Patrycja Pichnicka-Trivedi – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina nauki o kulturze i religii, stanowiące załącznik nr 12 do uchwały;
- 13) dr Piotr Ratusznik – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina nauki prawne, stanowiące załącznik nr 13 do uchwały;
- 14) dr Marek Sokołowski – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina informatyka, stanowiące załącznik nr 14 do uchwały;
- 15) dr Dorota Szepke – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina nauki chemiczne, stanowiące załącznik nr 15 do uchwały;
- 16) dr Izabela Śliwińska-Słomska – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina historia, stanowiące załącznik nr 16 do uchwały;
- 17) dr Maciej Tarnowski – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina filozofia, stanowiące załącznik nr 17 do uchwały;
- 18) dr Malwina Żuchniewicz – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina nauki o komunikacji społecznej i mediach, stanowiące załącznik nr 18 do uchwały.

2. Przyjmuje się uzasadnienie wniosków o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za rok 2025 za wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego dla następujących kandydatów:

- 1) dr hab. Zuzanna Bogumił – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina etnologia i antropologia kulturowa, stanowiące załącznik nr 19 do uchwały;
- 2) dr hab. Karolina Broś – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina językoznawstwo, stanowiące załącznik nr 20 do uchwały;
- 3) dr hab. Izabela Chojnicka – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina psychologia, stanowiące załącznik nr 21 do uchwały;
- 4) dr hab. Ewa Cukrowska-Torzewska – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina ekonomia i finanse, stanowiące załącznik nr 22 do uchwały;
- 5) dr hab. Jeffrey Everts – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina nauki fizyczne, stanowiące załącznik nr 23 do uchwały;
- 6) dr hab. Maria Górna – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina nauki biologiczne, stanowiące załącznik nr 24 do uchwały;
- 7) dr hab. Urszula Markowska-Manista – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina pedagogika, stanowiące załącznik nr 25 do uchwały;
- 8) dr hab. Rafał Reichert – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina historia, stanowiące załącznik nr 26 do uchwały;
- 9) dr hab. Maciej Sendłak – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina filozofia, stanowiące załącznik nr 27 do uchwały;
- 10) dr hab. Katarzyna Seroka – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina nauki o komunikacji społecznej i mediach, stanowiące załącznik nr 28 do uchwały;
- 11) dr hab. Magda Szcześniak – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina nauki o kulturze i religii, stanowiące załącznik nr 29 do uchwały;
- 12) dr hab. Urszula Wincenciak-Núñez – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina archeologia, stanowiące załącznik nr 30 do uchwały;

- 13) dr hab. Agnieszka Wiśniewska – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości, stanowiące załącznik nr 31 do uchwały;
- 14) dr hab. Bartłomiej Witkowski – dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscyplina nauki chemiczne, stanowiące załącznik nr 32 do uchwały;
- 15) dr hab. Paweł Wojtas – dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina literaturoznawstwo, stanowiące załącznik nr 33 do uchwały;
- 16) dr hab. Bartosz Wołodkiewicz – dziedzina nauk społecznych, dyscyplina nauki prawne, stanowiące załącznik nr 34 do uchwały.

3. Przyjmuje się uzasadnienie wniosku o przyznanie dr. hab. Sewerynowi Mroczkowi, prof. ucz. nagrody Prezesa Rady Ministrów za rok 2025 za osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, w tym twórczości artystycznej, lub działalności wdrożeniowej w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne, stanowiące załącznik nr 35 do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Senatu UW
Rektor: *A. Z. Nowak*

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR DOMINICE ADAMCZYK
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Praca dr Adamczyk (pt.: *Gender-biased Social Perception of Vegetarians and Vegans*) spełnia kryteria stawiane rozprawom doktorskim w ustawie z dn. 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz została wyróżniona na mocy uchwały Rady Naukowej Dyscypliny Psychologia z 17 czerwca 2025 r.

Rozprawa została przygotowana w formie cyklu artykułów naukowych, w której skład wchodziło cztery artykuły opublikowane w renomowanych czasopismach naukowych. Artykuły, z których składa się rozprawa, powstały na podstawie czterech badań obejmujących różnorodne podejścia metodologiczne, w tym badania jakościowe i eksperymentalne oraz przegląd literatury. Kluczowym osiągnięciem pracy jest wykazanie, że współzależność między dietą, rolą mięsa w społeczeństwie a rolami płciowymi ma istotne implikacje zarówno dla postrzegania społecznego osób na diecie wegetariańskiej lub wegańskiej, ale także dla doświadczeń członków mniejszości wegańskiej i wegetariańskiej, żyjących w społeczeństwach zdominowanych przez konsumpcję mięsa.

Rozprawa stanowi oryginalne rozwiązanie istotnego problemu naukowego o znaczeniu społecznym, łącząc różne obszary psychologii społecznej, w tym badania nad uprzedzeniami, normami społecznymi oraz tożsamością społeczną. Rozprawa ma również istotne znaczenie aplikacyjne. Podejmowana tematyka dotyczy aktualnych wyzwań społecznych związanych z postawami wobec osób na dietach roślinnych, ochroną środowiska oraz dobrostanem zwierząt. Wyniki badań mogą znaleźć zastosowanie w projektowaniu interwencji społecznych, kampanii edukacyjnych oraz działań na rzecz ograniczania uprzedzeń i dyskryminacji. Kandydatka wnosi nowatorski wkład teoretyczny, integrując literaturę z zakresu psychologii społecznej, badań nad uprzedzeniami oraz relacji międzygrupowych w ujęciu mechanizmów kształtujących percepcję wegan i wegetarian. W szczególności proponuje nowe spojrzenie na rolę norm płciowych jako czynnika moderującego oceny społeczne, co pozwala lepiej zrozumieć źródła ambiwalentnych postaw wobec osób na diecie wegetariańskiej lub wegańskiej. Praca odznacza się wysokim poziomem samodzielności naukowej, widocznym w oryginalnym sformułowaniu problemu badawczego, zaprojektowaniu złożonego programu badań oraz krytycznej analizie wyników. Autorka kontynuuje ten nowy nurt badań nad znaczeniem płci w postrzeganiu społecznym osób na diecie wegetariańskiej i wegańskiej poprzez realizację kierowanego przez siebie grantu Preludium Narodowego Centrum Nauki.

Rozprawa dr Adamczyk świadczy także o wysokiej aktywności naukowej autorki. Kandydatka jest współautorką 24 publikacji naukowych (w tym jedenastu pierwszoautorskich) w międzynarodowych czasopismach recenzowanych. Posiada doświadczenie w realizacji projektów grantowych zarówno jako wykonawczyni, jak i kierowniczka. Wyniki swoich badań, w tym tych zawartych w rozprawie, prezentowała na kilkunastu konferencjach krajowych i międzynarodowych. Współpracuje z ekspertami i ekspertkami w dziedzinie psychologii społecznej, takimi jak prof. John B. Nezlek (Uniwersytet SWPS) czy prof. Aleksandra Cichocka (University of Kent). Działalność akademicką autorki uzupełnia udział w projektach aplikacyjnych oraz inicjatywach przekładających naukę na praktykę, w tym współtworzenie kampanii społecznej dotyczącej barier w korzystaniu z pomocy psychologicznej oraz filmu dokumentalnego o identyfikacji narodowej.

Wniosek został uzupełniony o dwie niezależne pisemne rekomendacje sporządzone przez osoby spełniające wymagania określone w obowiązujących przepisach: prof. dr hab. Tomasza Zaryckiego, zastępcę Dyrektora Instytutu Studiów Społecznych im. Profesora Roberta Zajonca Uniwersytetu Warszawskiego oraz prof. dr hab. Aleksandrę Cisiak-Wójcik (Instytut Psychologii, Uniwersytet SWPS). Obie opinie jednoznacznie potwierdzają wysoki poziom naukowy rozprawy oraz jej istotny wkład w rozwój dyscypliny psychologia, wzmacniając zasadność niniejszego wniosku.

Załącznik nr 2

do uchwały nr 227 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego w dniu 22 kwietnia 2026 r.
w sprawie nagród Prezesa Rady Ministrów za rok 2025

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HONORACIE BOGUSZ
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Dr Honorata Bogusz jest badaczką o wyjątkowym dorobku naukowym na wczesnym etapie kariery, której osiągnięcia znacząco wykraczają poza standardy stawiane doktorantom w naukach ekonomicznych. Jej rozprawa doktorska pt. „Structural labor market changes, family behavior, and well-being in Europe” została obroniona z wyróżnieniem 12 listopada 2025 roku w dyscyplinie ekonomia i finanse na Uniwersytecie Warszawskim. Promotorkami pracy były prof. Anna Matysiak (Uniwersytet Warszawski) oraz prof. Michaela Kreyenfeld (Hertie School, Berlin). Recenzentami byli wybitni badacze na styku ekonomii i demografii: prof. Alicia Adsera (Princeton University), prof. Arnstein Aassve (Università Bocconi) oraz dr hab. Iga Magda (Szkoła Główna Handlowa). Recenzenci jednogłośnie zarekomendowali wyróżnienie rozprawy, a obrona zakończyła się przyjęciem pracy z wyróżnieniem przez aklamację.

Rozprawa stanowi oryginalne i ambitne studium społeczno-ekonomicznych konsekwencji technologicznych i globalizacyjnych zmian strukturalnych na rynku pracy w Europie. Koncentruje się na dzietności, powrocie do pracy po urodzeniu dziecka oraz dobrostanie pracowników. Podczas gdy ekonomia pracy analizowała wpływ technologii i globalizacji głównie przez pryzmat zatrudnienia i płac, a demografia i socjologia badały dzietność oraz dobrostan, praca dr Bogusz łączy te perspektywy, dostarczając nowego wglądu w to, jak strukturalne zmiany rynku pracy kształtują zachowania rodzinne i dobrostan jednostek.

Dysertacja opiera się na czterech artykułach empirycznych, opatrzonych wstępem oraz podsumowaniem. Trzy z nich zostały opublikowane w renomowanych międzynarodowych czasopismach: *European Journal of Population*, *Population Studies* oraz *Journal for Labour Market Research*, a czwarty znajduje się na etapie revise and resubmit w *Journal of Happiness Studies*. Artykuły zostały przygotowane zarówno we współpracy, jak i samodzielnie.

Pierwszy artykuł (Matysiak i in. 2023) analizuje wpływ wdrażania robotów przemysłowych na dzietność na poziomie regionalnym w Europie. Wyniki pokazują, że skutki automatyzacji są silnie zróżnicowane – w regionach bardziej rozwiniętych technologicznie i lepiej wykształconych robotyzacja sprzyja wzrostowi dzietności, natomiast w regionach słabiej rozwiniętych prowadzi do jej spadku. Drugi artykuł (Bogusz i in. 2025) bada związek między charakterem pracy – w szczególności intensywnością zadań kognitywnych – a przejściem do rodzicielstwa w Niemczech. Osoby wykonujące złożone zadania kognitywne najrzadziej pozostają bezdzietne, co wskazuje na rosnące znaczenie stabilności i jakości zatrudnienia dla decyzji rodzinnych. Trzeci artykuł (Bogusz 2024) analizuje powroty matek na rynek pracy po urodzeniu dziecka, pokazując, że kobiety w zawodach kognitywnych częściej wracają do zatrudnienia i częściej decydują się na kolejne dziecko niż kobiety wykonujące prace rutynowe. Czwarty artykuł (Bogusz i Bellani 2025) bada wpływ robotyzacji na dobrostan pracowników w Europie, wskazując, że negatywne skutki koncentrują się wśród osób o średnich kwalifikacjach, a także są

silniejsze w przypadku kobiet, przy czym ich skala zależy od instytucji państwa opiekuńczego.

Rozprawa wnosi cztery kluczowe wkłady do literatury naukowej. Po pierwsze, stanowi ambitną próbę integracji dorobku ekonomii pracy, demografii oraz socjologii, oferując nowe spojrzenie na relacje między rynkiem pracy a zachowaniami rodzinnymi i dobrostanem. Po drugie, analizuje dotychczas pomijane konsekwencje strukturalnych zmian rynku pracy, pokazując, że ich efekty wykraczają poza wyniki ekonomiczne i obejmują także życie rodzinne i subiektywny dobrostan. Po trzecie, uwzględnia perspektywę płci, ujawniając, że automatyzacja i zmiany strukturalne mogą w większym stopniu dotyczyć kobiet, co stanowi istotne uzupełnienie dominujących w literaturze wniosków. Po czwarte, wnosi nowy wkład do badań nad niską dzietnością w Europie, wskazując na znaczenie długookresowych zmian w popycie na pracę jako czynnika kształtującego decyzje prokreacyjne.

Rozprawa odwołuje się do dorobku czołowych ekonomistów takich jak David Autor czy Daron Acemoglu, badających konsekwencje rozwoju technologicznego i globalizacji dla zatrudnienia i płac. Wpisuje się tym samym w bieżącą dyskusję w ekonomii na temat szerszych skutków postępu technologicznego – dyskusję, której znaczenie podkreślają m.in. Nagroda Nobla z Ekonomii w 2024 roku, przyznana Daronowi Acemoglu, Simonowi Johnsonowi i Jamesowi Robinsonowi za analizy w ramach ekonomii instytucjonalnej, oraz Nagroda Nobla z 2025 roku dla Joela Mokyrza który badał te zjawiska w ujęciu historycznym.

Równocześnie analiza różnic płciowych na rynku pracy stanowi kluczowy element rozprawy dr Bogusz, nawiązując do dorobku takich ekonomistów jak Claudia Goldin (Nobel 2023) czy Gary Becker (Nobel 1993) oraz do aktualnych debat na temat roli płci w gospodarce.

Przedłożona praca doktorska pokazuje również rozległą wiedzę autorki z zakresu demografii rodziny i socjologii pracy, czego dowodem jest szeroka znajomość literatury naukowej cytowanej w rozprawie. Wreszcie, dysertacja demonstruje jej umiejętności pracy z różnymi typami danych – regionalnymi, ankietowymi i administracyjnymi – oraz stosowania różnych metodologii, zarówno ekonomicznych (np. zmienne instrumentalne), jak i demograficznych (analiza historii zdarzeń).

Podsumowując, rozprawa doktorska dr Honoraty Bogusz ma istotne znaczenie dla rozwoju nauki oraz polityki publicznej, dostarczając nowych dowodów na temat wpływu strukturalnych zmian rynku pracy na dzietność i dobrostan w Europie. Jednocześnie wyróżnia się wysokim poziomem innowacyjności i nowatorstwa, wynikającym z integracji perspektyw ekonomii, demografii i socjologii oraz analizy dotychczas pomijanych konsekwencji zmian technologicznych i globalizacyjnych. Praca świadczy o bardzo wysokim poziomie wiedzy teoretycznej autorki w tych obszarach, a także o jej zdolności do twórczego rozwijania istniejących podejść badawczych. Równocześnie rozprawa dowodzi wysokiego poziomu samodzielności naukowej dr Honoraty Bogusz oraz jej zaawansowanych kompetencji metodologicznych i analitycznych, obejmujących pracę z różnorodnymi źródłami danych i zastosowanie złożonych metod ilościowych.

Dorobek dr Honoraty Bogusz obejmuje również liczne publikacje poza rozprawą doktorską. Wspólnie z Szymonem Winnickim i dr. hab. Piotrem Wójcikiem opublikowała

artykuł dotyczący modelowania migracji z wykorzystaniem metod uczenia maszynowego (Bogusz i in. 2024). Z dr Konstantinem Bogatyrevem (London School of Economics and Political Science) opublikowała pracę dotyczącą wpływu wyborów parlamentarnych 2023 roku na sytuację osób LGBTQ+ w Polsce (Bogatyrev i Bogusz 2025). Z dr Radostem Waszkiewiczem (Universität Potsdam) współtworzyła artykuł dotyczący wpływu rodzicielstwa na dochody kobiet i mężczyzn w Polsce, obecnie na etapie revise and resubmit w *Central European Economic Journal* (Waszkiewicz i Bogusz 2023). Wspólnie z dr Janem Gromadzkim (Vienna University of Economics and Business) przygotowała analizę dotyczącą różnic między parami jedнопłciowymi i różнопłciowymi na rynku pracy, zaakceptowaną do *ILR Review* (Bogusz i Gromadzki 2024). Ponadto jest współautorką rozdziału o automatyzacji i dobrostanie w książce wydanej przez Edward Elgar (Bellani i Bogusz 2024).

Jej aktywność naukowa obejmuje także wystąpienia na najważniejszych konferencjach międzynarodowych, w tym Population Association of America Annual Meeting (2021, 2022, 2024, 2025) oraz American Economic Association Annual Meeting (2025), co świadczy o wysokim poziomie i międzynarodowym uznaniu prowadzonych badań na najbardziej prestiżowych spotkaniach ekonomistów i demografów.

Podsumowując, wyróżniający się dorobek dr Honoraty Bogusz – obejmujący wybitną rozprawę doktorską, liczne publikacje w prestiżowych czasopismach, oraz międzynarodowe współprace badawcze w pełni uzasadnia przyznanie jej Nagrody Prezesa Rady Ministrów.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRZYZNANIE DR STANISŁAWOWI CICHOMSKIEMU
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Dr Stanisław Cichomski jest wybitnie utalentowanym młodym matematykiem zajmującym się problemami nowoczesnej teorii prawdopodobieństwa. W 2025 roku uzyskał na Wydziale Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW stopień doktora (z wyróżnieniem) na podstawie rozprawy *Combinatorial methods in the analysis of coherent distributions and related inequalities*, napisanej pod kierunkiem prof. Adama Osękowskiego. Od października 2024 roku dr Cichomski jest asystentem w Instytucie Matematyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Rozprawa doktorska powstała na podstawie sześciu artykułów naukowych, opublikowanych w prestiżowych czasopismach (*Journal of Applied Probability*, *Electronic Communications of Probability*, *Journal of Theoretical Probability* i in.). Jej tematyka to tzw. rozkłady i zmienne zgodne – ważne obiekty, wywodzące się ze statystyki matematycznej i teorii informacji. Najważniejszym osiągnięciem rozprawy jest rozwiązanie hipotezy Burdzego-Pitmana, wysuniętej w 2020 roku, a dotyczącej maksymalnego rozrzutu między wartościami dwóch zgodnych zmiennych losowych.

Motywacją badań prowadzonych w doktoracie był model dotyczący podejmowania decyzji przez ekspertów, którzy mają zgodne zdanie na temat ogólnej struktury rzeczywistości, ale zróżnicowany dostęp do źródeł informacji o tej rzeczywistości. W związku z tym podejmowane przez ich decyzje mogą być różne. Z matematycznego punktu widzenia wiedza każdego z ekspertów jest reprezentowana przez inne σ -ciało, a każdy z nich próbuje, na podstawie własnego zasobu informacji, przewidzieć prawdopodobieństwo pewnego przyszłego zdarzenia. Następnie chcemy połączyć te predykcje, by uzyskać pojedynczą, jak najlepszą, prognozę. Pokrewne pytanie dotyczy opisu sytuacji, w której opinie ekspertów są możliwie rozbieżne: innymi słowy, problem polega na zrozumieniu „najgorszego” scenariusza, w którym prognoza jest najmniej miarodajna. Modele i problemy tego typu pojawiają się w wielu dziedzinach nauki poza matematyką, m.in. w ekonomii, bankowości, meteorologii, a nawet filozofii analitycznej.

Oznaczając przez X_k predykcję dokonaną przez k -tego eksperta otrzymujemy wektor $(X_1, \dots, X_n)$, który będziemy nazywać wektorem zgodnym, a jego rozkład – rozkładem zgodnym. Formalnie, w tym przypadku zachodzi $X_k = P(A|F_k)$, gdzie A to zdarzenie, którego prawdopodobieństwem się zajmujemy, a F_k to σ -ciało opisujące wiedzę k -tego eksperta. Model taki został wprowadzony w latach 90. XX wieku przez Dawida, deGroota oraz Morterę, a następnie był badany m. in. przez Burdzego i Pitmana. Warto tu zaznaczyć, iż z punktu widzenia czystej matematyki, badanie rozkładów zgodnych – ich struktury, elementów ekstremalnych – jest zagadnieniem trudnym, ważnym i głęboko nietrywialnym. Analiza problemów tego typu wymaga użycia rozmaitych narzędzi

pochodzących z wielu działów matematyki (m.in. analizy, analizy funkcjonalnej, optymalizacji nieliniowej, teorii prawdopodobieństwa, geometrii, układów dynamicznych, kombinatoryki), a uzyskane rezultaty mają istotne znaczenie dla rachunku prawdopodobieństwa (teoria martyngałów indeksowanych rodzinami zbiorów) oraz statystyki. Rozprawa Stanisława Cichomskiego dotyczy badania struktury właśnie takich wektorów (ciągów zmiennych losowych i ich rozkładów) i nie tylko zawiera interesujące wyniki w tym zakresie, ale wręcz wyznacza nowe kierunki badawcze oraz rozwija nowe narzędzia, które mogą być użyte w ich analizie.

Pierwsza część rozprawy, na którą składają się rozdziały 2-4, poświęcona jest dwuwymiarowym wektorom zgodnym, a w części drugiej (rozdziały 5-7) autor zajmuje się zagadnieniami wielowymiarowymi (*multiagent prediction*). Warto zwrócić uwagę, że każdy z omówionych poniżej rozdziałów został napisany na podstawie osobnego, opublikowanego artykułu badawczego. Rozprawa jest obszerna, a wyniki zawarte jedynie w rozdziałach 2-4 (tak samo, jak jedynie w rozdziałach 5-7) wystarczyłyby na dobrą pracę doktorską.

W rozdziale 2 Autor bada własności zbioru punktów ekstremalnych, $\text{ext}(C)$, dla wszystkich zgodnych rozkładów dwuwymiarowych. Przedstawiona została charakteryzacja tych punktów, a następnie wykazano wiele własności strukturalnych tych elementów $\text{ext}(C)$, które mają nośnik skończony. W szczególności odpowiedziano na jedno z pytań zadanych w rozprawie doktorskiej T. Zhu (2022). Następnie otrzymano dokładną asymptotykę dotyczącą odległości predykcji X_1 i X_2 w przestrzeni L_α , oznaczaną $E(2, \alpha)$, gdy $\alpha \rightarrow \infty$. W szczególności, pozwala to udzielić częściowej – asymptotycznej – odpowiedzi na otwarty problem pochodzący od Burdzego i Pitmana, dotyczący największego rozrzutu rozkładów dwóch wektorów zgodnych.

W rozdziale 3 autor odpowiada na pytanie, postawione m.in., przez Arielego, Babichenko, Sandomirskiego i Tamuza (2021): czy punkty ekstremalne zbioru C mogą być bezatomowe? Autor odpowiada na nie twierdząco: używając metod i narzędzi pochodzących z teorii układów dynamicznych dowodzi istnienia bezatomowych punktów ekstremalnych.

Podstawowym wynikiem rozdziału 4 jest dowód hipotezy Burdzego-Pitmana, używający w niezwykle pomysłowy sposób własności grafów dwudzielnych. Hipoteza ta dotyczyła precyzyjnego górnego oszacowania maksymalnego dystansu pomiędzy opiniami dwóch ekspertów, mających dostęp do niezależnych źródeł informacji. Ponadto w rozdziale tym są omówione odpowiedniki tego problemu w teorii grafów.

W rozdziale 5 wykazano dokładne oszacowanie wartości oczekiwanej maksymalnego rozrzutu prognoz wielu ekspertów: dla $n \geq 2$ obliczono (precyzyjną) wartość $E(n, 1)$ (wielkość $E(2, 1)$ była znana wcześniej). W tym celu wprowadzono nowatorską metodę symetryzacji i zastosowano wiele zaawansowanych narzędzi kombinatorycznych.

Rozdział 6 jest poświęcony pewnej wersji problemu badanego w poprzednim rozdziale: udowodniono tu n -wymiarowy wariant nierówności Burdzego-Pala, dotyczącej prawdopodobieństwa maksymalnego odchylenia, używając technik programowania dynamicznego oraz kombinatoryki.

W zamykającym rozdziale 7 wyjaśniono nieoczekiwane związki pomiędzy wektorami zgodnymi i niesymetrycznym operatorem maksymalnym Hardy'ego-Littlewooda, jednym z centralnych obiektów badanych w analizie funkcjonalnej. Wyniki tu uzyskane w naturalny sposób wiążą się z teorią martyngałów indeksowanych zbiorami częściowo uporządkowanymi, można je postrzegać jako wersję klasycznych oszacowań maksymalnych Dooba.

Wszyscy recenzenci wyrazili uznanie dla bardzo wysokiego poziomu rozprawy i zgodnie wnioskowali o jej wyróżnienie. Prof. Krzysztof Burdzy (pracujący na University of Washington światowej sławy ekspert z probabilistyki, autor blisko 200 prac cytowanych ponad 2000 razy, laureat m.in. Rollo Davidson Prize i medalu Wacława Sierpińskiego, członek i przez pewien czas przewodniczący Institute of Math. Sciences) stwierdził w swej recenzji, że jest pod wielkim wrażeniem jakości i znaczenia wyników rozprawy. Zwrócił też uwagę, że poziom rozprawy dorównuje najlepszym z University of Washington. Dr hab. Katarzyna Rybarczyk-Krzywdzińska z Uniwersytetu Adama Mickiewicza podkreśla, że metody dowodowe są nietrywialne i pomysłowe, korzystają i rozwijają techniki z wielu dziedzin (oprócz zaawansowanego rachunku prawdopodobieństwa – także z teorii grafów i układów dynamicznych). Według dr. hab. Hanny Wojewódki-Ściążko z Uniwersytetu Śląskiego „rozprawa jest ambitna i została głęboko przemyślana. Przebijają z niej dojrzałość i pasja, połączone z umiejętnością łączenia wiedzy z różnych obszarów matematyki”. Wszyscy troje podkreślają precyzję rozumowań i klarowność przedstawianych treści, co w rozprawie używającej wielorakich technik miało znaczenie pierwszorzędne.

W opinii społeczności matematyków Uniwersytetu Warszawskiego dr Cichomski jest nadzwyczaj obiecującym młodym badaczem i doskonałym kandydatem do nagrody Prezesa Rady Ministrów za najlepszą rozprawę doktorską w 2025 roku.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR NATALII GRYZEWSKIEJ
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rada Naukowa Dyscypliny Archeologia na Uniwersytecie Warszawskim nadała w dniu 9 kwietnia 2025 roku Natalii Gryczewskiej stopień doktora nauk humanistycznych na podstawie rozprawy zatytułowanej *Chemical traces of past human presence and activity in caves of Kraków-Częstochowa Upland*. Praca została obroniona 28 marca 2025 roku z wyróżnieniem.

Rozprawa stanowi nowatorskie i metodologicznie dojrzałe opracowanie poświęcone identyfikacji śladów obecności człowieka w osadach jaskiniowych przy wykorzystaniu biomarkerów chemicznych. Jej zasadniczym celem była ocena potencjału markerów fekalnych, obejmujących sterole i kwasy żółciowe, oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w połączeniu z analizą pierwiastkową fosforu, węgla organicznego i azotu w rozpoznawaniu aktywności ludzkiej w jaskiniach od paleolitu po czasy współczesne. Rozprawa wpisuje się w aktualny nurt integracji archeologii z naukami przyrodniczymi i ścisłymi. Autorka podejmuje próbę odczytania niewidzialnych pozostałości ludzkiej aktywności w osadach jaskiniowych. Nie ograniczyła się do zastosowania istniejących metod, lecz poddała je krytycznej weryfikacji i dostosowała do specyfiki środowiska jaskiniowego.

Jednym z najważniejszych osiągnięć pracy było stworzenie autorskiej bazy referencyjnej markerów fekalnych w odchodach współczesnych dzikich zwierząt. Skład tych markerów zależy od diety, metabolizmu oraz fizjologii organizmu i bywa wykorzystywany jako wskaźnik obecności ludzi i udomowionych przez nich zwierząt w przeszłości, w tym praktyk hodowlanych czy sposobów użytkowania przestrzeni. Jaskinie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej były i pozostają miejscem użytkowanym zarówno przez ludzi, jak i nietoperze, niedźwiedzie czy drapieżniki. Bez odpowiedniego materiału porównawczego rozróżnienie śladów ludzkich i zwierzęcych wiąże się z istotnym ryzykiem błędu interpretacyjnego. Opracowana baza umożliwiła sformułowanie wiarygodnych kryteriów identyfikacji źródła biomarkerów w osadach archeologicznych, wypełniła istotną lukę badawczą i wyznaczyła nowy kierunek badań w archeologii jaskiń.

W części analitycznej przebadano ponad 66 próbek osadów pochodzących z siedmiu stanowisk na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, obejmujących jaskinie Biśnik, Ciasną, Łabajową, Łokietka, Sąspowską Zachodnią oraz schroniska Bramka i Smoleń III. Zróżnicowanie litologiczne i chronologiczne materiału pozwoliło określić granice wykrywalności badanych związków oraz ocenić ich trwałość w długiej perspektywie czasowej. Analizie poddano również kontekst przestrzenny próbek w obrębie jaskiń oraz ich relacje z materiałem archeologicznym. Wykazano wysoką stabilność steroli i kwasów żółciowych w osadach jaskiniowych oraz ich przydatność w rekonstrukcji funkcji

stanowisk i sposobów ich użytkowania. Wyniki wskazały na szczególny potencjał analiz molekularnych w badaniach osadów plejstoceńskich.

Uzyskane rezultaty potwierdziły obecność biomarkerów fekalnych oraz śladów ognia antropogenicznego także w warstwach o dotąd niejednoznacznym statusie archeologicznym. Pozwala to na ponowną ocenę intensywności i charakteru użytkowania jaskiń oraz uzupełnienie interpretacji opartych przede wszystkim na materiale zabytkowym.

Na szczególne podkreślenie zasługuje rygor metodologiczny pracy. Autorka szczegółowo opisała procedury analityczne, wieloetapowy proces testowania i walidacji metod ekstrakcji oraz oznaczania wybranych biomarkerów, a także zastosowane procedury kontroli jakości. Ma to kluczowe znaczenie przy oznaczaniu związków występujących w ilościach rzędu nanogramów na gram osadu. Takie podejście ogranicza ryzyko uzyskania wyników obciążonych zanieczyszczeniami lub obecnością naturalnych śladowych ilości badanych związków, wzmacniając wiarygodność interpretacji.

Rozprawa ma wyraźnie interdyscyplinarny charakter, co podkreślają recenzenci. Łączy warsztat archeologiczny z zaawansowaną analityką chemiczną oraz współpracą z przedstawicielami nauk przyrodniczych. Autorka, mimo wykształcenia archeologicznego, w pełni zaangażowała się w część laboratoryjną badań, opracowując i wykonując znaczącą większość analiz chemicznych przy wsparciu promotorki oraz zespołu laboratoryjnego. Jako jedna z pierwszych badaczek w Polsce wdrożyła do badań osadów jaskiniowych analizę fekalnych steroli, stanoli i kwasów żółciowych, rozszerzając ją o badania wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych oraz analizę pierwiastkową węgla, azotu i fosforu. Stworzyła w ten sposób spójny model badawczy umożliwiający wieloaspektową interpretację chemicznych śladów obecności człowieka.

Rozprawa Natalii Gryczewskiej wnosi istotny wkład w rozwój archeologii molekularnej i archeologii środowiska w Polsce oraz wyznacza kierunek dalszych badań nad chemicznymi śladami aktywności ludzkiej w środowiskach jaskiniowych o znaczeniu międzynarodowym. Wyniki pracy są systematycznie publikowane w renomowanych czasopiśmie międzynarodowych, takich jak *Archaeometry*, *Journal of Archaeological Science* oraz *Antiquity*, co potwierdza ich znaczenie w międzynarodowym obiegu naukowym. Nowatorstwo koncepcji, wysoki poziom metodologiczny oraz znaczenie uzyskanych wyników w pełni uzasadniają przyznanie dr Natalii Gryczewskiej Nagrody Prezesa Rady Ministrów za najlepszą rozprawę doktorską w dyscyplinie archeologia.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR FILIPOWI GRZEGORZEWSKIEMU
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Z pełnym przekonaniem wnioskujemy o przyznanie panu doktorowi Filipowi Grzegorzewskiemu, autorowi pracy pt. „Rola Tajwanu w amerykańsko-chińskiej rywalizacji mocarstwowej po 2010 r.” nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską.

Rozprawa podejmuje problem systemowej transformacji relacji między Stanami Zjednoczonymi a Chińską Republiką Ludową poprzez analizę znaczenia Tajwanu jako kluczowego elementu ich interakcji strategicznej po 2010 r. Autor ukazuje, w jaki sposób kwestia tajwańska przeobraziła się z przedmiotu sporów politycznych w istotny element kształtowania architektury bezpieczeństwa Indo-Pacyfiku, a zarazem w kluczowy wskaźnik stabilności relacji mocarstwowych. Analiza obejmuje wielopoziomowe oddziaływania zachodzące w tym trójkącie strategicznym, pozwalając na uchwycenie dynamiki ich wzajemnych strategii, percepcji i działań.

Istotny wkład pracy w rozwój nauki polega na twórczym połączeniu realizmu ofensywnego z instrumentarium realizmu neoklasycznego w celu uchwycenia zarówno strukturalnych uwarunkowań rywalizacji mocarstw, jak i sprawczości aktora niemocarstwowego. Zaproponowane podejście teoretyczne pozwala przekroczyć ograniczenia dominujących interpretacji systemowych oraz wzbogaca debatę nad rolą aktorów średniej wielkości w warunkach nasilającej się konkurencji wielkich potęg. Praca wnosi tym samym oryginalny wkład do badań nad teorią realizmu, studiami nad Indo-Pacyfikiem oraz analizą relacji trójstronnych w stosunkach międzynarodowych.

Na szczególne podkreślenie zasługuje innowacyjny charakter rozprawy wynikający z zastosowania obserwacji uczestniczącej jako jednego z elementów procesu badawczego. Autor, pełniąc funkcję Przedstawiciela Unii Europejskiej na Tajwanie (de facto ambasadora) w latach 2019–2024 oraz będąc oddelegowanym do Unii Europejskiej polskim dyplomatą, uzyskał wyjątkowy dostęp do materiałów źródłowych, elit decyzyjnych oraz procesów politycznych, które pozostają trudno dostępne dla badaczy akademickich. Połączenie rygoru metodologicznego z doświadczeniem praktyki dyplomatycznej znacząco podniosło wartość analityczną pracy i pozwoliło na sformułowanie wniosków o wysokim stopniu wiarygodności empirycznej.

Wyjątkowo silny jest również wymiar aplikacyjny rozprawy. Ustalenia badawcze odnoszą się bezpośrednio do niezwykle aktualnej problematyki ryzyka konfliktu mocarstwowego, bezpieczeństwa łańcuchów dostaw zaawansowanych technologii oraz konsekwencji strategicznych napięć na obszarze Indo-Pacyfiku dla Polski i Unii Europejskiej. W rezultacie praca posiada rzadko spotykany w naukach społecznych potencjał

bezpośredniego wykorzystania w procesach decyzyjnych dotyczących kluczowych interesów politycznych, gospodarczych i bezpieczeństwa państwa, stanowiąc wartościowe zaplecze analityczne dla polskiej dyplomacji i polityki bezpieczeństwa.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR KSENIYI HOMEL-FICENES
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓZNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Wniosek o nagrodę Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską uzasadniam tym, iż stanowi ona autorską, oryginalną pracę opartą na samodzielnie zrealizowanych badaniach empirycznych oraz pogłębionej analizie teoretycznej nad dynamiką relacji władzy oraz procesem wzmocnienia (empowerment). Praca pt. „Nasze dziewczyny, ogólnie mówiąc, są silne”: Społeczne inicjatywy i przedsiębiorczość jako relacyjny empowerment (wzmocnienie) kobiet z doświadczeniem migracji w Polsce (tytuł w wersji angielskiej: „Our girls, in general, are powerful”: Social Initiatives and Entrepreneurship as Relational Empowerment of Women with Migration Experience in Poland) została wysoko oceniona przez komisję doktorską oraz recenzentów. Rozprawa została obroniona z wyróżnieniem w dniu 18 września 2025 roku.

Rozprawa mieści się w obszarze badań nad migracjami i przyczynia się do rozwoju wiedzy socjologicznej oraz badań nad genderowym wymiarem procesów społeczno-ekonomicznych związanych z migracją w Polsce. Przedmiotem pracy jest analiza procesów samoorganizacji kobiet z doświadczeniem migracji, przybyłych do Polski z Ukrainy i Białorusi, oraz mechanizmów relacyjnego „wzmocnienia” (empowerment), które pozwalają im działać zarówno na poziomie indywidualnym, jak i zbiorowym, wzmacniać siebie i inne kobiety oraz zmieniać otoczenie społeczne. Tym samym rozprawa stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego dotyczącego zmiany relacji władzy poprzez samoorganizację i relacyjny empowerment oraz uzupełnia luki w dotychczasowej wiedzy na temat inicjatyw społecznych i biznesowych realizowanych przez kobiety z doświadczeniem migracji.

Rozprawa obejmuje rozbudowany komponent teoretyczny, analizujący dotychczasowe teorie władzy oraz wnoszący wkład w rozwój teorii socjologicznej, w szczególności do debaty nad relacją między sprawczością a strukturą. Kolejnym istotnym aspektem pracy jest wkład w badania migracyjne poprzez zastosowanie koncepcji relational empowerment zaproponowanej przez feministyczną ekonomistkę Naila Kabeer. Ponadto, praca oferuje krytyczne podejście do uproszczonego stosowania kategorii „postradziecki” w badaniach migracyjnych, proponując bardziej zniuansowaną analizę różnorodnych kontekstów społeczno-strukturalnych oraz transnarodowych doświadczeń kobiet z Ukrainy i Białorusi. Uwzględnia przy tym takie wydarzenia, jak pandemia COVID-19 oraz kryzys polityczny w Białorusi.

Rozprawa została oparta na autorskim badaniu przeprowadzonym samodzielnie. Badania empiryczne zrealizowano w latach 2019–2023 i objęły one 34 wywiady półstrukturyzowane, analizę treści publikowanych w mediach społecznościowych oraz analizę danych zastanych. Tak zaprojektowana metodologia umożliwiła triangulację badań oraz wszechstronne, pogłębione zrozumienie wyzwań, przed jakimi stoją migrantki

w Polsce, a także sposobów, w jakie wykazują i wzmacniają swoją sprawczość. Ponadto rozprawa wskazuje kierunki dalszych badań, w tym w obszarze współczesnych perspektyw klasy społecznej, które stały się podstawą do opracowania wniosku NCN SONATINA 2026. Temat badawczy przedstawiony w rozprawie doktorskiej jest pogłębiany w ramach innych projektów naukowych. W 2022 roku uzyskałam finansowanie Narodowego Centrum Nauki w ramach programu Preludium na projekt pt. „Strategie osiągania sprawczości w zmaskulinizowanym świecie biznesu: socjologiczna analiza trajektorii przedsiębiorczości migrantek w Polsce”. W latach 2023–2025 pełniłam również funkcję kierowniczkę projektu pt. „Biznes w nowym kraju: strategie migrantek oraz infrastruktura wsparcia przedsiębiorczości w Polsce i Włoszech”, realizowanego ze środków Centrum Doskonałości w Naukach Społecznych (CESS, Działanie I.3.3) w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”. Badanie przedsiębiorczości kobiet z Ukrainy w Szkocji stanowi także jedno z planowanych zadań w ramach stypendium Dekaban-Liddle Junior Fellowship przy University of Glasgow zaplanowane na wiosnę 2026 roku.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRZYZNANIE DR KAJI KIELPIŃSKIEJ
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa doktorska *Dyskurs life coachingu* Kai Kielpińskiej stanowi udaną próbę dekonstrukcji dyskursu life coachingu w celu odpowiedzi na pytanie, jaki obraz świata i człowieka wyłania się z polskich tekstów lifecoachingowych, jakie wartości konstytuują ów dyskurs oraz jak przedstawia się w nim modelową jednostkę – podmiot oddziaływania procesu coachingowego.

Punktem wyjścia do rozważań o charakterze socjolingwistycznym była analiza różnorodnego materiału badawczego, w którego skład weszły m.in. wizytówki coachów, oferty szkoleń oraz inne materiały promocyjne, grafiki motywacyjne, wpisy na blogach, wypowiedzi medialne i komentarze internetowe. Analiza treści wspomaganą narzędziami cyfrowymi i korpusowymi pozwoliła autorce wyodrębnić charakterystyczne dla języka life coachingu słowa kluczowe, metafory pojęciowe, ramy interpretacyjne i profile pojęć, które składają się na swoisty językowy obraz świata. Osadzenie tychże elementów w kontekście społeczno-politycznym dało obraz pełniejszy, typowy dla metodologii dyskursywnego obrazu świata, i pozwoliło zbadać zjawisko life coachingu nie tylko jako zdarzenie językowe, lecz także zdarzenie społeczne.

Szczegółowa analiza, integrująca narzędzia językoznawcze z refleksją nad władzą i wiedzą w rozumieniu foucaultowskim, pozwoliła autorce ukazać redukcjonistyczną wizję człowieka i ludzkiego życia charakterystyczną dla dyskursu life coachingu, w której wszelką działalność człowieka podporządkowuje się logice rynkowej, obliuguje jednostkę do afektywnej pracy nad sobą w celu pomnażania swojego osobistego kapitału, do podejmowania decyzji mierzalnych i opłacalnych, do brania pełnej odpowiedzialności za swoje życie oraz do indywidualizacji i konkurowania.

Rozprawa Kai Kielpińskiej powinna być dyskutowana szerzej i możliwie interdyscyplinarnie, gdyż ujawnia mechanizmy władzy, w których pod hasłem emancypacji jednostki tę wolność jednostce w istocie się odbiera.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR MARCINOWI KLUCZKOWI
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa doktorska dr. Marcina Kluczka pt. *„Ocena przydatności danych teledetekcyjnych oraz algorytmów uczenia maszynowego do klasyfikacji roślinności Tatrzańskiego Transgranicznego Rezerwatu Biosfery”* została obroniona przed Radą Naukową Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku Uniwersytetu Warszawskiego w dniu 25 listopada 2025 roku. Rozprawa uzyskała wyróżnienie, a stopień doktora został nadany uchwałą Rady Dyscypliny w dniu 12 grudnia 2025 roku.

Przedstawiona dysertacja stanowi znaczące osiągnięcie naukowe, łączące zaawansowane metody teledetekcji, analizy danych oraz algorytmy uczenia maszynowego w celu opracowania nowoczesnego podejścia do kartowania i monitorowania roślinności obszarów wysokogórskich. Badania dr. Kluczka koncentrują się na Tatrzańskim Transgranicznym Rezerwacie Biosfery. Obszarze o wyjątkowo złożonych warunkach środowiskowych, wysokiej bioróżnorodności oraz dużej wrażliwości na zmiany klimatyczne i presję antropogeniczną.

Celem rozprawy było opracowanie innowacyjnego, zharmonizowanego i skalowalnego systemu klasyfikacji roślinności, opartego na fuzji wieloźródłowych danych obserwacji Ziemi, w tym danych satelitarnych programu Copernicus (Sentinel-1 i Sentinel-2), danych satelitarnych wysokiej rozdzielczości (PlanetScope) oraz danych lotniczych (hiperspektralnych HySpex i skaningu laserowego). Kluczowym elementem pracy było zastosowanie i porównanie nowoczesnych algorytmów uczenia maszynowego, takich jak Random Forest, Support Vector Machines oraz XGBoost, w warunkach silnie zróżnicowanej topografii i zmienności fenologicznej.

Rozprawa wyróżnia się wysokim stopniem innowacyjności metodologicznej. Autor przeprowadził kompleksowe analizy wieloczasowe, obejmujące dziesięcioletnie serie danych satelitarnych, co umożliwiło identyfikację dynamiki zmian w ekosystemach leśnych, w szczególności procesów degradacji i regeneracji drzewostanów świerkowych. Istotnym elementem badań było także uwzględnienie zmiennych środowiskowych, takich jak wysokość nad poziomem morza, nachylenie terenu czy ekspozycja stoków, co znacząco zwiększyło dokładność modeli klasyfikacyjnych.

Najważniejszym osiągnięciem pracy jest opracowanie pierwszej spójnej i zharmonizowanej mapy rozmieszczenia gatunków drzewiastych oraz zbiorowisk nieleśnych dla całego obszaru Tatr, bazującej wyłącznie na danych satelitarnych i możliwej do cyklicznej aktualizacji. Uzyskane wyniki charakteryzują się bardzo wysoką dokładnością (miara F1 przekraczająca 0,90 dla kluczowych klas), co potwierdza skuteczność zaproponowanego podejścia. Wyniki te mają istotne znaczenie zarówno

poznawcze, jak i aplikacyjne, znajdując potencjalne zastosowanie w zarządzaniu obszarami chronionymi, monitoringu środowiska oraz działaniach związanych z ochroną bioróżnorodności i adaptacją do zmian klimatu.

Na szczególne podkreślenie zasługuje także znaczący dorobek publikacyjny kandydata. Dr Kluczek jest współautorem 19 artykułów naukowych opublikowanych w renomowanych, recenzowanych czasopismach. Dr Marcin Kluczek wykazuje się wyjątkowo wysoką aktywnością naukową zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Jest autorem i współautorem licznych wystąpień konferencyjnych, łącznie ponad 30 prezentowanych na najbardziej prestiżowych wydarzeniach w dziedzinie teledetekcji i obserwacji Ziemi, takich jak IGARSS, ESA Living Planet Symposium czy konferencje EARSEL, a także podczas warsztatów Europejskiej Agencji Kosmicznej.

Jego aktywność naukowa obejmuje również kierowanie projektem badawczym NCN Preludium 22 (pt. „*Ocena uszkodzeń lasów świerkowych Tatr na podstawie serii czasowych Sentinel-2 z wykorzystaniem metod uczenia maszynowego*”) oraz udział w wielu innych projektach badawczych, co potwierdza jego zdolność do samodzielnego prowadzenia badań oraz pracy w międzynarodowych zespołach naukowych.

Dr Kluczek aktywnie angażuje się również w działalność ekspercką i popularyzatorską. Pełni funkcję recenzenta w czołowych międzynarodowych czasopismach naukowych, takich jak Remote Sensing of the Environment, Scientific Reports oraz Ecological Indicators. Jednocześnie prowadzi szeroko zakrojoną działalność popularyzującą naukę występował w programach radiowych, publikował artykuły popularnonaukowe, a także prowadził wykłady i spotkania edukacyjne, m.in. w Centrum Nauki Kopernik.

O wysokim poziomie osiągnięć naukowych dr. Kluczka świadczą liczne nagrody i wyróżnienia uzyskiwane na kolejnych etapach jego kariery. Trzykrotnie otrzymał stypendium IDUB Uniwersytetu Warszawskiego na przygotowanie rozprawy doktorskiej, a także list gratulacyjny Rektora UW za uzyskanie najlepszego wyniku w rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych. Jest laureatem IV edycji Konkursu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w dziedzinie geoinformacji za najlepszą pracę magisterską (2021). Ponadto ukończył studia licencjackie oraz magisterskie z wyróżnieniem, a w trakcie obu etapów kształcenia trzykrotnie otrzymał stypendium Rektora dla najlepszych studentów, co potwierdza jego konsekwentnie wysoki poziom osiągnięć naukowych.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR MICHAŁOWI LIPCE
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa doktorska Michała Lipki stanowi **wybitny wkład w rozwój eksperymentalnej optyki kwantowej**. Prezentuje ona **nowatorskie metody** inżynierii, pomiaru i koherentnego przetwarzania czasowo-spektralnych własności światła na poziomie pojedynczych fotonów. Osiągnięcia te nie tylko otwierają nowe możliwości badawcze, ale mają bezpośrednie znaczenie dla **rozwoju technologii kwantowych, komunikacji i metrologii**.

Praca dr. Lipki dotyczy **kluczowych problemów współczesnej fizyki** – precyzyjnej charakteryzacji ultrakrótkich stanów światła o natężeniu na poziomie pojedynczych fotonów. Rozprawa spotkała się z najwyższym uznaniem wszystkich trzech recenzentów, co świadczy o jej międzynarodowej randze, przełomowym charakterze i **szczególnym znaczeniu przedmiotu rozprawy dla rozwoju nauki w skali międzynarodowej**.

Recenzja prof. Markusa Gräfe określa rozprawę jako **przełomową**, zaznaczając, że **jej wyniki wyznaczają nowe granice tego, co jest obecnie możliwe w ultraszybkiej optyce kwantowej**, i mają ogromne **implikacje dla przyszłości technologii kwantowych** na świecie, w szczególności w kwantowej komunikacji i metrologii. Prof. Brian J. Smith podkreśla w swojej recenzji, że tematyka rozprawy – koncentrująca się na kontroli i charakteryzacji ultraszybkich kwantowych stanów światła – **znajduje się w samej awangardzie badań nad optyką kwantową i informacją kwantową**. Zauważa również, że opracowane metody sortowania i manipulacji modami czasowymi **rozwiązują centralny problem** w wielu aplikacjach, w których kwantowa informacja jest kodowana w kształcie modu czasowego. Z kolei recenzja prof. Piotra Kolenderskiego dobitnie stwierdza, że rozprawa wnosi **fundamentalny i bardzo istotny wkład** w niezwykle dynamicznie rozwijającą się dziedzinę eksperymentalnej optyki kwantowej, oceniając ją jako **jedną z najlepszych prac** w swoim całym, dotychczasowym doświadczeniu recenzentkim. Znakomitym przykładem wagi tych badań jest, po pierwsze, nowatorskie podejście do nieinwazyjnej spektroskopii oddziaływania światło–materia, w którym – z wykorzystaniem rozdzielonej spektralnie interferencji dwufotonowej – umożliwiono sondowanie właściwości ośrodka przy użyciu ekstremalnie słabych, kwantowych pól. Po drugie, przełomowe zastosowanie technik nadrozdzielczych opartych na formalizmie kwantowym, pozwoliło **na ultra precyzyjną charakteryzację** czasowo-spektralnej struktury krótkich impulsów światła na poziomie pojedynczych fotonów, przekraczając klasyczne ograniczenia spektroskopowe. O kluczowym znaczeniu tych wyników w skali światowej świadczy **publikacja całego cyklu badań w najbardziej prestiżowych periodykach naukowych**.

Wysoki poziom innowacyjność i nowatorstwa rozprawy przejawia się w równym stopniu na polu koncepcyjnym, jak i wybitnie technologicznym. Badania zaowocowały rozwiązaniami chronionymi m.in. **patentami europejskimi**, co bezsprzecznie potwierdza ich nowatorstwo i innowacyjność. Komisja doktorska jednogłośnie wskazała na opracowanie **nowatorskiej aparatury pomiarowej** oraz eksperymentalnego układu obrazującego o czułości na pojedyncze fotony i rozdzielczości spektralnej jako kluczową podstawę wyróżnienia pracy. W ramach badań **powstała zbudowana od podstaw unikalna kamera** czuła na pojedyncze fotony. Urządzenie to cechuje się prędkością zbierania danych blisko **dziesięciokrotnie większą niż zaawansowane rozwiązania komercyjne**, co osiągnięto dzięki integracji własnej architektury w układzie logiki programowalnej (FPGA) umożliwiającej szybkie procesowanie danych bezpośrednio w samej kamerze. Rozprawa znakomicie dowodzi **skuteczności tego urządzenia w skomplikowanych eksperymentach** optyki kwantowej. Urządzenie to otwiera ponadto **nowe drogi aplikacyjne**, np. w konstrukcji deterministycznych generatorów pojedynczych fotonów, pamięci kwantowych czy multipleksowanej komunikacji optycznej.

Dr Lipka opracował i z powodzeniem zademonstrował **pionierski zbiór przełomowych technik** służących do kształtowania, pomiaru i transformacji modów spektralno-czasowych na poziomie pojedynczych fotonów w ultrakrótkich impulsach światła. Zaproponowana technika kwantowej super-rozdzielczości w domenie częstotliwości (inspirowana przestrzenną interferometrią inwersyjną) znacząco redukuje zasoby potrzebne do estymacji struktury spektralnej pojedynczo fotonowych stanów światła, **przekraczając ograniczenia metod klasycznych**. Metoda ta stanowi zarazem fundamentalny element zaproponowanej przez autora techniki optycznego przetwarzania informacji w domenie spektralnej opartej o wykorzystanie unikalnego, deterministycznego multipleksera (sortowania) modów czasowych. Jak zauważa prof. Brian J. Smith, zadanie to jest **kluczowe w wielu protokołach kwantowych** opartych na kodowaniu informacji w kształcie modu czasowo-częstotliwościowego światła.

Dr Lipka opracował wariant elektrooptycznej interferometrii ścinania operującej na poziomie pojedynczych fotonów a także niezwykle precyzyjny układ wykonujący elektronicznie kontrolowaną, ultraszybką koherentną Częstkową Transformację Fouriera w domenie czasowo-spektralnej. W recenzji prof. Briana J. Smitha te osiągnięcia zostały dobitnie określone jako **zasadnicze innowacje technologiczne** niezbędne do procesowania modów czasowych pojedynczo fotonowych stanów światła. Z kolei prof. Markus Gräfe nazwał adaptację tych technik do reżimu kwantowego **innowacyjnym kamieniem milowym**.

Mimo silnie eksperymentalnego charakteru badań, praca dowodzi **głębokiego i dogłębnego opanowania złożonego aparatu teoretycznego oraz wysokiego poziomu wiedzy teoretycznej kandydata**. Recenzja prof. Piotra Kolenderskiego podkreśla, że wstęp precyzyjnie wprowadza kluczowe pojęcia teoretyczne z zakresu optyki kwantowej, które następnie tworzą spójną i konsekwentnie użytą bazę dla całej pracy. Co więcej, w analizie zjawiska super-rozdzielczości spektralnej, autor **bezbłędnie posługuje się zaawansowanymi narzędziami** z zakresu teorii estymacji. Prof. Markus Gräfe ocenił **narrację i spójność wywodów teoretycznych** oraz ich powiązanie z praktyką **mianem doskonałych**, pisząc o umiejętnym wyjaśnianiu głębokich konceptów.

Umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i biegłość eksperymentalna dr Lipki stoi na **rzadko spotykanym poziomie**. Optyka kwantowa jest wyjątkowo wymagającą dziedziną – eksperymenty, w których uwidaczniają się efekty kwantowe na poziomie pojedynczych fotonów, charakteryzują się **ekstremalną trudnością doświadczalną**. W pracy doktorskiej dr Lipka nie tylko przedstawił **trudny proces tworzenia od podstaw** unikalnej czułej na pojedyncze fotony kamery, ale również z powodzeniem przeprowadził przy jej użyciu serię **niezwykle trudnych eksperymentów**. Prof. Piotr Kolenderski zaznaczył w swojej recenzji, że zrozumienie przez doktoranta najdrobniejszych szczegółów i parametrów układów świadczy o jego **wyjatkowych kompetencjach badawczych**, i podsumował swą ocenę pisząc, że to „jedna z najlepszych prac, jakie miał możliwość recenzować”.

Dr Michał Lipka należy do **najwybitniejszych kandydatów**, jacy uzyskali stopień doktora na Wydziale Fizyki UW. Jego osiągnięcia zaowocowały opublikowaniem **24 artykułów (z czego 10 jako pierwszy autor) w czołowych periodykach** naukowych (m.in. *Nature Communications, Physical Review Letters, Optica*), co stanowi **wybitny dorobek** jak na ten etap kariery. Dodatkowo niektóre projekty **kandydat przeprowadził niezależnie od promotora**, w tym **inicjując współpracę międzynarodowe** – np. z ośrodkiem ICFO w Hiszpani. Prace kandydata są szeroko cytowane w środowisku międzynarodowym (**542 cytowania, indeks Hirscha 13** wg Google Scholar). Dr Lipka jest **współtwórcą trzech patentów** (w tym europejskich), chroniących nowatorskie rozwiązania detekcyjne i metody pomiarowe na poziomie pojedynczych fotonów. Świadczy to o **ogromnym potencjale inżynieryjnym** jego prac badawczych. Dr Lipka został **laureatem prestiżowych programów** wspierających wybitnie utalentowanych naukowców na wczesnym etapie kariery, m.in. **Stypendium Ministra Nauki dla wybitnych młodych naukowców, Diamentowego Grantu, czy stypendium FNP START**. Samodzielnie zdobywał finansowanie, m.in. z grantu **NCN Preludium**. Realizuje teraz staż podoktorski w ramach prestiżowego programu **NAWA Bekker**. Przebieg procedury doktorskiej, w tym doskonała prezentacja wyników i dogłębne odpowiedzi na liczne pytania recenzentów, doprowadziły komisję do poparcia wniosku o wyróżnienie.

Podsumowując, rozprawa doktorska dr Michała Lipki **spełnia z ogromnym zapasem wszystkie kryteria przyznawania nagród**. Jest dziełem **oryginalnym, pionierskim w budowie skomplikowanej aparatury badawczej i wybitnym naukowo**, co w pełni uzasadnia wniosek o przyznanie Nagrody Prezesa Rady Ministrów.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR MARTYNIĘ OSUCH
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa zgłoszona do nagrody poświęcona jest najpopularniejszemu w drugiej połowie szesnastego wieku przewodnikowi po Wiecznym Mieście – *Le cose meravigliose dell'alma città di Roma (Wspaniałości cudownego miasta Rzymu)*. Choć zasadnicza część pracy koncentruje się na analizie tego jednego tytułu, we wstępie autorka szeroko zarysowuje kontekst historyczno-społeczny: przybliży realia życia w XVI-wiecznym Rzymie oraz omawia obchody Wielkiego Jubileuszu – najważniejszego święta Kościoła katolickiego, organizowanego co 25 lat. Ostatni Jubileusz odbył się w 2025 roku, a więc dokładnie 450 lat po wydarzeniach opisywanych w rozprawie. Praca stała się tym samym okazją do wyjaśnienia znaczenia zapoczątkowanej w 1300 roku tradycji współczesnym odbiorcom oraz do ukazania jej wpływu na kulturę intelektualną epok dawnych.

Rozprawa wyróżnia się na tle innych prac poruszających tematykę literatury dawnej z trzech głównych powodów.

Po pierwsze, przedstawia cały obieg komunikacyjny (ang. *communications circuit*) jednego tytułu – od momentu powstania treści, przez proces wydawniczy, aż po sposoby użytkowania od 1575 roku do XX wieku. Przedmiotem wieloaspektowej analizy stały się zatem zarówno warstwa treściowa przewodnika, jak i proces jego produkcji i rozpowszechniania, cechy materialne i wydawnicze, a także ślady użytkowania pozostawione przez kolejnych czytelników w zachowanych egzemplarzach.

W pracy nad poszczególnymi rozdziałami zastosowano różne metody badawcze. Rozdział pierwszy opiera się na analizie literaturoznawczej; drugi – na badaniach typografii i cech wydawniczych; trzeci natomiast – na identyfikacji i opisaniu znaków własnościowych, historycznych opraw i śladów lektury.

Rozprawa ukazuje *Le cose meravigliose* nie tylko jako zróżnicowany zbiór tekstów przygotowany z myślą o pielgrzymach, lecz także jako materialny obiekt, którego ostateczna forma odzwierciedlała jego przeznaczenie i funkcjonowanie na rynku wydawniczym. Jednocześnie analiza zachowanych egzemplarzy pozwala odczytać z nich historię ich rzeczywistego użytkowania i losów na przestrzeni kilku stuleci.

Po drugie, rozprawa koncentruje się na literaturze stosowanej i popularnej – wydawanej w języku wernakularnym, projektowanej dla szerokiego grona odbiorców i dostępnej w niewygórowanej cenie. Publikacje takie jak przewodniki po Rzymie, ze względu na – wydawałoby się (mylnie!) – niewielką wartość estetyczną, sytuują się na peryferiach literatury, przez co rzadko są przedmiotem badań literaturoznawczych. Przewodnik wydany w 1575 roku składał się z dziewięciu różnorodnych części, które wzajemnie się uzupełniały i miały jak najlepiej służyć pielgrzymowi w zwiedzaniu miasta

i uzyskiwaniu odpustów. Analiza treści wszystkich komponentów wykazała, że publikacja zawierała zarówno elementy literackie takie jak cytaty i odniesienia do literatury klasycznej, treści perswazyjne propagujące obraz Rzymu potrydenckiego, jak i wyciągi z piśmiennictwa historycznego. Autorka rozprawy dowodzi, że przewodnik był dziełem niejednorodnym, lecz starannie zaprojektowanym i dostosowanym do potrzeb pielgrzymów. Książka, oprócz tego, że pomagała w poruszaniu się po przestrzeni miejskiej, pełniła też funkcję przewodnika duchowego, a także niewielkiego kompendium wiedzy o antycznym Rzymie i jego mieszkańcach.

Do naszych czasów przetrwały nieliczne egzemplarze XVI-wiecznych przewodników, a niektóre wydania zachowały się tylko w pojedynczych kopiach. Odkrycie nieznanych w literaturze wydań i egzemplarzy *Le cose meravigliose* w zbiorach włoskich i polskich wnosi istotne informacje z punktu widzenia badań nad literaturą stosowaną. Z uwagi na aktywne użytkowanie i szybkie niszczenie takich publikacji, dysponujemy dziś bowiem jedynie częścią produkcji wydawniczej XVI wieku. W obliczu zatracenia większości egzemplarzy dawnych przewodników, tym ważniejsze wydaje się ujawnianie kolejnych zachowanych egzemplarzy. Rozprawa zawiera więc ważne dla badań nad dawną książką i literaturą wnioski na temat sposobów przetrwania publikacji użytkowych do czasów współczesnych – wyjaśnia, w jaki sposób zachowane do dziś przewodniki uchroniły się przed zniszczeniem oraz kto i w jaki sposób z nich korzystał.

Po trzecie, badania przeprowadzone na potrzeby rozprawy opierają się na studiach realizowanych z artefaktem w rękę (ang. *book-based historical research*), co – w dobie postępującej digitalizacji – jest praktyką coraz rzadszą. Do analizy znaków własnościowych i śladów lektury zastosowano metodologię badań proveniencyjnych – podejście z powodzeniem wykorzystywane w celu określenia rzeczywistej recepcji tekstów dawnych, m. in. w pracach takich badaczy jak Owen Gingerich, Dániel Margócsy czy Cristina Dondi. Umiejętność prowadzenia tego typu badań i wiarygodnego opracowania ich wyników świadczy nie tylko o solidnym zapleczu teoretycznym autorki z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i historii książki, ale też o umiejętnym wykorzystywaniu tej wiedzy w praktyce podczas pracy z tekstami dawnymi i źródłami historycznymi.

Drugi i trzeci rozdział pracy powstały w znacznej mierze na podstawie kwerend w zbiorach bibliotecznych. Autorka przez dwa miesiące przebywała w Rzymie jako *visiting scholar* w American Academy in Rome, finansując pobyt z dwóch grantów IDUB na krótkoterminowy pobyt badawczy oraz ze stypendium przyznanego przez Fundację Lanckorońskich. Kwerendy przeprowadzone podczas pobytów badawczych pozwoliły włączyć do rozprawy kluczowe informacje na temat użytkowania przewodników zachowanych we włoskich zbiorach, a także uzupełnić stan badań o literaturę przedmiotu w języku angielskim i włoskim. Pod kątem użytkowania przeanalizowano również egzemplarze ze zbiorów polskich. Cechy indywidualne przewodników takie jak znaki własnościowe i ślady lektury zostały zarejestrowane przez autorkę przy pomocy nowoczesnych narzędzi cyfrowych i są ogólnodostępne, w języku polskim i angielskim, w [Polskiej Bazie Proveniencyjnej](#).

Opracowanie danych o dawnych właścicielach i czytelnikach pozwoliło porównać recepcję przewodnika we Włoszech, gdzie został wyprodukowany, i w Polsce, gdzie trafił za sprawą pielgrzymów lub pasjonatów kultury antycznej. Praca wnosi zatem nowe

informacje na temat funkcjonowania *Le cose meravigliose* w różnych krajach i środowiskach. Rozprawa udowadnia, że badania oparte na pracy z oryginalnym obiektem połączone z wykorzystaniem narzędzi humanistyki cyfrowej są w stanie dostarczyć dyscyplinie literaturoznawstwo zupełnie nowych informacji na temat recepcji i funkcjonowania tekstów dawnych.

W 2025 roku wyniki badań zaprezentowane w rozprawie uzyskały pozytywne recenzje wydawnicze i zostały opublikowane przez Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego w formie monografii pt. *Topografie cudowności. Bestsellerowy przewodnik po Rzymie z 1575 roku w rękach autorów, wydawców i czytelników.*

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR WOJCIECHOWI
PAWLAKOWI NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa doktorska Pana Wojciecha Pawlaka jest poświęcona analizie przyczyn sukcesu ewolucyjnego lub wymierania grup organizmów w dużej skali czasowej. Praca skupia się na ewolucji obecnie dominującej grupy ryb – neopterygów (Neopterygii) w kluczowym etapie jej rozwoju przypadającym na wczesny mezozoik. Neopterygii stanowią dzisiaj blisko 40 000 gatunków zasiedlających większość zbiorników wodnych na Ziemi i reprezentują niezwykle szeroką gamę trybów życia: od dużych drapieżników, przez glonożerców, po pasożyty. Mają ogromne znaczenie konsumpcyjne (łosoś, karp) oraz zastosowanie naukowe (danio pręgowany, medaka). Wczesny mezozoik wyznacza początek ich historii ewolucyjnej poparty odkryciem skamieniałości. Ten przedział historii Ziemi charakteryzował się dynamicznymi przemianami biosfery w związku ze zmianami klimatycznymi, które doprowadziły do wymierania wielu grup organizmów i dotkliwie zmniejszyły globalną bioróżnorodność w trzech etapach. Epizody wymierań nie dotknęły jednak neopterygów, wręcz przeciwnie, w tym okresie sukcesywnie zwiększały one swoją różnorodność na drodze radiacji. W ciągu kolejnych epok neopterygi wyparły niemal wszystkie pozostałe linie ewolucyjne ryb, zaś pozostałe, takie jak rekiny czy jesiotry, zostały zepchnięte do stosunkowo wąskich niszczy ekologicznych. **Radiacje „ewolucyjnych zwycięzców” podążające za epizodem wymierania reprezentują uniwersalny schemat obserwowany w ewolucji organizmów, lecz rzadko dostępny do bezpośrednich badań, zarówno przez brak skamieniałości, jak i metod pozwalających całościowo te skamieniałości badać.** Dzięki bogatemu zapisowi kopalnemu, badania neopterygów dają nam wgląd w te uniwersalne procesy ewolucyjne.

Kluczowym aspektem rozprawy doktorskiej jest zastosowanie nowoczesnych technik obrazowania skamieniałości przy pomocy mikrotomografii komputerowej, która nie była jak dotąd stosowana do badania triasowych neopterygów pomimo ich licznych znalezisk na całym świecie. Dokładna analiza nowego gatunku ze stanowiska w Krasiejowie pozwoliła zrekonstruować po raz pierwszy niemal kompletny szkielet triasowego neopteryga w trójwymiarze. Zastosowanie tej nowej techniki pozwoliło na rekonstrukcję zewnętrznych jak i wewnętrznych detali szkieletu wielkości kilkudziesięciu mikrometrów, **co było jak dotąd nieosiągalne dla skamieniałości ryb tego wieku.** Poza cechami szkieletu, autor odkrył również szczątki tkanek miękkich (więzadła, chrząstki), co stanowi pierwsze tego typu odkrycie odnotowane u kopalnych krewniaków dzisiejszych niszczuk (Lepisosteidae) i rzadkość w całym zapisie kopalnym. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych metod, dysertacja dr. Pawlaka zyskuje również charakter użytkowy, wykraczający poza tradycyjną formę opracowania paleontologicznego. **Pozyskanie unikatowych danych anatomicznych, nieosiągalne metodami tradycyjnymi, pozwala na bardziej wiarygodną rekonstrukcję ewolucji neopterygów** w okresie ich wczesnej radiacji i stanowi skokowy postęp wiedzy w badaniach tej grupy ryb.

Nowe dane anatomiczne dr Pawlak wykorzystał do porównań z młodszymi, w tym dzisiejszymi, przedstawicielami linii ewolucyjnej niszczukokształtnych. Udało mu się wykazać, że cechy istotne z perspektywy późniejszej intensywnej radiacji neopterygów pojawiły się znacznie wcześniej w ewolucji tej grupy. Szczególnie istotne są odkryte cechy związane aparatem szczękowym, bezpośrednio rzutujące na efektywność zdobywania pokarmu, a przez to kluczowe dla sukcesu ewolucyjnego. Przykładowo: odkryte połączenia regionu podniebiennego czaszki z puszką mózgową i kośćmi policzkowymi są starsze o blisko 100 milionów lat niż dotychczas uważano. **Odkrycie pokazuje, że sukces lub porażka ewolucyjna jest zależna od wcześniejszej akumulacji cech, które chociaż kluczowe dla dalszych losów danej grupy, nie dają natychmiastowego efektu w postaci radykalnej zmiany morfologii lub różnicowania się gatunków.**

Autor rozprawy skoncentrował się na badaniu środowisk słodkowodnych wczesnego mezozoiku, którym dotychczas poświęcano znacznie mniejszą uwagę niż równoczesnym środowiskom morskim lub młodszym środowiskom słodkowodnym. Pozwoliło to znacząco uzupełnić nie tylko wiedzę na temat bogactwa gatunkowego tych środowisk poprzez odkrycie trzech wcześniej nieznanymi taksonów, lecz również preferencji ekologicznych ówczesnych ryb, jak i przebiegu późnej fazy rozwoju osobniczego ryb z rodzaju *Semionotus*. **Uzyskane wyniki znajdują zastosowanie w przyszłych szerszych metaanalizach zapisu kopalnego**, znacząco rzutując na badania dynamiki różnicowania się ryb na tle epizodów wymierania światowej bioróżnorodności.

Osiągnięcia pana dr. Pawlaka w trakcie trwania studiów doktoranckich nie ograniczają się jedynie do obrony tez zawartych w dysertacji. W swoim dorobku ma **dziewięć recenzowanych artykułów naukowych**, z czego w czterech jest autorem wiodącym, zaś w trzech autorem korespondencyjnym. Artykuły znajdujące się w dorobku dr. Pawlaka przyniosły mu 48 cytowań (według bazy Scopus, bez błędnie nieindeksowanej publikacji Pawlak et al. 2020) lub 67 cytowań (według bazy Google Scholar, wszystkie publikacje indeksowane), dając indeks Hirscha=4 (według obu baz). **Opublikowane artykuły nie powielają treści zawartych w dysertacji**, co podkreśla efektywność naukową autora i daje perspektywę na szybki przyrost dorobku naukowego w bliskiej przyszłości.

W toku dotychczasowej kariery naukowej dr Pawlak rozwinął kluczowe kompetencje do prowadzenia pracy badawczej, obejmujące zdolność do kierowania projektami (**grant Preludium Narodowego Centrum Nauki**), pracy zespołowej, pozyskiwania środków na badania, budowania sieci kontaktów międzynarodowych oraz rozpowszechniania wyników. Umiejętności te są odzwierciedlone w zdobytych grantach i nagrodach (**Stypendium Ministra Nauki, stypendium Fundacji Nauki Polskiej**), autorstwie i współautorstwie 21 abstraktów na konferencjach międzynarodowych, licznych wizytach w zagranicznych i krajowych ośrodkach badawczych oraz w publikacjach przygotowanych we współpracy międzynarodowej. Ponadto, badania dr. Pawlaka nie ograniczają się wyłącznie do kopalnych ryb. **Kandydat od wielu lat organizuje wykopaliska paleontologiczne na terenie Polski** pozyskując materiał do badań paleontologicznych nad licznymi grupami kręgowców i bezkręgowców, które aktywnie opracowuje we współpracy z grupami badawczymi. Jest współautorem opisu nowego gatunku opancerzonego gada oraz jednego z najstarszych odcisków skóry płaza.

Kandydat aktywnie przekłada wiedzę naukową na jej upowszechnianie w społeczeństwie poprzez organizację warsztatów i wykłady. **Od ubiegłego roku koordynuje pracę pracowni paleontologicznej w Centrum Nauki Kopernik**, której powstanie zostało sfinansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Nauka ma Głos”. Pracownia przyciągnęła zainteresowanie ponad 1000 wolontariuszy z całej Polski, którzy mogą włączyć się w oczyszczenie 2,5 metrowego szkieletu wymarłego płaza, którego wydobyć ze stanowiska terenowego w 2023 roku było koordynowane przez kandydata.

Podsumowując, dysertacja pana dr. Pawlaka stanowi połączenie precyzyjnego zaadresowania problemów badawczych z nowoczesnym podejściem metodologicznym w badaniach początków grupy o ogromnym sukcesie ewolucyjnym. Przeprowadzone badania wpisują się zaś w szerszy nurt badań paleontologicznych poszukujących przyczyn różnicowania się lub wymierania organizmów w dużej skali czasowej, kluczowych dla zrozumienia długofalowych zmian jakim podlega nasza planeta.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR PATRYCJI PICHNICKIEJ-TRIVEDI
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa doktorska Patrycji Pichnickiej-Trivedi, zatytułowana *Perfect Strangers: Western and Eastern European Vampire Narratives as Representations of Otherness and Identity* (promotor: dr hab. Marcin Napiórkowski, prof. UW), bada XXI-wieczne narracje o wampirach jako wyraz i narzędzie kształtowania (bio)politycznej propedeutyki, społecznych lęków i tożsamości, „naszości” i inności oraz ich ucieleśniania na spektrum między odrzuceniem a otwartością na Innego. Wampir stał się ważną postacią kultury nowoczesnej – i pozostaje kluczową postacią także współcześnie, a polityczność narracji o wampirach, jak dowodzę, jest ważnym głosem społecznym, o którym warto rozmawiać i włączać go do refleksji krytycznej o współczesności. Dysertacja uchwytuje narracje o wampirach w sposób kompleksowy, w strukturalnej narratologicznej typologii, z uwzględnieniem ich historycznych i kulturowych kontekstów. Ujmuje narracje wampiryczne jako oglądanie się i siebie nawzajem Wschodu i Zachodu, dokonywane w systemie odbić, w którym Wschód i Zachód służą sobie nawzajem jako lustro – a przy tym same procesy konstruowania (się) i wymyślenia (się) Zachodu oraz Europy Wschodniej jako „Innego” Zachodu są poddawane krytycznemu oglądowi. Analizując zarówno struktury narracyjne, jak i poszczególne tropy narracji wampirycznych, rozprawa opisuje, w jaki sposób podmiot i przedmiot dyskursu są pozycjonowane i definiowane w lokalnych, globalnych i trans-lokalnych relacjach władzy i dominacji. Eksplorując szczególnie systemy medycyny, wiedzy, nauki i technologii, praca wyjaśnia, w jaki sposób określone są złożone relacje społecznej i politycznej dominacji, podporządkowania i oporu. Rozprawa, badająca narracje o wampirach w sposób transnarodowy i porównawczy, oferuje więc oryginalne rozwiązania kilku istotnych problemów naukowych.

W obszarze studiów nad gotycyzmem [*Gothic Studies*]

– Studiom nad gotycyzmem w ogóle, i studiom nad wampirami (*Vampire Studies*) w szczególności, brakowało kompleksowego ujęcia opowieści o wampirach oraz spojrzenia na nie z nowej, społeczno-politycznej perspektywy — dysertacja Patrycji Pichnickiej-Trivedi oferuje nową, szeroko zakrojoną analizę narracji wampirycznych, skoncentrowaną na strukturze, wariacjach, wariantach i inwariantach oraz narracyjnych procesach kreowania naszości–inności („nas”–Innego). Wyodrębnia podstawową triangulację i tworzy oryginalną klasyfikację narracji. Konstruuje nową siatkę interpretacyjną, która stanowi, jak podkreśla jedna z Recenzentek, dr hab. Dorota Kołodziejczyk, prof. UW, „wkład własny doktorantki do stanu badań” i „wartość samą w sobie”.

– Jak podkreśla druga Recenzentka, prof. Sorcha Ni Fhlainn, w międzynarodowych studiach nad gotycyzmem istniała poważna materiałowa luka („an impressive haul of

niche”; „gap”), którą dysertacja uzupełnia – autorka odnalazła bogaty korpus szerzej nieznanych i nieprzebadanych narracji o wampirach, zwłaszcza polskich i rosyjskich. Jest to, jak podkreśla Recenzentka, „własne znaczące odkrycie” Patrycji Pichnickiej-Trivedi („a significant find for the candidate rightfully to claim”).

W obszarze nauk kulturoznawczych i społecznych oraz badań nad dyskursem

– Studia nad kulturowym, a zwłaszcza pop-kulturowym, wyrażaniem i kształtowaniem politycznych i społecznych zjawisk, postaw i dyskursów są wciąż rozwijającym się polem badawczym, w którym wiele pozostaje do uzupełnienia — rozprawa Patrycji Pichnickiej-Trivedi oferuje oryginalne i wielostronne rozwiązanie zagadnień ekspresji, reprezentacji i performowania hierarchii społecznych, politycznych i kulturowych w XXI-wieku oraz kompleksowy opis narracyjnych procesów opierających się na dynamice ja-inny.

– Podobnie zapoczątkowane przez Michela Foucault studia nad systemami myślenia, socjologią władzy, archeologią i genealogią wiedzy, ze szczególnym uwzględnieniem historii nauki i medycyny wymagają ciągłym uzupełnień i aktualizacji — badania Pichnickiej-Trivedi, poprzez wyszukanie i analizę głównym toposów narracji wampirycznych, oferują zaktualizowaną analizę głównych osi dyskursywnych nowoczesności, włączając w to XXI-wieczną współczesność.

W obszarze społeczno-polityczno-kulturowej komparatystyki

– Kształtowanie (się) pojęć takich jak „Zachód”, „Wschód”, „Europa Wschodnia”, „Europa Środkowa” jest dynamicznym procesem ciągłych zmian zachodzących w czasie, którego opisy muszą być nieustannie aktualizowane — dysertacja Patrycji Pichnickiej-Trivedi prezentuje nowe zakreślenie pola dyskursywnego tego procesu.

– Wskazana przez prof. Sorchę Ni Fhlainn luka materiałowa powodowała też lukę w studiach komparatystycznych. Uzupełniając tę lukę, praca doktorska staje się oryginalnym, szerokim studium porównawczym narracji kulturowych i ich roli w tworzeniu i wyrażaniu tożsamości w różnych miejscach świata. Wykazuje, że różne tożsamości narodowe z jednej strony operują podobnymi reprezentacjami, strukturami, obrazami i fabułami, a z drugiej adaptują je i używają na różne sposoby. Warto przy tym podkreślić, że, jak zauważa kolejny Recenzent, dr hab. Tomasz Majkowski, prof. UJ, rozprawa wprowadza kulturowe rozróżnienia „z dużym taktem i szacunkiem, opisując wytwarzające je społeczne realia i napięcia subtelnie i ze znanstwem”.

O oryginalności zaproponowanych rozwiązań problemów naukowych świadczy również uzyskane przez Patrycję Pichnicką-Trivedi stypendium IDUB w ramach I konkursu na przygotowanie rozpraw doktorskich zgodnych z problematyką POB w ramach działania IV.4.1 „Kompleksowy program wsparcia dla doktorantów UW”. Stypendium przyznawano wyróżniającym się projektom rozpraw, które przekraczały granice w humanistyce. Otrzymanie go świadczy o pionierskim przekraczaniu tychże granic w wielorakim sensie. Po pierwsze, badany materiał jest wielojęzyczny. Po drugie, komparatystyczny charakter studium przekracza granice geograficzne oraz eksploruje dynamikę między lokalnym a globalnym. Wreszcie, badania przekraczają granice dyscyplin naukowych: nie tylko granice dyscyplin humanistycznych i społecznych, czy też społeczno-politycznych, ale także granice między tymi że a naukami przyrodniczymi. O trans-dyscyplinarności badań świadczą również nawiązana przez autorkę współpraca z politologiem dr Aliaksejem Kazharskim z Uniwersytetu Karola w Pradze, z którym

napisała ona dwa artykuły, lub praca przy projekcie IDUB I.3.12 „Nieantropocentryczna Podmiotowość Kulturowa” pod kierownictwem prof. P. Piszczatowskiego.

Nowatorstwo pracy podkreślali zgodnie wszyscy Recenzenci, wskazując również na jej olbrzymi zasięg teoretyczny i materiałowy, który, zdaniem prof. Ni Fhlainn, jest dodatkowym czynnikiem zwiększającym jej oryginalność („The breadth of contemporary vampire material is impressive and adds to the originality of this study”), zwłaszcza biorąc pod uwagę jego wielojęzyczność i zasięg geograficzny („The work includes material across several languages and cultural frameworks”). Podobne opinie wyrazili pozostali Recenzentka i Recenzent (Kołodziejczyk: „Imponuje [...] bogactwo bibliografii”; Majkowski: „obszerna bibliografia przedmiotowa, długa na ponad 300 pozycji w czterech językach, i przyprawiający o zawrót głowy korpus analizowanych tekstów różnej długości – od opowiadań po liczące setki odcinków seriele telewizyjne”, „Pozostają pod nieustającym wrażeniem zakresu zmobilizowanej wiedzy oraz doskonałego panowania zarówno nad różnorodnym korpusem tekstów, jak licznymi mobilizowanymi w pracy kontekstami teoretycznymi”).

Rozprawa wyróżnia się więc wysokim poziomem zaprezentowanej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności badawczych i interpretacyjnych (Kołodziejczyk: „Silną stroną dysertacji jest dobra orientacja doktorantki w szerokim spektrum dyskursów krytycznych oraz umiejętność zbudowania z nich struktury koncepcyjnej dla pracy”; Ni Fhlainn: „It is a very competent study [...]”; Majkowski: „[...]uważam pracę za bardzo wartościową poznawczo, jestem pełen podziwu dla pracowitości, erudycji, wyobraźni interpretacyjnej i odwagi poznawczej autorki”). Została wysoko oceniona, opatrzona przez Recenzenta i Recenzentki określeniami takimi jak „znacząca [*significant*]”, „kompetentna [*competent*]”, „doskonała [*excellent*]”, „imponująca [*impressive*]”, „znakomita”, „przekonująca”; a nawet opisana przez prof. Majkowskiego jako: „dzieł[o] – i nie używam tu tej kategorii lekkomyślnie – oszałamiając[e] i onieśmielając[e]”. Na wniosek prof. Majkowskiego, którego recenzja jest dołączona do Wniosku jako załącznik, rozprawa została wyróżniona przez podmiot, który przeprowadził postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora tj. Uniwersytet Warszawski.

Należy przy tym wspomnieć, że studia i badania doktorskie Patrycji Pichnickiej-Trivedi przypadły na trudny okres pandemii. Mimo przeciwności, zbudowała ona sieci współpracy międzynarodowej oraz wykonała badania, które nie tylko pozwoliły jej na napisanie rozprawy, ale również wielu artykułów w renomowanych i wysoko punktowanych czasopismach (np. „Imagining Eastern Europe – representations of Eastern Europe in 21st century French Vampire bandes dessinées,” *Journal of Graphic Novels and Comics*, t. 15, nr. 4 (2024), s. 556–572; „Populistic rhetoric: structures over senses,” *Praktyka Teoretyczna*, t. 42, nr. 4 (2021), s. 65-92), rozdziałów w monografiach wieloautorskich i dwóch monografiach, z których jedna (*Countering Anthropocentrism: Vegetarian Vampires, Ecology, and Non-Human Subjects* (V&R unipress, 2025) została wydana jeszcze przed jej obroną, a druga (*Retrotopia, Nostalgia and Imperial Phantasies in Twenty-First-Century Vampire Narratives* (Peter Lang, 2026)) zostanie wydana w tym roku. W czasie pracy nad doktoratem Patrycja Pichnicka-Trivedi wykonała też wiele kwerend źródłowych, wystąpień seminaryjnych i konferencyjnych oraz dwa gościnne wykłady, w tym jeden w ośrodku zagranicznym (na Uniwersytecie Strasburskim), organizowała i współorganizowała konferencje międzynarodowe i narodowe, oraz

poprowadziła dwa autorskie konwersatoria, po polsku i po angielsku, na Uniwersytecie Warszawskim. Jej praca badawcza została doceniona przez uznanych badaczy i badaczki z ośrodków polskich i zagranicznych, takich jak Uniwersytet Paryski (Sorbona), Uniwersytet Strasburski, czy Uniwersytet Loránda Eötvösa.

O uznaniu dla tematyki pracy i dla badań Patrycji Pichnickiej-Trivedi świadczą także liczne granty i stypendia międzynarodowe (Laura Bassi Scholarship Summer 2021 na wsparcie redaktorskie w publikacji przyszłej pracy doktorskiej, Foundation Tempus Bilateral State Scholarship na krótki pobyt badawczy na Uniwersytecie Loránda Eötvösa 2022), narodowe (NAWA PROM – Międzynarodowa wymiana stypendialna doktorantów i kadry akademickiej na kwerendę naukową na Uniwersytecie Science-Po Lyon 2021) oraz uniwersyteckie granty IDUB (na kwerendę naukową w Muzeum Komiksu w Angoulême 2022, mikrogrant na krótkoterminowy wyjazd naukowy do Francji (Uniwersytet Paryski (Sorbona), Université de Lille, Uniwersytet Strasburski) (2023)) i ZiP (granty mobilność na krótki pobyt naukowy na Uniwersytecie Florenckim 2022 i we Francji (Uniwersytet Science-Po Dijon, biblioteki narodowe i miejskie w Paryżu i Tuluzie) 2023)), których przyznanie dokumentują oficjalne strony internetowe instytucji i/lub załączniki do niniejszego Wniosku.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR PIOTROWI RATUSZNIKOWI
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Niniejszym rekomenduję pracę dr. Piotra Ratusznika pt. „Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Analiza podstaw przypisania oraz wyłączenia” do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską, o której mowa w § 3 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz wzoru wniosku o ich przyznanie (dalej jako: „Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r.”).

Rozprawa dr. Piotra Ratusznika stanowi pierwsze w polskiej nauce prawa opracowanie przedstawiające odpowiedzialność na zasadzie ryzyka jako ogólną konstrukcję prawa odszkodowawczego. Praca ma charakter kompleksowy, obejmuje ponad 500 stron maszynopisu i opiera się na wyjątkowo bogatej podstawie źródłowej, w tym rozbudowanej bibliografii liczącej ponad 700 pozycji, z istotnym udziałem opracowań zagranicznych, które w znacznej części po raz pierwszy przywołano w polskiej literaturze.

We wprowadzeniu Autor syntetycznie uzasadnił podjęcie analizy odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, wykazując jej coraz bardziej istotne znaczenie dla obrotu prawnego.

W rozdziale pierwszym omówiono natomiast podstawowe terminy oraz konstrukty umożliwiające analizę odpowiedzialności na zasadzie ryzyka w dalszej części pracy. Autor z dużym znanstwem połączył wątki prawnicze z elementami bardzo dobrej znajomości socjologii, a także literatury technologicznej dotyczącej funkcjonowania sztucznej inteligencji. Bardzo pozytywnie wyróżnia to rekomendowany doktorat na tle innych prac prawniczych poruszających tematykę odpowiedzialności za sztuczną inteligencję.

Rozdział drugi stanowi kontynuację tego podejścia. Autor zbadał w nim problematykę zasad odpowiedzialności odszkodowawczej, wykazując, że ujęcia czysto teoretycznoprawne mają ograniczone znaczenie dla prawa cywilnego.

Szczególne znaczenie dla praktyki prawa ma zaprezentowanie przez Autora – na konkretnych przykładach – interferencji między poszczególnymi zasadami odpowiedzialności. Autor precyzyjnie odróżnił zasadę ryzyka od odpowiedzialności absolutnej oraz zasady bezprawności. Trzeba pamiętać, że relacja zasady ryzyka do tych dwóch zasad budzi istotne wątpliwości. Część doktryny i orzecznictwa skłonna jest traktować je jako jedną ogólną zasadę ryzyka. Autor przedstawił jednak przekonujące kryteria pozwalające rozróżnić każdą z nich. Trafnie wskazał, że tym, co odróżnia zasadę ryzyka od odpowiedzialności absolutnej, jest występowanie w tej pierwszej okoliczności egzoneracyjnych. Z kolei różnica między zasadą ryzyka a zasadą bezprawności polega na tym, iż ta druga wymaga bezprawności nie tylko skutku, ale i zachowania, podczas gdy

bezprawność zachowania pozostaje irrelevantna dla odpowiedzialności na zasadzie ryzyka.

Rozdziały trzeci i czwarty poświęcono natomiast analizie zasady ryzyka w polskim porządku prawnym. W pierwszym z nich omówiono przepisy Kodeksu cywilnego, a w drugim – regulacje pozakodeksowe. Przeprowadzone rozważania mają charakter kompleksowy i wyjaśniają wiele ponadczasowych wątpliwości. Dotyczy to m.in. postulatu szerokiej wykładni odpowiedzialności z art. 433 k.c., obejmującej także przypadki przelania się cieczy z wyższej kondygnacji czy dostrzeżenia otwartego katalogu okoliczności egzoneracyjnych w art. 434 k.c. W odniesieniu do art. 435 k.c. Autor trafnie przyjął natomiast, że kluczowe znaczenie ma ustalenie czy szkoda została wyrządzona przez ruch przedsiębiorstwa i w efekcie nie miała charakteru czysto przypadkowego. W zakresie art. 436 k.c. przekonująco uzasadniono, że regulacja ta obejmuje również szkody wyrządzone przez pojazdy autonomiczne.

Rozdział czwarty, dotyczący odpowiedzialności na zasadzie ryzyka poza Kodeksem cywilnym, wymagał bardzo szerokiej wiedzy – nie tylko z zakresu prawa cywilnego, lecz także prawa administracyjnego, unijnego, jak również procesowego. Autor szczegółowo przeanalizował odpowiedzialność przewoźnika w przewozie lądowym oraz lotniczym, odpowiedzialność za szkody związane z wpisami do rejestrów (np. KRS czy CEIDG), biotechnologią, postępowaniem zabezpieczającym oraz prawem atomowym. Szczególnie interesujące są rozważania dotyczące biotechnologii, gdyż Autor dowiódł, że odpowiedzialność ta w znacznej mierze stanowi reakcję ustawodawcy na społeczne obawy, a nie na realnie istniejące zagrożenia związane np. z żywnością modyfikowaną genetycznie.

Rozdział piąty omawia charakterystyczne cechy konstrukcji odpowiedzialności na zasadzie ryzyka. Autor trafnie wskazał, że norma przewidująca tę odpowiedzialność nie zawiera zakazu określonego zachowania, lecz nakaz naprawienia szkody w razie ziszczenia się określonych przesłanek. Na aprobatę zasługuje także analiza dowodu prima facie oraz jego odróżnienie od domniemania faktycznego, jak również wskazanie przypadków, w których ten szczególny „dowód” może znaleźć zastosowanie, zwłaszcza przy szkodach środowiskowych.

Rozdział szósty poświęcono natomiast wykładni przesłanek egzoneracyjnych. Autor wykazał, że większość z nich – zarówno kodeksowych, jak i pozakodeksowych – stanowi powtórzenie trzech klasycznych okoliczności: siły wyższej, wyłącznej winy poszkodowanego oraz wyłącznej winy osoby trzeciej. Wyjątki są nieliczne i często mają rodowód unijny lub międzynarodowy. Na szczególne uznanie zasługuje autorska analiza siły wyższej, uwzględniająca stopień niebezpieczeństwa działalności oraz cel ochronny normy. Podejście to zapewnia właściwy balans między interesami dłużnika i wierzyciela oraz zapobiega przekształceniu odpowiedzialności na zasadzie ryzyka w odpowiedzialność quasi-absolutną.

Całość opracowania świadczy o dużej dojrzałości naukowej Autora oraz o umiejętności łączenia dogmatyki prawa z refleksją teoretyczną i praktyczną.

Mając na uwadze przedstawione wyżej argumenty, należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki określone w § 3 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r.

Po pierwsze, rozprawa dr. Piotra Ratusznika stanowi **oryginalne rozwiązanie istotnego problemu naukowego** w zakresie prawa cywilnego – przez całościowe, systemowe ujęcie odpowiedzialności na zasadzie ryzyka jako konstrukcji ogólnej prawa odszkodowawczego, wraz z analizą podstaw przypisania oraz wyłączenia tej odpowiedzialności, wykraczającą poza tradycyjne, wycinkowe ujęcia ograniczane do wybranych przepisów Kodeksu cywilnego.

Po drugie, zaproponowane ujęcie ma **wybitnie nowatorski i innowacyjny charakter**: porządkuje i rekonstruuje przesłanki zasady ryzyka w perspektywie dogmatycznej i komparatystycznej, obejmuje także regulacje pozakodeksowe (krajowe, unijne i międzynarodowe) oraz pozwala na spójne odczytywanie tej konstrukcji w realiach współczesnych wyzwań technologicznych i gospodarczych.

Po trzecie, rozprawa prezentuje **wysoki poziom wiedzy teoretycznej Autora**, a także wyróżniający poziom umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, co potwierdzają zarówno kompleksowość opracowania, jak i skala oraz jakość wykorzystanej podstawy źródłowej, w tym rozbudowana literatura obcojęzyczna i pogłębione analizy prawnoporównawcze.

Po czwarte, rozprawa została **wysoko oceniona i wyróżniona** przez podmiot przeprowadzający postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora, co dodatkowo potwierdza jej ponadprzeciętną wartość naukową.

W konsekwencji, wobec spełnienia wszystkich przesłanek wskazanych w § 3 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r., wnoszę o przyznanie dr. Piotrowi Ratusznikowi Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską pt. „Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Analiza podstaw przypisania oraz wyłączenia”.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR MARKOWI SOKOŁOWSKIEMU
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa doktorska Marka Sokołowskiego, zatytułowana *E cient data structures and graph width parameters*, leży na przecięciu dwóch dziedzin: algorytmiki i strukturalnej teorii grafów. Obszary te od lat łączy symbioza. Strukturalna teoria grafów dostarcza narzędzi do badania struktury w grafach — obiektach matematycznych modelujących wszelakiego rodzaju sieci (społecznościowe, transportowe, etc.). Strukturę zazwyczaj można opisać poprzez różnego rodzaju *dekompozycje*, dzielące dany graf zgodnie z ustalonymi regułami na prostsze, łatwiejsze do analizy fragmenty. Tego typu dekompozycje mogą być następnie użyte do projektowania algorytmów rozwiązujących trudne problemy obliczeniowe, działających wydajnie w grafach o dobrej strukturze (której, przykładowo, możemy się spodziewać w zastosowaniach).

Schemat opisany powyżej najczęściej rozważa się w kontekście algorytmów *statycznych*: mając dany graf, w którym chcemy rozwiązać ustalony problem, konstruujemy dekompozycję grafu i używamy jej do rozwiązania problemu. Co jednak jeśli nasz graf zmieni się odrobinę: jakieś połączenie zniknie albo pojawi się nowy węzeł? Czy musimy całą dekompozycję konstruować od nowa? Tak postawiony problem należy do dziedziny *algorytmów dynamicznych*, tudzież *dynamicznych struktur danych*: dla danego dynamicznego (zmieniającego się w czasie) grafu chcemy utrzymywać jego dekompozycję w taki sposób, by każda aktualizacja w grafie mogła zostać szybko zrealizowana również na poziomie dekompozycji. Pytania tego typu są zazwyczaj dalece trudniejsze i dotychczas bardzo niewiele było na ich temat wiadomo. Doktorat Marka Sokołowskiego stanowi bardzo mocne otwarcie w tej dziedzinie.

Trzon rozprawy doktorskiej Marka Sokołowskiego stanowi seria trzech prac proponujących dynamiczne warianty trzech podstawowych zastosowań strukturalnej teorii grafów w algorytmice. Pierwsza praca (z T. Korhonenem, K. Majewskim, W. Nadarą i Mi. Pilipczukiem) dotyczy najważniejszej miary szerokościowej rozważanej w strukturalnej teorii grafów: szerokości drzewiastej (ang. *treewidth*). Praca rozwiązuje 20-letni problem otwarty poprzez konstrukcję wydajnej struktury danych utrzymującej niemal optymalną dekompozycję dynamicznego grafu o ograniczonej szerokości drzewiastej. Pozwala to również na dowód dynamicznego wariantu sławnego *Twierdzenia Courcelle'a*. Idąc za ciosem, druga praca (z T. Korhonenem) wprowadza podobną strukturę danych dla szerokości klikowej (ang. *cliquewidth*) — analogu szerokości drzewiastej dla grafów gęstych, który jest dużo mniej zrozumiany i dużo trudniejszy technicznie. Wreszcie trzecia praca (wraz z T. Korhonenem, W. Nadarą, i Mi. Pilipczukiem) proponuje dynamiczny wariant *techniki Baker* — klasycznej metody projektowania schematów aproksymacyjnych w grafach planarnych, stanowiącej podstawowe narzędzie

algorytmiki grafów ograniczonych topologicznie.

Druga część rozprawy koncentruje się na stosunkowo nowym parametrze grafowym — szerokości bliźniaczej (ang. *twin-width*) — zaproponowanym w 2020 roku przez Bonnetą, Kim, Thomassé, i Watri ganta w celu opisu struktury w grafach gęstych. Pierwszy z dwóch przedstawionych artykułów (z Mi. Pilipczukiem) zawiera fundamentalny wynik kombinatoryczny: grafy o ograniczonej szerokości bliźni aczej są quasi-wielomianowo χ -ograniczone. Drugi artykuł (z Mi. Pilipczukiem i A. Zych-Pawlewicz) proponuje wydajne struktury danych do reprezentacji grafów i macierzy o ograniczonej szerokości bliź niaczej, nawiązując w ten sposób do pierwszej części rozprawy.

Tym samym, pierwsza część rozprawy doktorskiej Marka Sokołowskiego zawiera przełomowe wyniki, które otwierają nowe perspektywy i kładą solidne podwaliny dla nowego nurtu badań w algorytmice: dy namicznych struktur danych dla dekompozycji grafowych. Wyniki te znalazły już szereg fundamental nych zastosowań, przykładowo w przełomowym prawie-liniowym algorytmie dla problemu testowania porządku minorowego. Podobnie, rezultaty z drugiej części rozprawy stanowią ważny wkład do teorii sze rokości bliźniaczej, a nowe koncepcje dekompozycyjne wprowadzone w pracy o χ -ograniczonoci weszły do kanonu narzędzi związanych z szerokością bliźniaczą. Prace zawarte w rozprawie doktorskiej odbiły się szerokim echem w środowisku: artykuły z pierwszej części zostały opublikowane odpowiednio na konferencjach FOCS, STOC, SODA (najbardziej prestiżowe konferencje w informatyce teoretycznej, wszystkie o rankingu CORE A²), zaś artykuł o χ -ograniczonoci grafów o ograniczonej szerokości bliźniaczej ukazał się w czasopiśmie *Journal of Combinatorial Theory, Series B* — wiodącym periodyku poświęconym struk turalnej teorii grafów.

Na koniec dodajmy, że prace zawarte w rozprawie doktorskiej Marka Sokołowskiego stanowią jedynie ułamek jego dotychczasowego dorobku. O ile dynamiczne struktury danych dla dekompozycji grafowych są główną osią jego dotychczasowej pracy naukowej, może się on również pochwalić ważnymi kontry bucjami w takich dziedzinach jak algorytmiczna teoria modeli skończonych, złożoność parametryzowana, wydajne algorytmy dla problemu najkrótszych ścieżek, czy algorytmy dla grafów wykluczających ustalone indukowane podgrafy. Obecny dorobek Marka Sokołowskiego zawiera 18 oryginalnych prac, w tym 7 op ublikowanych na najbardziej prestiżowych konferencjach (FOCS, STOC, SODA, LICS). Jest to dorobek wybitny jak na młodego naukowca rok po obronie doktoratu, który został uhonorowany zarówno Na grodą im. Witolda Lipskiego dla młodych naukowców w zakresie informatyki (w 2025 roku), jak i nagrodą Open Mind Prize (w 2024 roku), przyznawaną młodym matematykom pracującym w dziedzinie kombina toryki. Obecnie Marek Sokołowski odbywa staż postdoktorski w Instytucie Informatyki Maxa Plancka w Saarbrücken, jednym z najmocniejszych ośrodków badań nad informatyką teoretyczną w Europie.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR DOROCIE SZEPEKE
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa doktorska dr Doroty Szepke pt. „Rekonfigurowalne nanomateriały organiczno–nieorganiczne uzyskane z wykorzystaniem materiałów ciekłokrystalicznych – badania struktury, procesów samoorganizacji i właściwości chiroptycznych” podejmuje jedno z kluczowych wyzwań współczesnej inżynierii materiałowej i nanotechnologii, jakim jest kontrolowane nadawanie chiralności nanomateriałom plazmonowym.

Głównym celem pracy było zrozumienie i wykorzystanie mechanizmów tworzenia złożonych nanostruktur do zbadania wpływu ich chiralnej organizacji nanomateriałów na odpowiedź optyczną. Są to wysiłki intensywnie podejmowane przez czołowe ośrodki naukowe na świecie, a rozprawa dr Szepke wnosi w ten obszar istotny wkład, proponując kompleksową strategię projektowania materiałów plazmonowych, które łączą wysoką asymetrię optyczną ze skalowalnością, uniwersalnością względem rodzaju nanocząstek oraz możliwością odwracalnej modyfikacji właściwości pod wpływem bodźców zewnętrznych. Jednocześnie warto podkreślić, iż praca dr Doroty Szepke ma charakter wysoce interdyscyplinarny, łącząc elementy chemii organicznej i nieorganicznej (synteza nanocząstek i ligandów), analizy strukturalnej (TEM, SEM, WetSTEM, AFM, SAXRD) i zaawansowanej spektroskopii (CD, microCD, polarymetria macierzy Muellera).

Pierwszym osiągnięciem pracy dr Szepke było pracowanie nowatorskiej metodologii obserwacji rekonfigurowalnych agregatów nanoprętów złota z wykorzystaniem środowiskowej mikroskopii elektronowej (WetSTEM), co umożliwiło bezpośrednie śledzenie procesów agregacji i dezagregacji z rozdzielczością pojedynczych nanocząstek oraz ilościową analizę czynników wpływających na stabilność badanych układów. Wyniki te, uzupełnione modelowaniem dynamiki molekularnej, dostarczyły fundamentalnej wiedzy o stabilności uporządkowanych agregatów nanocząstek anizotropowych.

Centralnym osiągnięciem rozprawy było opracowanie chiralnych nanokompozytów plazmonowych opartych na matrycach ciekłokrystalicznych. Podstawę stanowiła synteza nanocząstek złota o zróżnicowanej morfologii, ze szczególnym uwzględnieniem nanoprętów, a także funkcjonalizacja ich powierzchni, co umożliwiło kontrolowane kierowanie ich samoorganizacją w matrycach ciekłokrystalicznych. Dr Dorota Szepke wykazała jednoznaczłą korelację pomiędzy kierunkiem skrętu helikalnych nanofilamentów a znakiem odpowiedzi chiroptycznej w zakresie plazmonowym (PCD). W tym celu połączyła pomiary microCD z analizą AFM dokładnie tych samych miejsc na próbce, co stanowiło unikatowe podejście metodologiczne. Wyniki te potwierdziła najbardziej zaawansowaną obecnie metodę pomiarową, czyli polarymetrię macierzy Muellera.

Ta część pracy, w szczególności, ukazuje konsekwentny rozwój opracowywanych układów w kierunku materiałów spełniających kluczowe kryteria aplikacyjne oraz

wykazuje uniwersalność podejścia względem rodzaju nanocząstek, możliwości skalowania, dynamicznej rekonfigurowalności oraz wysokiego współczynnika asymetrii.

Trzecim osiągnięciem było wykazanie i szczegółowe zbadanie rekonfigurowalności nanokompozytów, wynikającej z termotropowych właściwości materiałów ciekłokrystalicznych. Dr Szepke dowiodła, iż materiały przez nią zaprojektowane wykazują odwracalną zmianę właściwości chiroptycznych pod wpływem temperatury, zarówno w skali makroskopowej, jak i mikrostrukturalnej, w tym z wykorzystaniem zjawisk fototermalnych. Opracowane przez nią podejście do kontroli złożonych agregatów nanomateriałów umożliwiło kontrolowaną synchronizację chiralności, a w konsekwencji uzyskanie homochiralnych filmów w skali centymetrów, przełamując ograniczenia typowe dla materiałów o chiralności molekularnej.

O jakości oraz wysokim współczynniku oddziaływania na dyscyplinę naukową rezultatów badań dr Doroty Szepke świadczy fakt, że zostały one opublikowane w wiodących, wysoko notowanych czasopismach naukowych, takich jak *Advanced Materials*, *ACS Nano* oraz *Advanced Functional Materials*. Publikacje w tych tytułach stanowią potwierdzenie zarówno nowatorstwa zaproponowanych rozwiązań, jak i ich istotnego znaczenia dla rozwoju nanotechnologii oraz badań nad chiralnymi materiałami plazmonowymi. Międzynarodowe znaczenie pracy potwierdza również współpraca z renomowanymi grupami badawczymi – prof. Hiromi Okamoto (Instytut Nauk Molekularnych, Japonia), prof. Petr Kral (University of Illinois, Chicago) oraz prof. Luis Liz-Marzán (CIC biomaGUNE, Hiszpania). Osobisty dorobek Autorki został niezależnie doceniony stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej oraz stypendium dla wybitnych młodych naukowców przyznawanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Podsumowując, rozprawa dr Doroty Szepke stanowi spójne, dojrzałe i wysoce oryginalne opracowanie naukowe, wnoszące istotny wkład w rozwój chiralnych nanomateriałów plazmonowych. Opracowanie skalowalnych, uniwersalnych i rekonfigurowalnych materiałów o kontrolowanej chiralności plazmonowej otwiera drogę do perspektyw zastosowań tego typu materiałów w optoelektronice, fotonice oraz technologiach sensorowych. Praca stanowi osiągnięcie zdecydowanie wykraczające poza standardowe wymagania stawiane rozprawom doktorskim i w pełni kwalifikuje się do przyznania nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską.

UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZYCNANIE DR IZABELI ŚLIWIŃSKIEJ- SŁOMSKIEJ NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ

Niniejszym składam wniosek o przyznanie Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską autorstwa doktor Izabeli Śliwińskiej-Słomskiej, pod tytułem „Przejawy religijności katolickich żołnierzy armii koronnej w XVII wieku”. Dysertacja została obroniona z wyróżnieniem 23 czerwca 2025 roku.

Rozprawa dr Śliwińskiej-Słomskiej przygotowana została w oparciu o drobiazgową kwerendę biblioteczno-archiwalną i uwzględniła źródła typu masowego (testamenty) oraz narracyjnego (pamiętniki i diariusze). Zasadnicza część pracy oparta została o ponad 300 testamentów żołnierzy armii koronnej z XVII wieku. Źródłami dopełniającymi pracę są pamiętniki, diariusze, kazania pogrzebowe oraz literatura religijna kierowana do żołnierzy i nie tylko. Tematyka rozprawy, pomimo powszechności badań nad mentalnością i religijnością grup zawodowych i społecznych dawnej Rzeczypospolitej oraz badań nad testamentami jest unikatowa. Autorka zdecydowała się na uzupełnienie luki w stanie wiedzy na temat religijności żołnierzy nowożytnej Rzeczypospolitej – grupy zawodowej, której religijność, mentalność i podejście do religii dotychczas nie doczekały się gruntownego opisu.

Niniejsza dysertacja, z uwagi na swój wysoki poziom oraz drobiazgowo wykorzystanie materiału źródłowego stanowi istotny wkład w stanie wiedzy o życiu codziennym żołnierzy w XVII wieku, interdyscyplinarnie zestawiając ze sobą klasyczne zagadnienia poruszane w badaniach z zakresu historii wojen i wojskowości z historią społeczną, historią mentalności oraz socjologią religii. Dr Śliwińska-Słomska swoją pracą nie tylko uzupełniła wspomnianą lukę w podejściu do badań nad żołnierską codziennością, ale również w rzetelny sposób skorzystała ze źródeł dotychczas niewykorzystywanych w przy badaniu specyficznej grupy zawodowej, jaką byli żołnierze.

Autorka dokonała analizy prozopograficznej testatorów jako zbiorowości i zbadała okoliczności sporządzenia źródeł, wychodząc z założenia, że w przypadku dużej ruchliwości żołnierzy jako grupy zawodowej, a także w obliczu dużej jej podatności na śmierć, forma i treść aktów ostatniej woli różniły się nie tylko od testamentów sporządzanych przez osoby niezwiązane z zawodem wojskowym (zarówno kobiety, jak i mężczyźni), ale różnice występowały również wewnątrz samej grupy zawodowej. Pozwoliło to na ukazanie specyficznych cech, odróżniających podejście żołnierzy do Boga oraz kwestii ostatecznych.

W dalszej części pracy dr Śliwińska-Słomska pochyliła się nad problematyką unikatowości formuł testamentowych odnoszących się do religii i kultu, możliwych źródeł inspiracji oraz trendów, widocznych na przestrzeni siedemnastego stulecia. Autorka wykazała, że pomimo dużej dozy schematyczności, większość formuł testamentowych

nosiła ślady unikatowości, a konkretne zapisy odnosiły się do osobistych przekonań i wrażliwości religijnej sporządzających testamenty żołnierzy. Badaczka wykazała, że zasadniczym źródłem inspiracji, z jakiej korzystali żołnierze było Pismo Święte oraz klasyczna literatura antyczna. Pozwoliło to nie tylko na ukazanie wspomnianej wyżej wrażliwości religijnej osób testujących, ale również horyzontów ich wiedzy, w tym stanu wiedzy religijnej.

W następnej części autorka podjęła problematykę żołnierskiej kultury pogrzebowej, a zwłaszcza obecnych w testamentach żołnierskich zapisów związanych z miejscem, okolicznościami oraz kosztami pochówków. Badaczka prześledziła widoczne w bazie źródłowej trendy w wyborze postulowanych przez testatorów miejsc i sposobów pochówków oraz przedstawiła możliwe przyczyny wyboru specyficznych kościołów i klasztorów oraz próśb o przeprowadzenie konkretnych praktyk religijnych.

Istotnym zagadnieniem podjętym przez autorkę była również problematyka zapisów pobożnych, zarówno fundacji pobożnych i zapisów związanych z przekazywaniem majątku dla konkretnych kościołów i klasztorów oraz widocznym od połowy XVII wieku wzrostem znaczenia legatów na sanktuaria maryjne. Badaczka znaczny fragment pracy poświęciła też problematyce zawieranych w testamentach żołnierskich informacji o częstotliwości, typach i intencjach mszy zadusznych, o których odprawienie prosili testatorzy.

Ostatnia część pracy stanowi analizę wytworzonych w znacznej mierze przez żołnierzy źródeł typu narracyjnego, które opisywały podejście członków armii do wiary, religii i religijności w trakcie życia, nie zaś, jak w przypadku testamentów, spodziewanej śmierci. Autorka wykazała dwuwektorowość: oficjalną i prywatną obecnych w źródłach informacji o religii oraz zestawiała je z danymi pozyskanymi w trakcie analizy testamentów.

Dysertacja dr Śliwińskiej-Słomskiej wypełnia ona wszystkie wymogi stawiane rozprawom, przedstawianym do Nagrody: zgodnie z §3 rozporządzenia – prezentuje rozwiązanie istotnego problemu naukowego, wykazuje się nowatorstwem i wysokim poziomem wiedzy teoretycznej, a także została wysoko oceniona i wyróżniona przez podmiot doktoryzujący.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR MACIEJOWI TARNOWSKIEMU
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa stanowi kompleksowe badanie i rozwiązanie tzw. paradoksu Moore'a, czyli problemu logicznego przedstawianego przez zdania o schematycznej postaci „p, ale nie jestem przekonany, że p”. Zdania te, pomimo swej semantycznej niesprzeczności, nie mogą być przedmiotem racjonalnego stwierdzenia i przekonania, co zmusza do postawienia pytania o zasady racjonalności naszych twierdzeń i przekonań. W owej pracy przedstawione jest rozwiązanie paradoksu Moore'a oparte o normatywną charakterystykę aktów mowy oraz tzw. zasadę pozytywnej introspekcji dla racjonalnych przekonań. Rozdział pierwszy stanowi metodologiczny wstęp do badania problemu; rozdziały drugi i trzeci przedstawiają rozwiązanie paradoksu Moore'a w odniesieniu do stwierdzeń (asercji) i innych aktów mowy (np. obietnic, rozkazów) poprzez obronę nowatorskich koncepcji zależności kontekstowej normy asercji oraz rozszerzenia jej na inne akty mowy w duchu tzw. pragmatyki „wspólnej płaszczyzny” (common ground) Roberta Stalnakera. W rozdziałach czwartym i piątym przedstawiony jest argument za koniecznością odwołania się do zasad introspekcji przy wyjaśnieniu nieracjonalności przekonań Moore'owskich oraz obrona tych zasad przed zarzutami Timothy'ego Williamsona poprzez twórcze rozwinięcie „przejrzystościowej” (transparency) teorii introspekcji Alexa Byrne'a. Rozdział szósty podsumowuje rozprawę, oraz wskazuje ograniczenia przeprowadzonej w niej analizy oraz nowe kierunki badań. Łącznie praca stanowi zarówno pierwszą kompleksową propozycję rozwiązania paradoksu Moore'a na gruncie języka (aktów mowy) i umysłu (przekonań), oraz wprowadza szereg innowacyjnych wyników i propozycji w zakresie filozofii języka, pragmatyki filozoficznej, filozofii umysłu i epistemologii.

Rozprawa powstała w ramach prac nad grantem PRELUDIUM Narodowego Centrum Nauki prowadzonego przez autora, w ramach którego powstały artykuły powiązane z tematyką pracy, zaś jej rozdziały zostały opublikowane (lub przyjęte do publikacji) jako artykuły w bardzo dobrych czasopismach o zasięgu międzynarodowym. Osiągnięcia opublikowane w tej rozprawie przyczyniły się do wyróżnienia jej autora Fulbright Junior Research Award (2022), Nagrody Naukowej Tygodnika „Polityka” (2024) i Stypendium START Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (2024) oraz do uzyskania kontynuującego badania podjęte w doktoracie grantu NCN SONATINA, realizowanego obecnie na Uniwersytecie Jagiellońskim.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR MALWINIE ŻUCHNIEWICZ
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW
ZA WYRÓŻNIAJĄCĄ SIĘ ROZPRAWĘ DOKTORSKĄ**

Rozprawa doktorska dr Malwiny Żuchniewicz pt. „Model zarządzania sytuacją kryzysową w mediach społecznościowych” stanowi wybitne osiągnięcie naukowe, które w pełni uzasadnia przyznanie jej nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską. Praca ta spełnia wszystkie kryteria określone w § 3 oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia z dnia 15 lipca 2024 r., zarówno w wymiarze naukowym, jak i praktycznym.

Przedmiot rozprawy stanowi oryginalne rozwiązanie istotnego problemu naukowego w rozumieniu § 3 pkt 1 rozporządzenia, polegające na opracowaniu autorskiego modelu zarządzania sytuacją kryzysową w mediach społecznościowych. Podjęta problematyka, jak podkreślają recenzenci, ma doniosłe znaczenie dla rozwoju nauk o komunikacji społecznej i mediach, a także dla praktyki funkcjonowania organizacji w przestrzeni mediów społecznościowych. Autorka podejmuje temat szczególnie aktualny i społecznie istotny, wpisujący się w dynamiczne przemiany środowiska komunikacyjnego. Jednocześnie rozprawa wypełnia wyraźną lukę poznawczą w literaturze przedmiotu, zwłaszcza w zakresie empirycznych badań nad komunikacją kryzysową w mediach społecznościowych, co odpowiada kryterium znaczenia przedmiotu rozprawy dla rozwoju nauki i społeczeństwa, wskazanemu w § 10 ust. 1 lit. a.

Rozprawa charakteryzuje się również wybitnie nowatorskim i innowacyjnym charakterem, zgodnie z § 3 pkt 2 oraz § 10 ust. 1 lit. b rozporządzenia. Autorka nie ogranicza się do analizy istniejących koncepcji, lecz proponuje własne, spójne rozwiązanie modelowe, integrujące różne perspektywy badawcze – komunikacyjną, medioznawczą oraz zarządczą. Zgodnie z przedłożonymi recenzjami, na szczególne podkreślenie zasługuje odwaga badawcza polegająca na podjęciu próby konstrukcji kompleksowego modelu przez młodą badaczkę oraz osiągnięcie rezultatu o wysokiej wartości naukowej i aplikacyjnej.

Praca prezentuje bardzo wysoki poziom wiedzy teoretycznej Autorki, co wypełnia przesłankę określoną w § 3 pkt 3 oraz § 10 ust. 1 lit. c. Część teoretyczna została przygotowana w sposób rzetelny, spójny i uporządkowany, stanowiąc solidny fundament dla analiz empirycznych. Autorka wykazuje się szeroką znajomością literatury krajowej i zagranicznej oraz umiejętnością jej krytycznej syntezy. Pojęcia są definiowane precyzyjnie i konsekwentnie stosowane, a wywód prowadzony jest w sposób logiczny i przejrzysty.

Jednocześnie rozprawa potwierdza wyróżniający poziom umiejętności Autorki w zakresie samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, zgodnie z § 3 pkt 3 oraz § 10 ust. 1 lit. d. Projekt badawczy został zaprojektowany i przeprowadzony w sposób kompleksowy, z zastosowaniem triangulacji metodologicznej obejmującej studia przypadku, badania ilościowe (CAWI) oraz jakościowe (IDI). Takie podejście umożliwiło wieloaspektowe

ujęcie problemu, wzajemną weryfikację wyników oraz zwiększenie ich wiarygodności. Na szczególne uznanie zasługuje także włączenie do badań zarówno przedstawicieli środowiska naukowego, jak i praktyków, co wzmacnia uniwersalność i użyteczność opracowanego modelu. Autorka wykazuje również świadomość ograniczeń metod badawczych i umiejętnie je kompensuje, co świadczy o jej dojrzałości badawczej.

Istotnym walorem rozprawy jest jej znaczący potencjał aplikacyjny, co wpisuje się w § 3 pkt 1 lit. b rozporządzenia. Opracowany model zarządzania sytuacją kryzysową w mediach społecznościowych nie ma wyłącznie charakteru teoretycznego, lecz może być bezpośrednio wykorzystany w praktyce organizacyjnej – przy tworzeniu procedur kryzysowych, scenariuszy działań czy programów szkoleniowych. Jego struktura umożliwia adaptację do różnych typów organizacji, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, co znacząco zwiększa jego wartość społeczną i gospodarczą.

Rozprawa została wysoko oceniona i wyróżniona przez komisję doktorską, co spełnia przesłankę § 3 pkt 4 rozporządzenia. W recenzjach podkreślono jej wartość poznawczą, nowatorski i interdyscyplinarny charakter, wysoki poziom metodologiczny oraz fakt, że zakres i jakość badań wyraźnie przekraczają standardowe wymagania stawiane rozprawom doktorskim.

Całość pracy świadczy o znakomitym warsztacie badawczym Autorki, umiejętności prowadzenia złożonych analiz oraz zdolności do formułowania trafnych wniosków i rekomendacji. Rozprawa stanowi istotny wkład w rozwój nauk o komunikacji społecznej i mediach, szczególnie w obszarze komunikacji kryzysowej i public relations, a jednocześnie oferuje rozwiązania o wysokiej użyteczności praktycznej.

W świetle powyższego należy jednoznacznie stwierdzić, że rozprawa doktorska dr Malwiny Niny Żuchniewicz spełnia wszystkie kryteria określone dla nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską i stanowi przykład pracy wybitnej, zasługującej na najwyższe wyróżnienie.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HAB. ZUZANNIE BOGUMIŁ
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA
BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

Tytuł osiągnięcia: *Nowe Męczeństwo jako Forma Pamięci o Represjach Sowieckich w Rosji: Perspektywa Antropologiczna*

Osiągnięcie habilitacyjne dr hab. Zuzanny Bogumił stanowi wybitny i oryginalny wkład w rozwój etnologii i antropologii kulturowej, w szczególności w obszar badań nad pamięcią zbiorową, religią oraz relacjami między sferą świecką i sakralną w społeczeństwach postsowieckich. Na osiągnięcie to składa się współautorska monografia oraz cykl artykułów naukowych opartych na wieloletnich, autorskich badaniach terenowych prowadzonych w Federacji Rosyjskiej. Na wskazane osiągnięcie naukowe składają się monografia poświęcona procesowi uprawosławnienia pamięci o represjach sowieckich w Rosji oraz cykl sześciu powiązanych tematycznie artykułów opublikowanych w recenzowanych czasopismach polskich i zagranicznych. Wszystkie publikacje powstały na podstawie długofalowych, pogłębionych badań etnograficznych prowadzonych w Federacji Rosyjskiej przez dr hab. Zuzannę Bogumił w ramach dwóch kierowanych przez nią projektów badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki: „Nowe męczeństwo – prawosławna interpretacja doświadczenia represji sowieckich” (2011–2016) oraz „Od wroga ludu do świętego męczennika – analiza obchodów 100-lecia Rewolucji 1917 roku i 80-lecia Wielkiego Terroru w Rosji” (2017–2022). Badania te poświęcone były przemianom pamięci o represjach sowieckich oraz procesowi jej stopniowego „uprawosławnienia”, zapoczątkowanemu w 2000 roku wraz z masową kanonizacją nowych męczenników rosyjskich.

Od 2006 roku badaczka prowadziła systematyczne, pogłębione badania terenowe w miejscach kultu nowych męczenników oraz w świeckich miejscach pamięci ofiar represji. Uzyskała tym samym unikatową możliwość obserwowania w czasie rzeczywistym procesu przekształcania krajobrazu pamięci, od marginalnego i słabo rozpoznawalnego dyskursu do dominującej narracji publicznej, wymuszającej reakcję wszystkich innych aktorów pamięci. Prace te stanowią wyjątkową dokumentację procesu transformacji pamięci o represjach sowieckich w Rosji w pierwszych dwóch dekadach XXI wieku.

Znaczenie osiągnięcia należy rozpatrywać także w kontekście obecnej sytuacji politycznej. W warunkach postępującej od 2022 roku systemowej deformacji i wymazywania pamięci o zbrodniach sowieckich, zgromadzony materiał badawczy posiada nie tylko wartość analityczną, lecz również trwałe znaczenie dokumentacyjne.

Wyjątkowość osiągnięcia przejawia się w kilku kluczowych wymiarach.

Po pierwsze, w przeciwieństwie do licznych współczesnych badań pamięcioznawczych

opartych głównie na analizie dyskursu i materiałów zastanych, dorobek ten opiera się na intensywnych, wieloletnich badaniach terenowych prowadzonych w wymagającym i stopniowo zamykającym się kontekście politycznym. Autorka zastosowała pogłębioną etnografię, obserwację uczestniczącą oraz wywiady, co pozwoliło jej uchwycić dynamikę powstawania nowej tradycji religijnej jako procesu społecznego i politycznego.

Po drugie, badaczka przekracza dominujące interpretacje nowego męczeństwa jako zjawiska wyłącznie wewnątrzreligijnego lub jako instrumentu polityki państwowej. Wykazuje, że kategorie „religijne” i „świeckie” nie funkcjonują w opozycji, lecz współtworzą nowe formy pamięci. Tym samym jej dorobek stanowi znaczący wkład w rozwój postsekularnych badań nad pamięcią, oferując nowe ramy teoretyczne dla analizy relacji między religią, polityką i pamięcią zbiorową.

Po trzecie, osiągnięcie ma charakter wielopoziomowy i metodologicznie zaawansowany. Autorka rekonstruuje genealogię dyskursu nowego męczeństwa, identyfikuje kluczowe momenty jego instytucjonalizacji oraz analizuje motywacje i strategie aktorów pamięci zarówno kościelnych, państwowych, jak i obywatelskich. E ten sposób jej praca prezentuje kompleksową analizę relacji między pamięcią państwową, religijną i oddolną.

Osiągnięcie posiada również wymiar historyczny i źródłowy. Dokumentuje proces kształtowania się dyskursu nowego męczeństwa do 2019 roku, okresu, który z perspektywy obecnej sytuacji politycznej jest już niedostępny badawczo w związku z zaangażowaniem Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego w legitymizację wojny przeciwko Ukrainie. Osiągnięcie to pozwala zatem uchwycić dynamikę konkurencyjnych wizji pamięci oraz proces ich instytucjonalizacji i przekształceń w ciągu pierwszych dwóch dekad XXI wieku.

Warto podkreślić, że dorobek ten posiada znaczący zasięg międzynarodowy. Publikacje autorki są szeroko cytowane i stanowią punkt odniesienia w badaniach nad pamięcią przemocy państwowej w regionie postsowieckim. Badaczka jest rozpoznawalną międzynarodowo ekspertką w zakresie pamięci o represjach sowieckich oraz regularnie zapraszana do wygłaszania wykładów gościnnych. Organizowała również międzynarodowe konferencje poświęcone tej problematyce, przyczyniając się do instytucjonalizacji badań nad pamięcią represji w wymiarze transnarodowym.

Wpływ osiągnięcia na rozwój dyscypliny ma charakter trwały. Prace dr hab. Bogumił są wykorzystywane w dydaktyce akademickiej w kraju i za granicą, a zaproponowane przez nią ujęcia teoretyczne wyznaczyły nowy kierunek badań nad relacjami między religią, pamięcią i polityką w społeczeństwach postsowieckich. Jej badania znacząco zmieniły sposób interpretacji przemian pamięci o represjach sowieckich, przesuwając punkt ciężkości z analizy wyłącznie polityki państwowej na złożone procesy współtworzenia pamięci przez różnorodne podmioty.

W świetle powyższego dorobek dr hab. Zuzanny Bogumił spełnia najwyższe kryteria oryginalności, nowatorstwa metodologicznego i znaczenia naukowego, stanowiąc jedno z najważniejszych opracowań dotyczących przemian pamięci o represjach sowieckich w Rosji.

UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HAB. KAROLINIE BROŚ NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

Osiągnięcie habilitacyjne pt. „Zróżnicowanie dialektalne i zmiana językowa: socjofonetyka, zagadnienia metodologiczne i implikacje fonologiczne analizowanych procesów na przykładzie języka hiszpańskiego” stanowi gruntowną, wszechstronną metodologicznie analizę procesów zmiany językowej hiszpańskiego obszaru językowego, z uwzględnieniem trzech wariantów j. hiszpańskiego: wariantu z Granady, z Chile oraz z Wysp Kanaryjskich.

Analizowane w pracach z cyklu zjawiska obejmują zanik spółgłosek w wygłosie sylaby, zmiany otwartości spółgłosek zwartowybuchowych i ich zanik w pozycji po samogłosce, zmiany otwartości spółgłosek zwartowybuchowych i ich zanik w pozycji po samogłosce, zmiany samogłoskowe w interakcji z zanikiem głoski /s/ oraz interakcje ww. procesów. Zgłoszone osiągnięcie obejmuje dwa podstawowe, przenikające się wzajemnie nurty badawcze:

1. Zagadnienia związane z interfejsem fonetyczno-fonologicznym oraz fonologiczno-syntaktycznym, w tym opaczność generowana przy udziale lub bezpośrednio w wyniku wariantywności form powierzchniowych charakterystycznej dla procesów zmiany językowej.
2. Badania terenowe i korpusowe na temat zmiany językowej w toku, obejmujące analizę socjofonetyczną oraz eksplorację różnic międzodialektalnych i międzyosobowych, w tym zagadnienia metodologiczne związane z badaniami dialektalnymi i poszukiwaniem sposobów niwelowania paradoksu obserwatora.

Naczelnym celem badań naukowych dr hab. Karoliny Broś po uzyskaniu stopnia doktora był rozwój metodologii badań fonologicznych, większy nacisk na autentyczny, naturalistyczny materiał empiryczny oraz udoskonalanie sposobów jego elicytacji, aby jak najpełniej uchwycić procesy zachodzące w języku w komunikacji. Habilitantka koncentrowała się na jednostkach ponadwyrazowych, zwłaszcza na procesach międzywyrazowych i zjawiskach mowy ciągłej. Istotne miejsce w jej pracy zajmowały wariantywność i różnice między- i wewnątrzosobowe w rozwoju procesów fonologicznych, którym poświęciła liczne analizy eksperymentalne i teoretyczne.

Przeprowadzone badania, przedstawione jako osiągnięcie habilitacyjne pokazują znaczenie starannego zbierania i weryfikacji danych, tworzenia generalizacji oraz formalnej analizy zmian językowych. Łączenie różnych źródeł (badania terenowe, eksperymenty, korpusy, analiza artykulacyjno-akustyczna) pozwala pełniej opisać procesy językowe, ich status i częstotliwość. Wariantywność, choć utrudnia generalizacje, stanowi cenne źródło wiedzy o czynnikach kształtujących zmianę językową i sprzyja

rozwojowi teorii fonologicznych, zwłaszcza w obszarze relacji między fonologią a innymi modułami gramatyki.

Badania dr hab. Karoliny Broś pokazują także ewolucję formułowanych uogólnień. Choć wstępne analizy sugerowały kategoryczne blokowanie lenicji w określonych kontekstach, późniejsze badania ilościowe wykazały raczej zmniejszenie jej prawdopodobieństwa. W podobny sposób, w oparciu o pogłębione badania empiryczne zrewidowane zostały wcześniejsze założenia dotyczące zachowania głosek /b d g/ w dialekcie kanaryjskim. Podkreśla to potrzebę uwzględnienia zmienności w fonologii i dopuszczenia podejść stochastycznych, czyli opartych na różnicach dystrybucyjnych w języku.

Ponadto prace dr hab. Karoliny Broś przyczyniły się do odkrycia wzorców fonologicznych, które są sprzeczne ze standardowymi założeniami wielu modeli fonologicznych – efektów nieprzejrzystości (opacystości) wewnątrzpoziomowej i ukrytych (latentnych) procesów opacystości związanych z obecnością zmienności w języku.

Podsumowując, wyniki badań Karoliny Broś podkreślają ogromne znaczenie krytycznego podejścia, testowania hipotez i triangulacji metodologicznej. Dowodzą, że dopiero analiza obszernych, zróżnicowanych danych pozwala na wiarygodny opis języka. Dodatkowo, badania nad dialektem kanaryjskim stanowią jedną z pierwszych tak kompleksowych analiz tego wariantu, wnosząc istotny wkład w dialektologię hiszpańską i studia nad wariantowością oraz zmianą językową w szerszym kontekście językoznawczym.

Osiągnięcie będące podstawą uzyskania stopnia doktora habilitowanego zdecydowanie spełnia kryteria określone w § 3-5 lub § 21 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r.:

1) **Stanowi ono znaczny wkład w rozwój dyscypliny językoznawstwo**, w szczególności:

- stanowi istotny wkład w językoznawstwo hispanistyczne dzięki dokładnej analizie dialektu kanaryjskiego j. hiszpańskiego; dialekt ten nie był do tej pory tak szczegółowo analizowany z uwzględnieniem zróżnicowanej metodologii i wnioskowania opartego na różnorodnym materiale badawczym; dzięki pracom dr hab. Karoliny Broś, dialekt kanaryjski (i jego charakterystyka fonetyczno-fonologiczna) zaistniał na arenie międzynarodowej jako odmiana cytowana przez innych badaczy, stanowiąca przykład powszechnie uznanych procesów językowych,

- stanowi istotny wkład metodologiczny w badania nad wariantowością, opacystością form i zmianą językową w kontekście przeciwdziałania paradoksowi obserwatora w dociekaniach językoznawczych, uzyskiwania rzetelnych danych i generalizacji na podstawie różnego rodzaju źródeł, w toku badań terenowych, eksperymentalnych i korpusowych, oraz crowdsourcingu opartego m.in. na nagraniach z sieci społecznościowych.

Recenzenci habilitacji zwracali uwagę na dojrzałość metodologiczną i naukową habilitantki, na „bezsprzeczną naukową wartość” osiągnięcia, „gruntowną wiedzę z zakresu fonetyki teoretycznej i eksperymentalnej”, „solidną wiedzę z zakresu dialektologii hiszpańskiego obszaru językowego”; docenili „interdyscyplinarny wymiar badań”, „umiejętność wykorzystania różnych kompetencji metodologicznych”, „wysoką cytowalność” mimo krótkiego okresu znajdowania się prac w obiegu naukowym, a także

charakter socjofonetyczny prowadzonych badań i nacisk na rolę wariantywności w języku oraz kluczowe innowacje metodologiczne. W recenzjach zwrócono uwagę na uwzględnienie przez habilitantkę również aspektu komunikacyjnego języka i procesów międzywyrazowych w dłuższych wypowiedziach, co wykracza poza standardowe podejścia fonetyczno-fonologiczne. Wskazywano także na pozostałe osiągnięcia habilitantki, poza zgłaszanym cyklem artykułów, doceniając aktywność międzynarodową, umiejętność pozyskiwania grantów oraz nawiązywania współpracy w ramach większych zespołów, a także systematyczne poszerzanie wiedzy i umiejętności, w tym z zakresu psychologii poznawczej i psycholingwistyki.

2) **Osiągnięcie jest wynikiem istotnej aktywności naukowej w kraju i zagranicą.**

W szczególności, prace opublikowane w ramach cyklu powstały w toku badań terenowych na Wyspach Kanaryjskich. Wyniki badań były prezentowane na licznych konferencjach międzynarodowych. Metodologia badań była pogłębianą w wyniku współpracy z badaczami z zagranicy podczas wyjazdów na prestiżowe staże badawcze do Zurychu i Nicei. Dwie z publikacji wchodzących w skład cyklu powstały we współpracy z badaczami afiliowanymi w prestiżowych ośrodkach zagranicznych, w ramach prac w granie NCN Sonata. Do zespołu grantowego zaproszona została znana specjalistka z zakresu fonologii laboratoryjnej, dr hab. Marzena Żygis (Uniwersytet Humboldta oraz ośrodek ZAS Berlin), a także psycholingwista z Uniwersytetu Kalifornijskiego Santa Barbara (a obecnie Uniwersytet Stanowy Kalifornia Channel Islands), Peter A. Krause. Współpraca z Peterem A. Krause zaowocowała dalszymi wspólnymi badaniami, w tym projektem zrealizowanym w 2025 r. w Kalifornii w ramach Fulbright Senior Award.

3) **Osiągnięcie otrzymało wyłącznie pozytywne recenzje,** przy czym wszyscy recenzenci z pełnym przekonaniem uznali, że praca habilitantki spełnia wszelkie wymogi stawiane na tym etapie rozwoju naukowego. Co więcej, w trakcie dyskusji w ramach kolokwium habilitacyjnego wszyscy członkowie komisji uznali zgodnie, że osiągnięcie zasługuje na wyróżnienie, które zostało następnie przyznane w uchwale komisji habilitacyjnej oraz w uchwale rady dyscypliny. Dokumenty poświadczające jednoznacznie pozytywną opinię obu organów w sprawie osiągnięcia znajdują się w załączeniu.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HAB. IZABELI HOJNICKIEJ
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA
BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

Osiągnięcie będące podstawą uzyskania stopnia doktora habilitowanego przez Izabelę Chojnicką dotyczyło badań w obszarze spektrum autyzmu wykorzystujących najnowsze techniki obliczeniowe i sztucznej inteligencji. Osiągnięcie naukowe zostało uznane przez recenzentów oraz komisję habilitacyjną za mające znaczący wkład w rozwój dyscypliny psychologia. Otrzymało wyłącznie pozytywne recenzje oraz pozytywną opinię komisji habilitacyjnej. Ponadto było jedynym wyróżnionym przez Radę Naukową Dyscypliny Psychologia osiągnięciem w 2025 r.

Osiągnięcie było wynikiem istotnej aktywności naukowej i współpracy interdyscyplinarnej z krajowymi oraz zagranicznymi instytucjami naukowymi. Recenzenci opisali wymienione osiągnięcie jako cechujące się innowacyjnym podejściem, które wniosło metodologiczny i teoretyczny wkład do rozwoju psychologii i badań nad spektrum autyzmu. Recenzenci zwracali ponadto uwagę na wkład w wymiarze aplikacyjnym do diagnozy i kierunków terapii osób w spektrum autyzmu, z perspektywą realizacji idei społeczeństwa bez barier.

W chwili rozpoczęcia badań, dotychczasowa literatura przedmiotu dotycząca dyskursu narracyjnego w autyzmie opisywała przede wszystkim analizy narracji mówionych wykorzystujące metody kodowania ręcznego, w których identyfikacja cech narracji wykonywana jest przez człowieka–eksperta. Wykorzystanie w badaniach technik obliczeniowych umożliwiło scharakteryzowanie cech językowych osób w spektrum autyzmu w sposób ilościowy, zobiektywizowany i zautomatyzowany. Ponadto pozwalało na prowadzenie badań na dużą skalę, na licznych grupach, jak również badanie cech języka wymykających się możliwościom identyfikacji ich przez człowieka w metodach kodowania ręcznego. Precyzyjna i zobiektywizowana charakterystyka różnic oraz zmienności w zakresie pragmatyki językowej jest istotna nie tylko dla opracowywania strategii interwencyjnych, ale również dla zrozumienia etiologii i mechanizmów leżących u podstaw wyzwań komunikacyjnych w autyzmie. Wiele z badań składających się na osiągnięcie obejmowało pierwsze na świecie badania wskazanych charakterystyk dyskursu narracyjnego w autyzmie przeprowadzone z zastosowaniem metod zautomatyzowanych.

Osiągnięcie będące podstawą uzyskania stopnia doktora habilitowanego nadanego Izabeli Chojnickiej uzyskało rekomendacje dwojga wybitnych specjalistów i badaczy: Profesor dr hab. n. med. Agnieszki Słopeń oraz Profesora dr hab. Wojciecha Dragana.

Profesor Agnieszka Słopeń jest konsultantką krajową ds. psychoterapii dzieci i młodzieży, przewodniczącą Sekcji Naukowej Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego i kierowniczką Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

Profesor Wojciech Dragan jest Przewodniczącym Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk, członkiem prezydium Rady Upowszechniania Nauki Polskiej Akademii Nauk oraz pracownikiem Zakładu Psychologii Rozwojowej i Wychowawczej im. Stefana Szumana Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Zarówno Recenzenci osiągnięcia w postępowaniu habilitacyjnym, jak i Profesorowie rekomendujący osiągnięcie do nagrody podkreślali wpływ społeczny prowadzonych przez dr hab. Izabelę Chojnicką badań. Na podkreślenie zasługuje praca na rzecz standaryzacji procesu diagnozowania spektrum autyzmu w Polsce. Dr hab. Izabela Chojnicka przetłumaczyła na język polski Protokół obserwacji do diagnozowania zaburzeń ze spektrum autyzmu ADOS, następnie we współpracy z Profesor Ewą Pisulą przetłumaczyła i zaadaptowała drugą edycję narzędzia, ADOS-2 oraz Wywiad do Diagnozy Autyzmu ADI-R -- dwa wystandaryzowane narzędzia do diagnozy spektrum autyzmu. ADOS-2 wraz z ADI-R to szeroko badane i stosowane narzędzia diagnostyczne na całym świecie. Realizację badań walidacyjnych obu narzędzi rozpoczęto w czasie, gdy nie były w Polsce dostępne żadne wystandaryzowane narzędzia do diagnozowania autyzmu. Biorąc pod uwagę, że ocena i diagnostyka spektrum autyzmu opiera się na wskaźnikach behawioralnych, trudność z ilościowym ujęciem charakterystycznych dla spektrum autyzmu zachowań bardzo komplikowała pracę badaczy i klinicystów. Brak polskich wersji dwóch powszechnie stosowanych na świecie narzędzi diagnostycznych, ADOS-2 i ADI-R, stanowił dużą przeszkodę dla polskich naukowców w zakresie publikacji uzyskiwanych wyników oraz możliwości dołączania do międzynarodowych konsorcjów badawczych zajmujących się problematyką autyzmu. Kolejnym działaniem służącym standaryzacji procesu diagnostycznego spektrum autyzmu w Polsce było stworzenie przez dr hab. Izabelę Chojnicką Klubu Diagnosty Spektrum Autyzmu oraz prowadzenie szkoleń i warsztatów dla specjalistów pracujących z osobami w spektrum autyzmu.

Osiągnięcie naukowe dr hab. Izabeli Chojnickiej, interdyscyplinarne podejście oraz zastosowanie nowatorskiej metodologii wraz z podkreślanym wpływem społecznym prowadzonych badań spójnie uzasadnia wnioskowanie o Nagrodę Prezesa Rady Ministrów.

UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HAB. EWIE CUKROWSKIEJ-TORZEWSKIEJ NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

Dr hab. Ewa Cukrowska-Torzewska uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse w dniu 23 kwietnia 2025 r. na Uniwersytecie Warszawskim na podstawie osiągnięcia naukowego zatytułowanego „**Nierówności na rynku pracy ze względu na płeć i rodzicielstwo**”. Osiągnięcie to stanowi cykl spójnych tematycznie publikacji naukowych poświęconych ekonomii pracy, rodziny i edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem zależności między rodzicielstwem a przebiegiem karier zawodowych kobiet i mężczyzn.

Przedstawione osiągnięcie naukowe należy uznać za wyróżniające z kilku powodów.

Po pierwsze, wyniki badań dr hab. Ewy Cukrowskiej-Torzewskiej stanowią **istotny wkład w rozwój współczesnej ekonomii pracy oraz ekonomii rodziny**. Kandydatka w sposób konsekwentny i pogłębiony analizuje przyczyny oraz mechanizmy powstawania nierówności na rynku pracy, łącząc perspektywę ekonomiczną, demograficzną i społeczną. Jest ona **pierwszą badaczką**, która przeprowadziła kompleksową analizę tzw. kary płacowej za macierzyństwo dla Polski. Ponadto, jako pierwsza zebrała i poddała analizie ilościowej wyniki badań dotyczących tej luki dla innych krajów, co umożliwiło **pierwszą tak szeroką, międzynarodową ocenę skali, przyczyn oraz uwarunkowań instytucjonalnych tego zjawiska**. Co więcej, jej dorobek **integruje dwa dotychczas częściowo odrębne nurty literatury** - badania nad luką płacową ze względu na płeć oraz karą płacową za rodzicielstwo - oferując spójne ujęcie teoretyczne i empiryczne mechanizmów powstawania nierówności na rynku pracy, co stanowi znaczący wkład w rozwój światowej literatury przedmiotu. Jej prace dotyczące **różnic behawioralnych między kobietami i mężczyznami** w kontekście nierówności edukacyjnych i nierówności płci na rynku pracy mają charakter pionierski i znacząco wzbogacają wiedzę o funkcjonowaniu współczesnych rynków pracy.

Po drugie, badania prowadzone przez dr hab. Ewę Cukrowską-Torzewską mają **istotny wymiar społeczny i gospodarczy**. Problematyka nierówności płci na rynku pracy oraz konsekwencji rodzicielstwa jest kluczowa w kontekście wyzwań demograficznych, w tym rekordowo niskiej dzietności obserwowanej w Polsce oraz w wielu innych krajach europejskich. Wyniki badań pozwalają wskazać rozwiązania instytucjonalne, które mogą ograniczać negatywne konsekwencje zawodowe rodzicielstwa, zwłaszcza dla kobiet, a tym samym sprzyjać **zwiększaniu równości płci oraz wspieraniu decyzji prokreacyjnych**.

Artykuły naukowe włączone w cykl publikacji stanowiących osiągnięcie habilitacyjne dr hab. Ewy Cukrowskiej-Torzewskiej zostały opublikowane w **recenzowanych czasopismach naukowych o uznanej renomie międzynarodowej**, co potwierdza

wysoką jakość prowadzonych badań. Łączny Impact Factor (IF) prac włączonych w cykl publikacji wynosi 11,638, natomiast liczba punktów MNiSW 620. Publikacje te cieszą się dużym zainteresowaniem środowiska naukowego, o czym świadczy **wysoka i stale rosnąca liczba cytowań w międzynarodowych bazach bibliometrycznych (504 w dniu złożenia wnioski habilitacyjnego i 924 obecnie, wg Google Scholar).**

Na podkreślenie zasługuje również **wysokie zaangażowanie dr hab. Ewy Cukrowskiej-Torzewskiej we współpracę naukową** z badaczami w kraju i za granicą, którą konsekwentnie rozwija od początku swojej kariery naukowej, w szczególności **w ramach krajowych i międzynarodowych projektów badawczych.** Badania uwzględnione w cyklu artykułów były realizowane we współpracy z krajowymi ośrodkami badawczymi (*Instytut Badań Strukturalnych, Instytut Badań Edukacyjnych*) i zagranicznymi instytucjami (*Vienna Institute of Demography, University of Antwerp, Hungarian Academy of Sciences, Central European University, Charles University*). Jej dorobek powstał w ramach wielu projektów krajowych i międzynarodowych (NCN, NAWA, IDUB, International Visegrad Fund, Global Development Network). Przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego kierowała trzema projektami NCN (Preludium, Etiuda, Opus). Jest laureatką licznych prestiżowych stypendiów, m.in. stypendium dla wybitnych młodych naukowców MNiSW, stypendium START FNP oraz stypendium Fundacji NBP. Otrzymała także nagrodę prof. Odeda Starka oraz wyróżnienie Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. Jej praca była wielokrotnie nagradzana przez Rektora UW.

Podsumowując, osiągnięcie naukowe będące podstawą przyznania stopnia doktora habilitowanego dr hab. Ewie Cukrowskiej-Torzewskiej cechuje się **wysoką wartością poznawczą, znaczącym wkładem w rozwój nauki oraz istotnym oddziaływaniem społecznym.** Jej prace **przesuwają granicę poznawczą w zakresie zależności między dietnością, zaangażowaniem rodzicielskim a karierą zawodową kobiet i mężczyzn, a także roli polityki rodzinnej w kształtowaniu tych procesów.** Jej dorobek jest szeroko rozpoznawalny i ceniony w środowisku międzynarodowym, a sama badaczka aktywnie współtworzy globalną sieć współpracy naukowej.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRZYZNANIE DR. HAB. JEFFREYOWI EVERTSOWI
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA
BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

Dr hab. Jeffrey Everts jest fizykiem teoretycznym zajmującym się materią miękką i biofizyką. W tej szerokiej dziedzinie skupia się szczególnie na makrocząsteczkach naładowanych (np. koloidach, białkach, DNA), ciekłych kryształach, a ostatnio także na chiralnych płynach aktywnych. Ścisłe współpracuje z grupami eksperymentalnymi w celu testowania swoich modeli teoretycznych, takimi jak Jožef Stefan Institute (Ljubljana, Słowenia), University of Colorado (Boulder, Stany Zjednoczone), Debye Institute for Nanomaterials Science (Utrecht, Holandia), a ostatnio Lund University (Szwecja). Jego praca habilitacyjna opisuje jego pionierskie badania nad wpływem jonów na ciekłe kryształy nematyczne. Jony są obecne w takich materiałach jako zanieczyszczenia lub domieszki. W pracach, na których opiera się habilitacja, wykazuje on, że struktura ciekłokrystaliczna może lokalizować te jony w określonych obszarach przestrzeni, takich jak linie lub zamknięte powierzchnie — znane również jako defekty topologiczne. Ponadto wykazano, w jaki sposób rozkłady ładunków zmieniają się w obecności zewnętrznego prądu jonowego i jak wpływają one na efektywne oddziaływania międzycząsteczkowe. Wyniki te stanowią pierwszy krok w kierunku wykorzystania struktury ciekłych kryształów jako mikroelektronicznych elementów podobnych do płynów, co może prowadzić do nowych, ekscytujących zastosowań w przyszłości. Wyniki te zostały opisane w pięciu powiązanych tematycznie artykułach naukowych, z których dwa zostały opublikowane w *Physical Review Letters*, jeden w *Science Advances* (w połączeniu z eksperymentami przeprowadzonymi na University of Colorado), jeden w *Physical Review X* i jeden w *Liquid Crystals*. W czterech z pięciu artykułów dr hab. Everts był pierwszym autorem i/lub autorem korespondencyjnym.

Obecnie dr hab. Jeffrey Everts zajmuje stałe stanowisko na Uniwersytecie Warszawskim. W 2016 r. uzyskał tytuł doktora na Utrecht University w Holandii, a następnie odbył staże badawcze na University of Ljubljana (2017-2020) oraz dwumiesięczny pobyt badawczy na Cambridge University w 2018 r. Następnie pozostał w Instytucie Chemii Fizycznej (Polska Akademia Nauk), a w 2022 r. dołączył do Uniwersytetu Warszawskiego w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości - Uczelnia Badawcza”. Zdobył wiele grantów na swoje badania (stypendium indywidualne Marie-Skłodowska Curie EC, stypendium Ułam NAWA, SONATA BIS 13 NCN, OPUS LAP 28 NCN) o łącznej wartości ponad 4 mln PLN. Obecnie tworzy własną grupę badawczą, w skład której wchodzi jeden doktorant, jeden postdoc i kilku studentów studiów magisterskich. Jest laureatem kilku nagród, m.in. stypendium dla Wybitnych Młodych Naukowców MNiSW oraz Nagrody Rektora Uniwersytetu Warszawskiego za osiągnięcia naukowe. Regularnie publikuje w prestiżowych czasopismach (5x *Physical Review Letters*, 1x *Physical Review X*, 1x *PNAS*, 1x *Science Advances*). Oprócz prac z zakresu osiągnięć, publikował również na inne tematy, takie jak samoorganizacja

supramolekularna, izolatory topologiczne, koloidy naładowane i chiralne płyny aktywne. Na Uniwersytecie Warszawskim angażuje się w nauczanie, odgrywając ważną rolę w tworzeniu nowych kursów, które wcześniej nie były dostępne w obecnej formie, koncentrując się na (zaawansowanej) fizyce statystycznej i mikrohydrodynamicie.

W związku z wybitnym wpływem osiągnięć przedstawionych w pracy habilitacyjnej na rozwój dziedziny oraz ich niezaprzeczalnie pozytywnym odbiorze przez międzynarodowe środowisko naukowe, Senat UW rekomenduje osiągnięcie dr. hab. Jeffrey Evertsa do Nagrody Prezesa Rady Ministrów.

UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HAB. MARII GÓRNEJ NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

W dniu 9 stycznia 2025 r. Komisja Habilitacyjna rekomendowała nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Marii Górnej. Jednocześnie mając na względzie wysoką wartość osiągnięć naukowych Habilitantki oraz uznając ich wybitny wkład w rozwój dyscypliny nauk biologicznych, wnioskowała o wyróżnienie przedmiotowej habilitacji. Dnia 17 lutego 2025 roku Rada Naukowa Dyscypliny Nauki Biologiczne Uniwersytetu Warszawskiego nadała dr Marii Górnej stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauk biologicznych.

Osiągnięcia habilitacyjne dr hab. Marii Górnej dotyczyły zrozumienia związku funkcji ze strukturą w dwóch grupach ludzkich białek – w rodzinie przeciwwirusowych białek IFIT (Osiągnięcie 1) i w onkogennych kinazach tyrozynowych c-Abl i PDGFR β (Osiągnięcie 2).

Białka IFIT są ważnym elementem ludzkiego układu odporności wrodzonej, ulegają ekspresji w większości typów komórek w wyniku uruchomienia odpowiedzi interferonowej. Dr hab. Górna miała istotny wkład w najważniejsze prace i odkrycia dotyczące funkcji białek IFIT – odkrycie (i) bezpośredniego wiązania RNA przez białka IFIT, leżącego u podstawy ich działania przeciwwirusowego; (ii) oligomerycznych kompleksów białek IFIT; (iii) preferencji względem grupy i sekwencji nukleotydowej na 5' końcu; (iv) definicji reszt aminokwasowych zaangażowanych w oddziaływanie białko-RNA; (v) charakteryzację dynamiki białka IFIT5. Kandydatka przyczyniła się również do rozwoju metod obliczeniowych służących analizie białek wiążących RNA. Ukoronowaniem badań białek IFIT przez Kandydatkę było opracowanie wykorzystania ich właściwości do zastosowań biotechnologicznych (wynalazek objęty patentem, w całości autorstwa grupy dr hab. Górnej). Opracowana metoda wychwytu RNA pozwala usprawnić badania transkryptomyczne, a także dzięki selekcji i wzbogaceniu RNA patogenu może znaleźć zastosowanie w testach molekularnych w diagnostyce infekcji.

Niepożądana aktywacja receptorowych kinaz tyrozynowych jest głęboko powiązana z procesem nowotworzenia, przykładowo, fuzyjny gen BCR-Abl występuje w ponad 95% przypadków przewlekłych białaczek szpikowych. Dr hab. Górna wykazała nowy mechanizm aktywacji kinaz tyrozynowych c-Abl i BCR-Abl oraz mechanizm aktywacji lekoopornego wariantu fuzyjnej kinazy tyrozynowej NDEL1-PDGFR β . Kandydatka wykazała, w jaki sposób domena kinazy c-Abl ulega allosterycznej aktywacji przez domenę SH2 w wyniku lokalnych i globalnych zmian w dynamice białka. Dr hab. Górna zaproponowała ten mechanizm we współpracy z biologami obliczeniowymi, a następnie potwierdziła tę hipotezę doświadczalnie dzięki testom aktywności zaprojektowanych mutantów c-Abl. Kandydatka wyjaśniła również podłoże lekooporności

kinazy NDEL1-PDGFR β z mutacją D850E wykrytą u pacjenta z białaczką. Dzięki modelowaniu i analizie struktury kinazy, odkryła i zaproponowała mechanizm stabilizacji konformacji aktywnej, potwierdzony następnie doświadczalnie we współpracy z genetykami klinicznymi. Wyniki badań dr hab. Górnej dotyczące tych ważnych onkogenów przyczyniły się do lepszego zrozumienia podłoża procesów nowotworzenia i powstawania lekooporności. Odkrycie allosterycznego sprzężenia w c-Abl otworzyło drogę do projektowania potencjalnych nowych strategii terapeutycznych, a definicja mechanizmu aktywacji mutantów PDGFR β bezpośrednio pozwala na dobór właściwego typu inhibitorów w leczeniu klinicznym pacjentów z podobnymi wariantami.

Komisja habilitacyjna podkreśliła wysokiej jakości dorobek naukowy, innowacyjność i oryginalność badań Kandydatki. Recenzenci w postępowaniu dr hab. Marii Górnej docenili znaczenie prac, w których powstanie Kandydatka miała istotny i ważny wkład, dla rozwoju dyscypliny naukowej, zwłaszcza ze względu na tematykę ważną dla ochrony zdrowia. Opisane przez nią mechanizmy i sposoby regulacji funkcji białek mogą zostać wykorzystane w rozwoju i doborze interwencji medycznych. Bardzo wysoko została również oceniona praca opisująca innowacyjne aplikacje biotechnologiczne opracowane przez Kandydatkę. Jako imponujący został oceniony warsztat metodyczny Kandydatki, służący jej wnikliwej analizie związku funkcji ze strukturą białek. Przedstawione wyniki badań dr hab. Marii Górnej mają charakter interdyscyplinarny, łącząc zagadnienia z zakresu biochemii, biologii molekularnej i strukturalnej, biofizyki oraz biologii obliczeniowej. Jako wyróżniający został określony międzynarodowy przebieg kariery Kandydatki – większość prac będących podstawą Osiągnięć habilitacyjnych została opublikowana jeszcze podczas 5-letniego stażu podoktorskiego w Centrum Medycyny Molekularnej w Wiedniu (w tym *Nature Immunology* oraz *Nature*), ale także po ustanowieniu własnej grupy badawczej na Uniwersytecie Warszawskim (dwie prace jako autor korespondujący, w tym w prestiżowym *Nucleic Acids Research*). Zwiększający się udział Kandydatki w tych pracach ilustruje rozwój jej roli na przestrzeni ponad dekady lat, od wszechstronnego badacza zaangażowanego w interdyscyplinarną współpracę wielu zespołów (publikacje 2011-2017), do pozycji wiodącego naukowca kierującego ambitnym programem badawczym (publikacje z 2022). Łącznie 7 prac będących podstawą Osiągnięć habilitacyjnych uzyskało 651 cytowań (wg. Scopus) w dniu składania wniosku habilitacyjnego w lutym 2024 (w lutym 2026 już 776 cytowań) i ukazały się one w najlepszych i bardzo dobrych czasopismach naukowych (sumaryczny IF=107.972). Stanowią one jedynie część bogatego i różnorodnego dorobku naukowego dr hab. Górnej, który na czas złożenia wniosku habilitacyjnego obejmował 30 publikacji (o łącznym IF=245.362 i 1348 cytowaniach, a obecnie ponad 1660), w tym w 11 pracach Kandydatka występuje jako autor korespondencyjny, demonstrując niewątpliwą samodzielność naukową. Rosnące cytowania prac Kandydatki świadczą o stałym wpływie jej Osiągnięć na rozwój dyscypliny naukowej.

Recenzenci za imponujący uznali także całokształt dorobku i zaangażowanie Kandydatki we wszystkie aspekty pracy naukowca. Od 2016 r. Kandydatka kieruje własną Grupą Biologii Strukturalnej, prowadząc liczne projekty, w tym duże zespołowe (NCN OPUS i SONATA, FNP FIRST TEAM, NCBR LIDER, EMBO Installation grant) a także międzynarodowe (NCN WEAVE UNISONO). Dr hab. Górna posiada spory dorobek popularyzatorski i organizacyjny, przykładowo w latach 2018-2020 pełniła funkcję członka zarządu Marie Curie Alumni Association, działa w Initiative for Science in Europe.

Opiekowała się wieloma studentami (w tym 4 doktorantami), stażystami, a także organizowała konferencje międzynarodowe i gościła wykłady współpracowników zagranicznych. Słowami komisji habilitacyjnej, o imponującej działalności na rzecz środowiska naukowego *Niewątpliwie w tej sferze dr Górna jest wśród najbardziej aktywnych naukowców swojego pokolenia.*

Jakość i znaczenie badań naukowych Kandydatki zostały docenione przez przyznanie prestiżowych wyróżnień i stypendiów takich jak: MSCA Individual Fellowship, Fulbright STEM Impact Award, EMBO Advanced Short-Term Fellowship, Stypendium dla Wybitnych Młodych Naukowców MNiSW, stypendium habilitacyjne L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki, Nagroda indywidualna III stopnia Rektora za osiągnięcia naukowe, Wyróżnienie Rektora za osiągnięcia naukowe. Została wybrana na członka Young Academy of Europe.

Podsumowując, prezentowane osiągnięcia dr hab. Marii Górnej w znaczny sposób przyczyniły się do rozwoju stanu wiedzy z zakresu metabolizmu RNA i odporności wrodzonej oraz mechanizmów aktywacji i lekooporności kinaz tyrozynowych w białaczkach. Kandydatka jest dojrzałą i samodzielną badaczką, wiodącą badania w wielu obszarach, zarówno w zakresie badań podstawowych i aplikacyjnych. Dr hab. Górna prowadzi istotną działalność naukową o zasięgu międzynarodowym, często we współpracy zagranicznej i w interdyscyplinarnych zespołach badawczych. Zatem z pełnym przekonaniem popieram wnioszek o wyróżnienie Nagrodą Prezesa Rady Ministrów osiągnięć będących podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego Marii Górnej.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRZYZNANIE DR HĄB. URSZULI MARKOWSKIEJ-
MANISTA NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE
OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA
HABILITOWANEGO**

Zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dn. 15 lipca 2024 r. poniższy dokument uzasadnia kandydaturę Urszuli Markowskiej-Manista do nagrody za jednogłośnie wyróżnione przez Radę Naukową Dyscypliny Pedagogika UW osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego w dniu 23 marca 2025 roku.

Osiągnięcia habilitacyjne dr hab. Urszuli Markowskiej-Manisty, osadzone w perspektywie edukacji międzykulturowej a dotyczące problematyki dzieci i młodzieży w zróżnicowanych kulturowo i trudnych kontekstach, zostało uznane przez recenzentów za przedsięwzięcie o charakterze przełomowym i nowatorskim, które wnosi trwały wkład w rozwój pedagogiki, studiów nad dzieciństwem (*childhood studies*) oraz pedagogiki praw dziecka. Jak podkreśliła w recenzji prof. Ewa Jarosz z Uniwersytetu Śląskiego, Habilitantka jest „jedną z prekursorów nurtu *childhood studies* w polskim obszarze badawczym”, a skala Jej dorobku jest imponująca - „intensywność działań i ich efekty wystarczyłyby na kilka naukowych biografii”. Znaczenie badań Kandydatki wiąże się z odważnym zastosowaniem perspektywy post- i dekolonialnej oraz humanizującej metodologii badań w tzw. „wrażliwych kontekstach” (*fragile contexts*). Prowadząc wieloletnie badania terenowe w niezwykle zróżnicowanych geograficznie i kulturowo regionach świata (m.in. wśród społeczności Ba’Aka w RSA, w kompleksie obozów dla uchodźców Dadaab w Kenii, wśród mniejszości na Kaukazie Południowym oraz w Europie), Habilitantka - zdaniem recenzentów - nie tylko wypełnia dotychczas niezagospodarowane perspektywą z Europy Środkowo-Wschodniej luki w światowej literaturze przedmiotu pedagogika, ale także nadaje głos tym, którzy w dominującym dyskursie pozostają niesłyszalni: dzieciom-migrantom, dzieciom „niewidzialnym” czy młodym ludziom dotkniętym militaryzacją. Prof. Renata Nowakowska-Siuta z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego zwróciła uwagę, że Jej warsztat badawczy osadzony jest w „najnowszych światowych standardach metodologicznych”, a aktywność międzynarodowa Habilitantki jest „ponadprzeciętna”. Dowodem międzynarodowego uznania dla badań dr hab. Markowskiej-Manisty jest jej wieloletnia współpraca z badaczami z wiodących ośrodków naukowych: z prof. Manfredem Lieblem na Freie Universität Berlin, z badaczami z Harvard University (FXB Center for Health and Human Rights, Harvard Graduate School of Education), Universidad Autónoma de Madrid, Florida International University, Stanford University oraz międzykontynentalna współpraca w badaniach partycypacyjnych z dziećmi i młodymi ludźmi. Efektem tej współpracy są publikacje w najbardziej prestiżowych wydawnictwach, takich jak Oxford University Press, Bloomsbury (gdzie pełni funkcję redaktorki regionalnej), Routledge, Springer i Brill, a także ekspertyzy dla UNICEF, UNESCO, UNDP, Komisji Europejskiej, które mają realny wpływ na kształtowanie polityki edukacyjnej.

Rada Naukowa Dyscypliny Pedagogika Uniwersytetu Warszawskiego, doceniając unikatowy charakter osiągnięcia, nadała Kandydatce stopień doktora habilitowanego z wyróżnieniem. Jej dorobek został uhonorowany licznymi nagrodami, m.in. Nagrodą Specjalną im. Janusza Korczaka w Muzeum POLIN (2025), Nagrodą Naukową „Polityki” (finalistka, 2015) oraz wyróżnieniami za osiągnięcia naukowe, zespołowymi Nagrodami Naukowymi oraz Nagrodą Dydaktyczną Rektora UW. Recenzenci i autorzy rekomendacji podkreślają również jej intensywną, ponadprzeciętną działalność badawczą i dydaktyczną na uczelniach w Polsce i za granicą (Freie Universität Berlin, Florida International University, Tbilisi State University) oraz popularyzatorską, w tym kierowanie i współkierowanie prestiżowym międzynarodowym programem MA Childhood Studies and Children’s Rights na uniwersytetach w Niemczech (2016-2021), a obecnie Międzywydziałowym Centrum Badań nad Edukacją i Komunikacją Międzykulturową UW.

Reasumując, dorobek dr hab. Urszuli Markowskiej-Manisty wyróżnia się na arenie międzynarodowej zarówno pionierskim charakterem badań i ich społeczną doniosłością, jak i imponującą skalą aktywności naukowej, dydaktycznej oraz eksperckiej, realizowanej w czołowych ośrodkach krajowych i zagranicznych. Jej wkład w rozwój pedagogiki, jednogłośnie potwierdzony w recenzjach wybitnych specjalistów, znajduje odzwierciedlenie nie tylko w aktualności podejmowanej tematyki, ale także w realnym wpływie na praktykę edukacyjną. Tym samym kandydatura dr hab. Urszuli Markowskiej-Manisty w pełni spełnia kryteria określone w § 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów (Dz. U. 2024 poz. 1099). W związku z powyższym, Rektor Uniwersytetu Warszawskiego, uznając, że kandydatura w pełni wyczerpuje powyżej wskazane dyspozycje, zgłasza ją z pełnym przekonaniem do Nagrody Prezesa Rady Ministrów.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRZYZNANIE DR HAB. RAFAŁOWI REICHERTOWI
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA
BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

Książka *Wood, Trade, and Spanish Naval Power (c. 1740-1795)*, stanowiąca dzieło habilitanta, jest oryginalną i metodologicznie dojrzałą monografią z zakresu historii globalnej, gospodarczej, morskiej i środowiskowej. Autor podejmuje w niej analizę jednego z kluczowych i dotąd niewystarczająco rozpoznanych aspektów funkcjonowania imperium hiszpańskiego w XVIII wieku -systemów pozyskiwania i dystrybucji drewna jako strategicznego surowca dla budowy i utrzymania potencjału morskiego Hiszpanii.

Centralną tezą monografii jest rekonstrukcja mechanizmów zaopatrzenia hiszpańskiego przemysłu okrętowego w drewno w perspektywie porównawczej, obejmującej południowy Bałtyk (w tym ziemie Rzeczypospolitej Obojga Narodów) oraz kolonie hiszpańskie w Nowej Hiszpanii i na Karaibach. W oparciu o szeroką bazę źródłową pochodzącą z archiwów Hiszpanii, Meksyku, Kuby i Polski oraz podejście interdyscyplinarne Reichert ukazuje rolę zasobów naturalnych w kształtowaniu polityki gospodarczej i strategii militarnej imperium hiszpańskiego. Na szczególne podkreślenie zasługuje wprowadzenie do obiegu naukowego problematyki wykorzystania zasobów leśnych Europy Środkowo-Wschodniej, w tym ziem polskich, co pozwala na nowe ujęcie miejsca Rzeczypospolitej w gospodarce epoki nowożytnej.

Należy podkreślić, że monografia wnosi istotny wkład do badań nad relacjami między gospodarką, środowiskiem a polityką imperialną, ukazując wpływ dostępu do surowców -zwłaszcza drewna- na rozwój floty i pozycję Hiszpanii w rywalizacji mocarstw europejskich w XVIII wieku.

O wysokiej wartości naukowej monografii *Wood, Trade, and Spanish Naval Power (c. 1740-1795)* świadczy jej publikacja w prestiżowym wydawnictwie Brill oraz wyraźny oddźwięk międzynarodowy. Od momentu ukazania się w 2024 roku książka doczekała się pięciu recenzji naukowych opublikowanych w czasopismach międzynarodowych. Tak szeroka recepcja stanowi wymierny dowód umiędzynarodowienia wyników polskich badań oraz ich trwałego włączenia w globalny obieg naukowy.

W tym miejscu należy podkreślić, że dorobek naukowy dr. hab. Rafała Reicherta obejmuje ponad 50 publikacji naukowych (monografie, rozdziały książek i artykuły) napisanych w języku polskim, hiszpańskim i angielskim, a ich tematyka odnosi się do historii gospodarczej, morskiej oraz historii globalnej. W swoich badaniach Reichert koncentruje się na funkcjonowaniu imperiów nowożytnych, ze szczególnym uwzględnieniem zależności między finansowaniem wojskowym, środowiskiem naturalnym i polityką ekspansjonistyczną. Publikacje habilitanta funkcjonują w międzynarodowym obiegu naukowym i wpisują się w globalną debatę historiograficzną dotyczącą mechanizmów działania imperiów kolonialnych, czemu towarzyszy jego aktywna obecność na konferencjach oraz współpraca z ośrodkami akademickimi w Europie i Ameryce

Łacińskiej.

W związku z powyższym zarówno osiągnięcie habilitacyjne, jak i dotychczasowy przebieg kariery naukowej dr. hab. Rafała Reicherta spełniają najwyższe standardy badań i wnoszą istotny wkład w rozwój współczesnej historiografii polskiej i międzynarodowej.

UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR. HAB. MACIEJOWI SENDŁAKOWI NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

Monografia *Wondering about the Impossible. On the Semantics of Counterpossibles* (Springer, seria Synthese Library, 2024) podejmuje jeden z centralnych problemów współczesnej filozofii języka i logiki filozoficznej: jak nadać właściwą interpretację semantyczną zdaniom warunkowym, których założenie opisuje sytuację uznawaną za niemożliwą – tzw. kontrmożliwym okresom warunkowym (counterpossibles). Zdania warunkowe typu „gdyby..., to...” należą do najbardziej podstawowych struktur ludzkiego rozumowania – posługujemy się nimi zarówno w życiu codziennym, jak i w dyskursie naukowym, ilekroć przeprowadzamy eksperymenty myślowe lub rozumowania hipotetyczne. Szczególnym wyzwaniem są jednak zdania, których założenie wykracza poza to, co uznajemy za możliwe. Intuicyjnie odczuwamy, że zdanie „Gdyby 5 było liczbą parzystą, to byłoby podzielne przez 2” jest prawdziwe, podczas gdy „Gdyby 5 było liczbą parzystą, to byłoby liczbą ujemną” jest fałszywe. Tymczasem dominujące teorie semantyczne – w tym teoria światów możliwych, stanowiąca standard od lat 70. XX w. – uznają oba te zdania za prawdziwe, przypisując wszystkim kontrmożliwym okresom warunkowym wartość logiczną w sposób trywialny, niezależnie od ich treści. Ta rozbieżność między danymi a teorią podważa wiarygodność istniejących podejść i stanowi bezpośrednią motywację dla poszukiwania alternatyw. Monografia proponuje taką alternatywę, łącząc pogłębioną analizę krytyczną dotychczasowych teorii z budową oryginalnego aparatu teoretycznego.

Monografia ma dwojaki charakter: krytyczny oraz twórczy. W wymiarze krytycznym dostarcza kompleksowej analizy dominujących teorii okresów warunkowych – w tym podejść opartych na semantyce światów możliwych, inferencjalizmie (ujęciu akcentującym relacje wynikania) oraz semantyce uprawdziwicy (analizie warunków czyniących zdanie prawdziwym) – oceniając ich adekwatność wobec problemu kontrmożliwych okresów warunkowych. W wymiarze twórczym formułuje dwa oryginalne rozwiązania. Pierwszym jest koncepcja abstrakcjonizmu meinongowskiego (*Meinongian Abstractionism*) – nowatorska propozycja metafizyki modalności, która opiera analizę konieczności i możliwości na pojęciu obiektów, rozumianych jako abstrakcyjne odpowiedniki stanów rzeczy. Drugim jest hybrydowa teoria okresów warunkowych, tzw. *Dependence Account of Counterfactuals*, której centralną kategorią jest pojęcie zależności. Teoria ta integruje elementy trzech wymienionych tradycji badawczych w spójne ramy teoretyczne, pozwalające uniknąć problemu trywializacji opisanego powyżej, a zarazem zachować zalety każdego z tych podejść.

Monografia powstawała w dialogu z czołowymi ośrodkami badawczymi zajmującymi się filozofią języka, logiką filozoficzną i metafizyką. Projekt badawczy rozwijany był w ramach stażu doktorskiego na Wydziale Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego (2016–2019, grant NCN, opiekun: prof. J. Odrowąż-Sypniewska),

a następnie pogłębiany podczas staży zagranicznych: w Institute of Logic, Language, and Computation (ILLC) na Universiteit van Amsterdam u prof. F. Berto (2017, Stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej) oraz w Department of Philosophy, University of Notre Dame u prof. D. Nolana (2020, stypendium Fundacji Kościuszkowskiej). Badania uzupełniał udział w szkołach letnich organizowanych przez Central European University w Budapeszcie (2018, 2022) oraz Universität Hamburg (2019).

Monografia spotkała się z szybką i pozytywną recepcją w międzynarodowym środowisku filozoficznym. W niespełna rok od publikacji uzyskała 7 cytowań (za Google Scholar), w tym w *Stanford Encyclopedia of Philosophy* – najbardziej prestiżowym i najszerzej konsultowanym kompendium filozoficznym na świecie. Doczekała się również dwóch recenzji w wysoko cenionych czasopismach: *Philosophical Quarterly* (jedno z najstarszych i najbardziej wpływowych czasopism filozoficznych, wyd. Oxford University Press) oraz *Philosophy* (wyd. Cambridge University Press). Ponadto w przygotowaniu znajduje się numer specjalny czasopisma *Organon F* poświęcony dyskusji nad moją monografią. Niezależnie od monografii, prowadzony projekt badawczy zaowocował 12 artykułami opublikowanymi w recenzowanych czasopismach międzynarodowych, w tym w *Synthese*, *Erkenntnis*, *Inquiry* i *Metaphilosophy* (łącznie 33 cytowania za Google Scholar, z wyłączeniem autocytowań), z których 4 są również cytowane w *Stanford Encyclopedia of Philosophy*.

Powyższe osiągnięcia stanowiły podstawę wniosku habilitacyjnego. W toku postępowania dorobek naukowy oraz osiągnięcie habilitacyjne otrzymały wyłącznie pozytywne recenzje powołanych recenzentów, a komisja habilitacyjna wydała jednomyślną pozytywną opinię w sprawie nadania stopnia. Stopień doktora habilitowanego został nadany przez Radę Naukową Dyscypliny Wydziału Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego 16 grudnia 2025 r.

UZASADNIENIE WNIOSKU O PRZYZNANIE DR HAB. KATARZYNI SEROCE NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

Podstawą wniosku jest monografia pt. *Zapomniany księgozbiór z Honfleur. Witold Kazimierz Czartoryski (1876–1911) i jego pasje* (Warszawa 2024), która stanowi osiągnięcie o charakterze wybitnym, wyróżniające się zarówno pod względem oryginalności problematyki badawczej, jak i zakresu oraz jakości przeprowadzonych badań.

Praca ta w sposób pionierski wprowadza do obiegu naukowego nieznaną dotąd szerzej księgozbiór oraz jego twórcę, ukazując ich znaczenie dla badań nad historią książki, bibliofilstwa oraz dziedzictwa kulturowego Polski i Europy. Monografia wypełnia istotną lukę badawczą, oferując nowe, kompleksowe ujęcie problematyki prywatnych kolekcji bibliotecznych oraz ich roli w kształtowaniu kultury intelektualnej i pamięci zbiorowej.

Na szczególne podkreślenie zasługuje rozległość i wysoki poziom przeprowadzonych badań, obejmujących szeroko zakrojoną kwerendę archiwalną i biblioteczną w kraju i za granicą, w tym w wiodących ośrodkach naukowych we Francji. Autorka wykorzystała różnorodne i trudnodostępne źródła, w tym materiały rękopiśmienne, korespondencję oraz dokumenty rozproszone, co pozwoliło na rekonstrukcję księgozbioru liczącego około 25 tysięcy tomów oraz odtworzenie mechanizmów jego powstawania i funkcjonowania.

Osiągnięcie to ma charakter wyraźnie interdyscyplinarny i wnosi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach (bibliologia), a także badań nad historią książki i dziedzictwem kulturowym. Wyniki badań mają istotne znaczenie nie tylko dla środowiska naukowego, lecz również dla ochrony, interpretacji i upowszechniania europejskiego dziedzictwa kulturowego. Ponadto, publikacja przyczynia się do popularyzacji wiedzy o polskim dziedzictwie piśmienniczym.

Działalność naukowa dr hab. Katarzyny Seroki cechuje się konsekwencją i wyraźną specjalizacją badawczą w zakresie historii bibliotek, książki, bibliofilstwa oraz dziedzictwa kulturowego polskiej emigracji (głównie we Francji). Prowadzone przez nią badania mają charakter długofalowy i spójny, rozwijany systematycznie od etapu pracy doktorskiej poświęconej Bibliotece Polskiej w Paryżu, co znajduje wyraz w wysokiej jakości i dojrzałości prezentowanego osiągnięcia.

Istotnym elementem dorobku naukowego jest intensywna aktywność międzynarodowa, obejmująca prowadzenie badań w zagranicznych ośrodkach naukowych, w szczególności we Francji, współpracę z instytucjami naukowymi oraz prezentację wyników badań na licznych konferencjach międzynarodowych. Badania te były wspierane finansowaniem grantowym i stypendiami, co potwierdza ich rangę oraz uznanie w środowisku naukowym.

Osiągnięcie będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego zostało jednoznacznie wysoko ocenione przez recenzentów w postępowaniu habilitacyjnym,

którzy podkreślili jego oryginalność, rozległość kwerendy źródłowej oraz istotny wkład w rozwój dyscypliny.

Mając na uwadze powyższe, Senat Uniwersytetu Warszawskiego uznaje, że osiągnięcie dr hab. Katarzyny Seroki spełnia w najwyższym stopniu kryteria przyznania Nagrody Prezesa Rady Ministrów.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HAB. MAGDZIE SZCZEŚNIAK NAGRODY
PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE
PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

Monografia naukowa *Poruszeni* stanowi ważny wkład w historię najnowszej kultury polskiej, dzięki skrupulatnej analizie bogatego zestawu źródeł pozwalający zrozumieć nie tylko przebieg, ale i sposób rozumienia i odczuwania radykalnej zmiany społecznej, jaka zaszła w Polsce w pierwszych dekadach po drugiej wojnie światowej. Punktem wyjścia jest rozpoznanie, że (1) po 1945 roku w Polsce struktura klasowa uległa radykalnemu przeobrażeniu, doprowadzając do intensywnych procesów dwukierunkowej mobilności społecznej (szacuje się, że od $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{3}$ społeczeństwa zmieniła zajmowaną pozycję w strukturze klasowej), (2) procesy te podlegały intensywnej dyskursywizacji. Powojenne przemiany struktury klasowej, w szczególności awans społeczny klas ludowych, urosły do rangi jednego najbardziej istotnych tematów debaty publicznej okresu socjalizmu państwowego. Intensywna debata publiczna nad zmianą pozycji społecznych, w której nie brak głosów osób awansujących poddających refleksji własne doświadczenia, została w dużej mierze zapoznana. Wielkim osiągnięciem *Poruszonych* jest więc odtworzenie złożonych i zmieniających się w czasie dyskusji o mobilności społecznej w PRL, toczonych w prasie i publicystyce; pracach naukowych; filmie i literaturze, a także pamiętnikach konkursowych. Opierając się na szeroko zakrojonej kwerendzie autorka *Poruszonych* rekonstruuje heterogeniczne, wielomedialne, przepastne i w dużej mierze pominięte w badaniach epoki i współczesnych wyobrażeniach o niej archiwum źródeł i proponuje kategorię „socjalistycznych opowieści awansu” do jego opisu. Kategoria ta nie tylko umożliwi i porządkuje badania korpusu źródeł z historii kultury polskiej. Jej zadaniem jest również uzupełnienie zasadniczego braku w międzynarodowym słowniku badań przemian struktur klasowych, zdominowane przez analizy awansów i degradacji w różnych fazach kapitalizmu. Dowodem na nowatorskość tego ujęcia jest publikacja artykułu *Feeling Moved. Upward Mobility Stories in Socialism* (część dokonania habilitacyjnego) w czasopiśmie „New Literary History”, jedną z najbardziej prestiżowych przestrzeni debaty humanistycznej (ok. 5% współczynnik przyjęcia zgłoszonego tekstu).

Równie ważnym celem książki jest wyczytanie z wielomedialnego archiwum socjalistycznych opowieści awansu sposobów, w jaki osoby pochodzące z rodzin chłopskich i robotniczych przedstawiały mobilność społeczną, urefleksyjniały własne losy i szukały języków do przekazywania swoich doświadczeń. Wiele z powstających w okresie socjalizmu państwowego reprezentacji awansu tworzonych było bowiem przez osoby przekształcające własną tożsamość klasową, opisujące te procesy często na bieżąco, jak w przypadku autorów i autorek zgłoszeń na konkursy pamiętnikarskie. W książce wyodrębniam cztery najczęstsze trajektorie mobilności społecznej w PRL: 1) od przedstawiciela/ki klasy chłopskiej do przedstawiciela/ki klasy robotniczej; 2) od przedstawiciela/ki klasy chłopskiej do przedstawiciela/ki inteligencji; 3) od przedstawiciela/ki klasy robotniczej do przedstawiciela/ki inteligencji, a także – być może

najbardziej zaskakującą – 4) od przedstawiciela/ki klasy chłopskiej do przedstawiciela/ki grupy zawodowej rolników. Odwołując się do metodologii historii i antropologii emocji, a także literaturoznawczych i kulturoznawczych teorii badających krążenie uczuć i afektów, odtwarzam charakterystyczne dla osób awansujących „struktury odczuwania” mobilności społecznej, biorąc pod uwagę różnicę w procesach budowania poszczególnych tożsamości klasowych: robotniczej, inteligenckiej (w różnych jej wersjach) i rolniczej. Radość, podekscytowanie i lęk; duma i wstyd, gniew, poczucie odrzucenia, nadzieja – to emocje wyczytane z wielomedialnego korpusu źródeł, intencjonalnie i nieintencjonalnie zawarte w głosach osób awansujących. Tytułowa kategoria „poruszenia” oddaje właśnie związek między metaforycznym ruchem w górę drabiny społecznej a emocjonalnym rozedrganiem, intensywnie odczuwanym splotem ambiwalentnych uczuć.

Autorka wskazuje trzy podstawowe zależności między procesem awansu a życiem emocjonalnym. Po pierwsze, poodwilżowe socjalistyczne opowieści awansu udowadniają, że przemiana klasowa wywołuje wiele ambiwalentnych emocji; ich kompleks opisywany jest jako stan „poruszenia”. Ujawniają się one przede wszystkim w momentach spotkania z przedstawicielami innych klas oraz stosowania obcych, klasowo naznaczonych praktyk – od używania noża i widelca (we wczesnym okresie powojennym), przez chodzenie do teatru, po przystępowanie do egzaminów i podejmowanie nowej pracy. Z perspektywy analizy emocji awans jawi się nie tyle jako linearny, teleologiczny proces przekraczania kolejnych punktów zwrotnych czy choćby etapów, lecz jako niejednokierunkowy, wielokrotnie zapętłony proces pełen sprzeczności, niejednoznaczności, wątpliwości, zmagają. Jest codziennością, dotyczy sfer życia zwykle niekojarzonych z awansem rozumianym jako coś mierzalnego i policzalnego. Wykracza poza zdobywanie wiedzy, skutkuje zmianami w ciele i psychice. Niezwykle intensywne emocje osób awansujących często podlegają dyskursywizacji, a ich nadmiar i siła postrzegane są najczęściej jako obciążenie. Poruszenie wywołane przez proces awansu świadczy o relacyjnym charakterze tożsamości klasowych (własna, niższa pozycja klasowa odczuwana w wyniku spotkania z innym) oraz o istnieniu – wbrew ideologii egalitaryzmu państwa socjalistycznego – dystynkcji klasowych. Po drugie, przemiana klasowa wymaga od osób awansujących ciągłej pracy nad emocjami, aktywnego wysiłku na rzecz ich opanowania, bo nadmiar emocji przeszkadza w codziennym funkcjonowaniu. Ciężar tej pracy zależy od zakresu awansu – większą pracę wykonują osoby dokonujące awansów dłuższego zakresu, w szczególności do miejskiej inteligencji. Niemało wysiłku psychicznego wymaga również negocjacja między dwoma habitusami osób awansujących – nowym i starym. Po trzecie, z mobilnością społeczną wiąże się konieczność przyswajania standardów emocjonalnych typowych dla klasy, do której się awansuje, rozumianych jako społecznie akceptowalne i powszechnie promowane sposoby odczuwania i wyrażania emocji. W systemie socjalistycznym osoby awansujące stawały przed dodatkowym wyzwaniem w postaci niejednorodnych standardów emocjonalnych w obrębie inteligencji, czyli klasy sytuującej się na górze socjalistycznej hierarchii prestiżu. Z jednej strony socjalistyczne państwo promowało standardy emocjonalne mające charakteryzować nową „inteligencję ludową”, z drugiej o status dominujących walczyły standardy emocjonalne „starej” inteligencji i mieszczaństwa. Z analizy źródeł wyłaniają się dwie główne strategie przyjmowane przez osoby asymilujące się w środowiskach miejskich i inteligenckich w PRL – entuzjastyczne

podporządkowanie się wartościom i wzorcom zachowania klas uznawanych za wyższe lub próba stawiania im oporu, świadomego wypracowywania nowej tożsamości „osoby z awansu”, która aktywnie czerpie ze środowiska swojego pochodzenia, starając się włączyć elementy pozytywne (np. opisywaną przez pamiętnikarzy „chłopską pracowitość”) do nowego habitusu.

Poruszeni uzupełniają więc dotychczasowe badania nad okresem socjalizmu oraz zarówno polską, jak i globalną refleksję nad mobilnością społeczną i mechanizmami jej reprezentacji o kilka niezwykle istotnych odkryć. Dokonują tego dzięki przyjęciu perspektywy interdyscyplinarnej, łączącej wiedzę i narzędzia wytworzone w obrębie kulturoznawstwa, socjologii i historii, a także najnowszych nurtów humanistyki krytycznej: badań nad emocjami i afektami, badań nad gatunkami, a także przeżywających kolejną młodość badań nad klasami społecznymi. Taki dobór podyktowany jest zarówno różnorodnością i swoistością źródeł, jak i specyfiką tematu rozprawy, przecinającego tradycyjne podziały dyscyplinarne. Dzięki temu część z wypracowanych w książce narzędzi analizy socjalistycznych opowieści awansu i związanych z nimi struktur odczuwania może zostać wykorzystana także do badania przepływów i relacji międzyklasowych w innych kontekstach kulturowych i momentach historycznych. W książce wypracowywane są one jednak przede wszystkim jako narzędzia analityczne pozwalające uchwycić wymiary i przemiany tytułowych poruszeń – mechanizmów socjalistycznej mobilności społecznej oraz ich urefleksyjniania. Tym samym dowodzi również ogromnego znaczenia sfery dyskursu i reprezentacji dla poczucia tożsamości klasowej.

Monografia *Poruszeni* oraz artykuł *Feeling Moved* w sposób nowatorski poszerza lokalne i międzynarodowe badania z dziedziny humanistyki i nauk społecznych. Po pierwsze, wpisując się w ważny dla współczesnej humanistyki i debaty publicznej w Polsce nurt ludowych historii Polski, *Poruszeni* uzupełniają go o analizę okresu w znacznej mierze w nim przeoczonego lub potraktowanego pobieżnie – okresu socjalizmu państwowego. Praca badawcza wypełnia więc ważną lukę w badaniach historii ludowych w Polsce, dostarczając analizy doświadczeń i reprezentacji z okresu radykalnego przekształcenia klasowego, w którym klasy ludowe uczestniczą aktywnie i który to również starają się poddawać refleksji. Po drugie, autorka rozwija także refleksję nad kategoriami klasy społecznej i mobilności społecznej w odniesieniu do polskiego materiału badawczego. *Poruszeni* oraz towarzyszący im artykuł *Feeling Moved* wprowadzają do nauki polskiej i światowej terminologię pozwalającą na analizę doświadczenia i reprezentacji mobilności społecznej w systemach socjalistycznych oraz przedstawiają pierwszą tak zakrojoną analizę okresu PRL. W tym wymiarze praca autorki wpisuje się w światową interdyscyplinarną dyskusję na pograniczu socjologii, kulturoznawstwa i innych dziedzin humanistycznych. Prace przyczyniają się więc do wprowadzenia Polski okresu powojennego do interdyscyplinarnej dyskusji o przemianach społecznych, proponując pionierskie rozpoznania – o czym zaświadcza publikacja w prestiżowym czasopiśmie „New Literary History” – otwierające drogę zarówno do badań przemian struktury klasowej w innych krajach socjalistycznych, jak i badań rozwijających porównanie sposobów rozumienia i odczuwania awansu w socjalizmie i kapitalizmie. Po trzecie, *Poruszeni* proponują pierwsze rozbudowane badanie z zakresu historii emocji w odniesieniu do historii Polski. Historia emocji jest dziedziną intensywnie rozwijającą się w światowej humanistyce, w kontekście polskim zaś obecną przede wszystkim w formie

tekstów teoretycznych oraz tłumaczeń. *Poruszeni* stosują metodologię historii emocji, a także kulturoznawczych badań nad emocjami i afektami do analizy lokalnego i historycznego materiału badawczego. Mogą więc stać się inspirującą pozycją dla badaczek i badaczy, chcących zastosować te narzędzia do interpretacji innych zagadnień polskiej historii.

Poruszeni są książką, której udało się przełamać zarówno bariery między dyscyplinami naukowymi, jak i oddziałać na dyskurs publiczny, wprowadzając tam zagadnienia analizy klasowej i języka awansu w odniesieniu do okresu powojennego. Jest to książka, która pozwala się czytać zarówno na poziomie ogólnym – jako wypełnienie ważnej luki w historii społecznej, jak i na poziomie zaawansowanym i szczegółowym – jako propozycja analitycznie i metodologicznie zniuansowana, oddająca sprawiedliwość złożoności procesów i historii ludzi. Dlatego zauważona została przez rozmaite gremia konkursowe. Monografia *Poruszeni* została wyróżniona Nagrodą Rektora Uniwersytetu Warszawskiego II stopnia oraz otrzymała wiele nominacji: do Nagrody im. Marcina Króla (Książka-Finalistka); do Nagrody Literackiej Gdynia w kategorii Esej; do Nagród Historycznych Polityki w kategorii praca naukowa; do Nagrody Książka Roku Polskiego Towarzystwa Badań nad Filmem i Mediami; do Nagrody im. Jerzego Giedroycia.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRZYZNIANIE DR HAB. URSZULI WICENCIAK-
NÚÑEZ NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE
OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA
HABILITOWANEGO**

Osiągnięcia naukowe dr hab. Urszuli Wicenciak-Núñez, będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego, stanowią istotny wkład w rewizję sposobu interpretowania danych archeologicznych dotyczących gospodarki starożytnej Fenicji oraz szerzej – nad możliwościami rekonstrukcji procesów ekonomicznych w regionach o ograniczonej bazie źródeł pisanych. Przedstawiony dorobek wyróżnia się konsekwencją metodologiczną, jasno zdefiniowanym zakresem problemowym oraz długofalową strategią badawczą, której efektem jest spójna i oryginalna interpretacja danych archeologicznych.

Badania te wnoszą nową jakość do studiów nad Fenicją, przesuując punkt ciężkości z dominujących dotąd analiz dalekosiężnej wymiany handlowej i importów elitarnych na systematyczne rozpoznanie lokalnych i regionalnych mechanizmów gospodarczych. Autorka wykazała, że ceramika użytkowa – w tym niedekorowane naczynia codziennego użytku oraz amfory – stanowi podstawowe i często jedyne źródło umożliwiające uchwycenie rzeczywistych praktyk produkcyjnych, dystrybucyjnych i konsumpcyjnych w społeczeństwach starożytnego Lewantu. W kontekście Fenicji, gdzie źródła pisane są nieliczne, fragmentaryczne i silnie zdominowane przez perspektywę elitarną, ustalenie to ma fundamentalne znaczenie metodologiczne dla badań nad starożytną gospodarką.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że osiągnięcie to zostało zbudowane na materiale dotąd marginalizowanym w badaniach, wymagającym żmudnej, wieloletniej analizy oraz ścisłego powiązania danych ceramicznych z kontekstem osadniczym, środowiskowym i produkcyjnym. Dzięki temu możliwe było przejście od opisów typologicznych do rekonstrukcji procesów gospodarczych zachodzących w skali lokalnej i regionalnej, w tym relacji między zapleczem wiejskim a ośrodkami portowymi Fenicji.

Istotnym elementem dorobku jest także rekonstrukcja systemów produkcji i dystrybucji oliwy oraz wina, oparta na integracji danych archeologicznych z analizą infrastruktury produkcyjnej i zespołów ceramicznych. Wyniki te podważyły obowiązujące w literaturze uproszczone modele interpretacyjne, utożsamiające handel produktami płynnymi wyłącznie z obecnością określonych typów amfor, ukazując złożoność i regionalne zróżnicowanie praktyk gospodarczych. Tego rodzaju ustalenia mają znaczenie wykraczające poza wąski kontekst fenicki, ponieważ pokazują, jak dalece interpretacje oparte wyłącznie na wybranych kategoriach zabytków mogą prowadzić do zniekształconego obrazu przeszłości.

Całość dorobku dr hab. Urszuli Wicenciak-Núñez stanowi przykład dojrzałego, samodzielnego osiągnięcia naukowego, które w sposób przekonujący pokazuje, jak rzetelna analiza materiału archeologicznego może stać się podstawą rekonstrukcji

procesów gospodarczych w starożytności. Wyniki te wyznaczają nowy punkt odniesienia dla badań nad gospodarką Fenicji oraz innych regionów starożytnego świata o porównywalnie ograniczonej bazie źródeł pisanych — zwłaszcza w basenie wschodniego Morza Śródziemnego, czyniąc to osiągnięcie w pełni zasługującym na wyróżnienie w formie nagrody.

**UZASADNIENIE WNIOSKU
O PRYZNANIE DR HAB. AGNIESZCE WIŚNIEWSKIEJ NAGRODY PREZESA
RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA BĘDĄCE
PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

Niniejsze uzasadnienie wniosku o przyznanie Nagrody Prezesa Rady Ministrów dr hab. Agnieszce Wiśniewskiej za wysoko ocenione osiągnięcia naukowe będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego ma na celu przedstawienie merytorycznych przesłanek przemawiających za szczególną rangą i znaczeniem osiągnięcia na tle dorobku naukowego w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości. Osiągnięcie to spełnia łącznie kryteria określone w §4 pkt 1-3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r.. W kolejnych częściach uzasadnienia zaprezentowano charakter i rangę osiągnięcia, jego znaczenie dla rozwoju dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, kontekst aktywności naukowej prowadzącej do jego powstania, a także oddziaływanie naukowe i potencjał dalszego rozwoju.

Podstawą osiągnięcia jest autorska monografia naukowa, która prezentuje konsekwentnie realizowany program badawczy autorki, ukierunkowany na wyjaśnianie mechanizmów akceptacji zrównoważonej wartości konsumenckiej na rynku spożywczym. Podjęta problematyka odnosi się do jednego z kluczowych wyzwań współczesnych nauk o zarządzaniu i jakości, jakim jest integracja zasad zrównoważonego rozwoju z decyzjami rynkowymi konsumentów w sektorach o istotnym oddziaływaniu środowiskowym i społecznym.

Osiągnięcie wyróżnia się kompleksowym ujęciem zagadnienia wartości konsumenckiej w kontekście zrównoważonego rozwoju, obejmującym zarówno aspekt teoretyczny, metodyczny oraz empiryczny. Autorka zaproponowała spójne ramy koncepcyjne oraz zwalidowane narzędzia badawcze, umożliwiające opis, wyjaśnianie i przewidywanie decyzji konsumenckich w warunkach rosnącego znaczenia czynników środowiskowych, społecznych i etycznych.

Osiągnięcie to ma znaczenie nie tylko poznawcze, lecz również aplikacyjne, gdyż dostarcza model i narzędzia możliwych do wykorzystania w dalszych badaniach porównawczych oraz w projektach realizowanych w środowisku międzynarodowym. W tym sensie monografia stanowi punkt odniesienia dla dalszego rozwoju badań nad zrównoważoną konsumpcją oraz percepcją i akceptacją wielowymiarowej wartości konsumenckiej w naukach o zarządzaniu i jakości, z implikacjami dla kształtowania oferty rynkowej, a jej wyniki wpisują się w aktualne priorytety badawcze na poziomie krajowym i europejskim.

Osiągnięcie stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, w szczególności w obszarze badań nad zachowaniami konsumentów, kształtowaniem i akceptacją wartości konsumenckiej oraz integracją zasad zrównoważonego rozwoju z decyzjami rynkowymi. Ma ono charakter kompleksowy i obejmuje wzajemnie powiązane

elementy teoretyczne, metodyczne oraz empiryczne, które łącznie rozwijają sposób wyjaśniania decyzji konsumenckich w warunkach rosnącego znaczenia czynników środowiskowych i społecznych. Znaczenie osiągnięcia przejawia się w:

- nowatorskiej, wielowymiarowej konceptualizacji zrównoważonej wartości konsumenckiej,
- opracowaniu i empirycznej walidacji replikowalnych narzędzi badawczych,
- stworzeniu modelu akceptacji wielowymiarowej wartości konsumenckiej, łączącego wymiary biosferyczny, wizerunkowy i kosztowy z postawami konsumentów oraz ich zaufaniem,
- rozwoju spójnego warsztatu metodycznego w badaniach konsumenckich.

Łącznie przedstawione koncepcje, narzędzia i modele tworzą spójny wkład teoretyczno-empiryczny, który nie tylko poszerza istniejący stan wiedzy, lecz także porządkuje sposób analizy i wyjaśniania decyzji konsumenckich w kontekście zrównoważonego rozwoju. W tym sensie osiągnięcie spełnia przesłankę znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, o której mowa w § 4 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów.

Osiągnięcie będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego jest wynikiem istotnej i długofalowej aktywności naukowej realizowanej zarówno w krajowych, jak i zagranicznych uczelniach oraz instytucjach naukowych. Przedstawiona monografia nie stanowi efektu badań incydentalnych, lecz rezultat konsekwentnie rozwijanego programu badawczego, realizowanego w środowisku międzynarodowym i osadzonego w aktualnych nurtach badań nad zrównoważonym rozwojem, zachowaniami konsumentów oraz mechanizmami percepcji i akceptacji wielowymiarowej wartości konsumenckiej, generującymi implikacje dla kształtowania oferty rynkowej.

Bezpośrednim zapleczem badawczym dla opracowanego osiągnięcia były projekt realizowany w Polsce i w Niemczech (VII 2021 - I 2023), w ramach którego przeprowadzono 3-fazowe badania empiryczne (w tym jakościowe i ilościowe), stanowiące podstawę walidacji zaproponowanych modeli i narzędzi badawczych. Równolegle aktywność naukowa Autorki była rozwijana w ramach międzynarodowych projektów badawczych finansowanych ze środków programów Horyzont 2020 oraz Horyzont Europa (jako lokalny koordynator, z budżetami na kraj na poziomie 30-35 tys. Euro/rok) W szczególności projekty te realizowane były we współpracy z konsorcjami skupiającymi uczelnie i instytuty badawcze z wielu krajów Unii Europejskiej (w tym z pobytem: *EIT Food (Belgia)*, *University Hohenheim (Niemcy)*, *VTT Technical Research Centre of Finland Ltd. (Finlandia)*, *Universidad Autónoma de Madrid (Hiszpania)*, *University of Reading (UK)*, *Università degli Studi di Torino (Włochy)*, *Katholieke Universiteit Leuven (Belgia)* a także współpraca z: *Aarhus Universitet (Dania)*, *Lunds Universitet (Szwecja)*, *Queen's University Belfast (Irlandia)*).

Każdy z tych projektów dotyczył różnych aspektów i wyzwań systemów spożywczych dając tym samym dr hab. A. Wiśniewskiej solidne podłoże dla jej osiągnięć habilitacyjnych.

Rezultatem opisanej aktywności naukowej jest nie tylko monografia stanowiąca podstawę nadania stopnia doktora habilitowanego, lecz także dalsze badania empiryczne oraz projekty badawcze wykorzystujące opracowane w jej ramach koncepcje, skale i modele, w tym kolejny międzynarodowy projekt badawczy finansowany w ramach programu Horyzont Europa oraz badania realizowane w ramach działalności statutowej. Świadczy to o trwałym charakterze osiągnięcia oraz o jego osadzeniu w ciągłym procesie badawczym realizowanym w środowisku krajowym i międzynarodowym, co spełnia przesłankę istotnej aktywności naukowej, o której mowa w § 4 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów.

Osiągnięcie będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego charakteryzuje się istotnym oddziaływaniem naukowym, wykraczającym poza bezpośredni kontekst postępowania habilitacyjnego, a jednocześnie posiada wyraźny potencjał dalszego rozwoju w skali krajowej i międzynarodowej. Opracowane w ramach monografii koncepcje, modele i narzędzia badawcze (wskazane w pkt. 2) znalazły odzwierciedlenie w kolejnych badaniach empirycznych (wspomnianych w pkt. 3) oraz publikacjach naukowych, w tym w czasopiśmie o wysokiej renomie krajowej i międzynarodowej.

Oddziaływanie naukowe osiągnięcia przejawia się w szczególności w recepcji jego wyników w dalszych pracach badawczych, w których wykorzystywane są zaproponowane narzędzia pomiarowe oraz założenia teoretyczne dotyczące akceptacji zrównoważonej wartości konsumenckiej. Jedną z publikacji powstałe w bezpośrednim nawiązaniu do osiągnięcia ukazała się w czasopiśmie *Journal of Cleaner Production* (140pkt), indeksowanym w Q1 w międzynarodowych bazach (Scopus, WoS), druga otrzymała nagrodę Polskiego Naukowego Towarzystwa Marketingu, co świadczy o ich znaczeniu dla rozwoju badań w obszarze zarządzania, marketingu oraz zrównoważonego rozwoju.

Istotnym przejawem oddziaływania osiągnięcia jest również jego wykorzystanie w międzynarodowych projektach badawczych finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w ramach których rozwijane i adaptowane są zaproponowane modele oraz skale badawcze. Fakt ten potwierdza ich użyteczność w zróżnicowanych kontekstach badawczych oraz ich potencjał do dalszych badań porównawczych, obejmujących różne rynki, grupy konsumentów i uwarunkowania instytucjonalne.

Wskazane elementy oddziaływania i potencjału rozwojowego potwierdzają, że osiągnięcie nie ma charakteru zamkniętego ani jednorazowego, lecz stanowi trwały wkład w rozwój badań nad zrównoważoną konsumpcją oraz mechanizmami percepcji i akceptacji wartości konsumenckiej, z potencjałem aplikacyjnym dla projektowania oferty rynkowej, zgodny z aktualnymi priorytetami badawczymi na poziomie krajowym i europejskim.

Osiągnięcie będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego otrzymało wyłącznie pozytywne recenzje w toku postępowania habilitacyjnego oraz pozytywną opinię komisji habilitacyjnej, co spełnia kryterium określone w § 4 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r.

Wszystkie recenzje sporządzone w postępowaniu habilitacyjnym jednoznacznie potwierdzają wysoki poziom merytoryczny osiągnięcia, jego nowatorski charakter oraz istotny wkład w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości. Komisja habilitacyjna, po

zapoznaniu się z całością dorobku oraz recenzjami, wydała pozytywną opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Przedstawione osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę nadania stopnia doktora habilitowanego, spełnia łącznie wszystkie kryteria określone w § 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów. Jednocześnie wyróżnia się ono na tle standardowych osiągnięć habilitacyjnych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości zakresem wkładu merytorycznego, spójnością programu badawczego oraz stopniem umiędzynarodowienia prowadzonych badań.

Mając na uwadze znaczenie osiągnięcia dla rozwoju dyscypliny, jego oddziaływanie naukowe oraz spełnienie wszystkich przesłanek formalnych, zasadne jest rekomendowanie przyznania Nagrody Prezesa Rady Ministrów dr hab. Agnieszce Wiśniewskiej za wysoko ocenione osiągnięcia naukowe będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRZYZNANIE DR HAB. BARTŁOMIEJOWI
WITKOWSKIEMU NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO
OCENIONE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE STANOWIĄCE PODSTAWĘ NADANIA
STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

Osiągnięcia naukowe dr. hab. Bartłomieja Witkowskiego, stanowiące podstawę nadania stopnia doktora habilitowanego, mają wyróżniający się i oryginalny charakter, jednocześnie wykraczając poza ramy jednej subdyscypliny chemii. Osiągnięcie naukowe przedawnione we wniosku habilitacyjnym obejmuje chemię atmosfery i nauki o środowisku, skupiając się na badaniach nad drobnymi pyłami zawieszonymi (aerozolami), mającymi istotny wpływ na klimat i jakość powietrza. Przedstawiony cykl jedenastu powiązanych publikacji został jednoznacznie oceniony przez wszystkich recenzentów jako znaczące osiągnięcie naukowe o wysokim stopniu nowości i istotnym wpływie na rozwój dyscypliny nauk chemicznych.

Osiągnięcie przedstawione w autoreferacie dr. hab. Bartłomieja Witkowskiego osiągnięcie naukowe dotyczy analizy kinetyki i mechanizmów reakcji utleniania prekursorów wtórnych aerozoli organicznych w atmosferze, zarówno w fazie gazowej, jak i w fazie wodnej. Wtórne aerozole organiczne mają istotny wpływ na klimat i zdrowie publiczne, ponieważ są one głównym składnikiem drobnych pyłów zawieszonych (PM_{2.5}). Jak podkreślają recenzenci, badania te doskonale wpisują się w aktualne światowe trendy badawcze w chemii atmosfery, dotyczące tworzenia się i przemian aerozoli atmosferycznych, oraz ich wpływu na bilans radiacyjny Ziemi oraz oddziaływania na zdrowie człowieka i środowisko.

Na szczególne podkreślenie zasługują systematyczne badania, znacząco rozszerzające bazy danych kinetycznych reakcji związków organicznych z atmosferycznymi utleniaczami - rodnikiem hydroksylowym i ozonem - w warunkach zbliżonych do atmosferycznych. Dr hab. Bartłomiej Witkowski wyznaczył liczne, wcześniej nieznanne stałe szybkości reakcji, a także ich zależności temperaturowe, co umożliwiło ilościowe opisy procesów chemicznych, które nie były dotychczas uwzględniane w modelach atmosferycznych.

Jednym z kluczowych i wielokrotnie podkreślanych w recenzjach wniosku habilitacyjnego jest opracowanie i rozwinięcie modeli typu aktywność–struktura (*structure–activity relationship*, SAR), pozwalających na przewidzenie reaktywności szeregu związków organicznych na podstawie ich struktur. Opracowane modele, oparte na bogatym i oryginalnym materiale eksperymentalnym, charakteryzują się wysoką dokładnością predykcyjną i uniwersalnością, co czyni je narzędziami o dużym potencjale aplikacyjnym w chemii atmosfery i środowiska.

Recenzenci jednomyślnie podkreślili wysoki poziom samodzielności naukowej kandydata. W publikacjach składających się na osiągnięcie habilitacyjne dr hab. Bartłomiej Witkowski jest pierwszym i korespondencyjnym autorem, a jego wkład obejmuje: sformułowanie koncepcji badań, projektowanie eksperymentów, konstrukcję i modyfikację układów

badawczych (w tym reaktorów przepływowych i fotochemicznych), analizę danych, interpretację mechanistyczną oraz przygotowanie manuskryptów. Taki zakres aktywności jednoznacznie potwierdza pełną dojrzałość naukową i niezależność badawczą.

Istotnym elementem wyróżniającym przedstawione osiągnięcia naukowe jest ich interdyscyplinarny charakter. Badania przedstawione w cyklu prac łączą zaawansowaną chemię fizyczną, przede wszystkim analizy kinetyki i mechanizmów reakcji chemicznych, z najnowocześniejszymi technikami sprzężonymi (GC/MS, LC/MS, LC/MS/MS) oraz elementami modelowania atmosferycznego. Jak podkreślają recenzenci, umożliwiło to kompleksowy opis procesów powstawania i chemicznych przemian wtórnych aerozoli organicznych w atmosferze.

Dorobek publikacyjny będący podstawą wniosku habilitacyjnego charakteryzuje się bardzo wysokim poziomem merytorycznym i bibliometrycznym. Prace opublikowano w wiodących międzynarodowych czasopismach z listy JCR, takich jak *Environmental Science & Technology*, *Atmospheric Chemistry and Physics* oraz *Atmospheric Environment*. Recenzenci podkreślają, że już sam dobór czasopism oraz jakość prezentowanych wyników świadczą o międzynarodowej rozpoznawalności i znaczeniu osiągnięcia, a wysokie wskaźniki bibliometryczne potwierdzają jego realny wpływ na rozwój dyscypliny.

Wyniki badań dr. hab. Bartłomieja Witkowskiego mają również istotny potencjał aplikacyjny, w szczególności w kontekście rozwoju i parametryzacji wielkoskalowych modeli atmosferycznych, wykorzystywanych do prognozowania jakości powietrza i oceny skutków zmian klimatu. Jak wskazano w recenzjach, opracowane modele i nowe dane kinetyczne stanowią ważne źródło informacji dla dalszych badań dotyczących powstawania, transportu oraz przemian wtórnych aerozoli atmosferycznych.

Podsumowując, osiągnięcia naukowe dr. hab. Bartłomieja Witkowskiego, stanowiące podstawę nadania stopnia doktora habilitowanego, spełniają z wyraźnym nadmiarem kryteria określone dla Nagrody Prezesa Rady Ministrów. Ich oryginalność, wysoki poziom naukowy, znaczenie międzynarodowe, interdyscyplinarność oraz trwały wkład w rozwój chemii atmosfery i nauk o środowisku w pełni uzasadniają przyznanie Kandydatowi tej prestiżowej nagrody.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HAB. PAWŁOWI WOJTASOWI
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO OCENIONE OSIĄGNIĘCIA
BĘDĄCE PODSTAWĄ NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

Osiągnięcia naukowe dr. hab. Pawła Wojtasa spełniają kryteria określone w § 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów (Dz.U. 2024 poz. 1099). Monografia wyróżnia się zarówno pod względem nowatorskiego podejścia do podejmowanej problematyki badawczej, jak i zastosowanej metodologii. Praca stanowi znaczący wkład w rozwój literaturoznawstwa i humanistyki medycznej, w szczególności badań nad reprezentacjami niepełnosprawności i choroby w literaturze współczesnej. Autor pokazuje, w jaki sposób literatura ujawnia kulturowe mechanizmy marginalizacji doświadczenia niepełnosprawności oraz poddaje krytycznej refleksji dominujące modele inkluzywności. Dzięki temu monografia wnosi istotny wkład w rozwój refleksji nad relacją między literaturą, etyką i polityką reprezentacji. Jest to również pierwsza monografia naukowa analizująca przekrojowo twórczość Coetzeego pod względem reprezentacji i narracji niepełnosprawności i choroby.

Podkreślić należy wykorzystanie materiałów archiwalnych, takich jak rękopisów i maszynopisów powieści oraz notatek autora, zgromadzonych w The Harry Ransom Center na Uniwersytecie Teksańskim w Austin. Analiza tych nieopublikowanych źródeł pozwoliła na rekonstrukcję procesu twórczego Coetzeego i unaocznienie sposobów rozwijania i przekształcania zabiegów narracyjnych przedstawiania niepełnosprawności w kolejnych etapach pracy nad tekstem literackim. Takie połączenie badań archiwalnych z interpretacją literacką stanowi istotną wartość metodologiczną monografii i wnosi nową jakość do badań nad literaturą współczesną.

Istotny jest również międzynarodowy charakter osiągnięcia. Publikacja monografii w renomowanym wydawnictwie akademickim Edinburgh University Press (z poziomu II wykazu wydawnictw MNiSW) zapewnia jej szeroki zasięg oddziaływania w międzynarodowym obiegu naukowym i potwierdza wysoki poziom merytoryczny pracy. Tematyka książki wpisuje się w aktualne międzynarodowe debaty z zakresu humanistyki interdyscyplinarnej dotyczące reprezentacji niepełnosprawności, cielesności i doświadczenia choroby w kulturze.

Rozprawa habilitacyjna uzyskała cztery jednoznacznie pozytywne recenzje w postępowaniu habilitacyjnym. Komisja habilitacyjna pozytywnie oceniła osiągnięcie naukowe oraz wniosowała o jego wyróżnienie (zał. 3). W dniu 19 maja 2025 r. Rada Dyscypliny Literaturoznawstwo Uniwersytetu Warszawskiego podjęła uchwałę o nadaniu dr. Pawłowi Wojtasowi stopnia doktora habilitowanego oraz o wyróżnieniu osiągnięcia habilitacyjnego (zał. 2a-d).

Należy również dodać, że monografia stanowiąca osiągnięcie habilitacyjne została

wyróżniona Indywidualną Nagrodą II stopnia Rektora Uniwersytetu Warszawskiego za osiągnięcia naukowe, przyznana w dniu 6 listopada 2025 r. (zał. 5).

Dorobek kandydata obejmuje również liczne artykuły w renomowanych czasopismach naukowych i rozdziały w monografiach wieloautorskich rozwijające problematykę studiów nad niepełnosprawnością w literaturze (wykaz dorobku naukowego kandydata znajduje się w zał. 7a-b).

Uwzględniając rangę przedstawionego osiągnięcia naukowego, jego oryginalność metodologiczną, znaczenie dla rozwoju literaturoznawstwa i humanistyki medycznej oraz jego międzynarodowy zasięg oddziaływania, osiągnięcie dr. hab. Pawła Wojtasa spełnia z naddatkiem kryteria przyznawania Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę habilitacyjną.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE DR HAB. BARTOSZOWI
WOŁODKIEWICZOWI NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA WYSOKO
OCENIONE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE STANOWIĄCE PODSTAWĘ NADANIA
STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO**

W uzasadnieniu wniosku o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów wskazuję na następujące okoliczności świadczące o tym, że monografia „Obce prawo procesowe w sądowym postępowaniu cywilnym” („Monografia”), jako wysoko ocenione osiągnięcie, będące podstawą nadania uchwałą nr 276 z dnia 12 maja 2025 Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Warszawskiego dr Bartoszowi Wołodkiewiczowi stopnia doktora habilitowanego, spełnia wymagania określone w szczególności w § 4 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz wzoru wniosku o ich przyznanie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1099; dalej jako: „Rozporządzenie”).

Po pierwsze, Monografia stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki prawnej. Rozprawa stanowi jedyne na rynku wydawniczym opracowanie występujących w praktyce obrotu prawnego z zagranicą przejawów stosowania obcego prawa procesowego. Rozważane są w niej wszystkie normatywne podstawy wynikające z Kodeksu postępowania cywilnego, ustawy Prawo prywatne międzynarodowe oraz rozporządzeń unijnych z zakresu współpracy sądowej w sprawach cywilnych (m.in. rozporządzenie Bruksela I bis, Bruksela II ter, rozporządzenie spadkowe, rozporządzenie alimentacyjne, rozporządzenie Rzym I, rozporządzenie Rzym II).

Zakres tematyczny Monografii obejmuje funkcjonowanie w obrocie prawnym z zagranicą następujących instytucji procesowych: zdolność sądowa i procesowa cudzoziemców, legitymacja procesowa, przesłanki powództwa o ustalenie, zawisłość sporu, umowa jurysdykcyjna, kaucja aktoryczna, uznawanie i wykonywanie orzeczeń państw obcych, przeprowadzanie dowodów za granicą, doręczenia transgraniczne, europejskie postępowania cywilne (europejskie postępowanie nakazowe, europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, europejskie postępowanie dotyczące nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym).

Wśród poruszanych zagadnień znajdują się także praktyczne zagadnienia prawa prywatnego międzynarodowego takie jak: stosowanie przepisów obcego prawa publicznego, domniemań prawnych i ciężaru dowodu, rozgraniczenia prawa właściwego dla stosunków prawnych oraz materii postępowania cywilnego.

Monografia zawiera ponadto autorski model stosowania obcego prawa procesowego, które może stanowić punkt odniesienia w procesie ustalania przez sądy prawa właściwego dla postępowania cywilnego.

Analizowana w monografii materia niewątpliwie należy do trudnych, skomplikowanych i dość hermetycznych. Autorowi udało się jednak przedstawić ją w sposób zrozumiały. Wiele spośród trudniejszych zagadnień objaśnianych jest przez

odwołanie do konkretnych sytuacji życiowych bądź dylematów stojących przed sądem oraz zaproponowanie ich rozwiązań. Łatwość w odbiorze pracy wynika również z komunikatywności języka i zwięzłości stylu. Praca mimo wykorzystania w niej około 600 pozycji bibliograficznych przede wszystkim z literatury obcej (angielskiej, francuskiej, niemieckiej, włoskiej, szwajcarskiej i austriackiej) nie jest rozwlekła. Literatura została wykorzystana do analizy tematu i przedstawienia wniosków a nie obszernie przytoczona w tekście Monografii.

Monografia była wielokrotnie oceniana i pozytywnie recenzowana przez wybitnych przedstawicieli dyscypliny nauki prawne. Została także nagrodzona w XVII edycji konkursu „Przeglądu Sądowego” i „Wolters Kluwer Polska” na książkę prawniczą najbardziej przydatną w praktyce wymiaru sprawiedliwości w 2024 roku.

Po drugie, Monografia jest wynikiem istotnej aktywności naukowej dr. hab. Bartosza Wołodkiewicza prowadzonej na Uniwersytecie Warszawskim oraz w zagranicznych uczelniach oraz instytucjach naukowych, a mianowicie:

- w *Max Planck Institute for International, European and Regulatory Procedural Law* w Luksemburgu, dr. hab. Bartosz Wołodkiewicz w ramach pobytu badawczego (od 1 do 19 sierpnia 2022 r.) realizował badania z zakresu problematyki Monografii w ramach działania naukowego pt. *Właściwość obcego prawa procesowego w postępowaniu cywilnym finansowego* w ramach konkursu Miniatura 5 Narodowego Centrum Nauki;

- *Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht* w Hamburgu dr. hab. Bartosz Wołodkiewicz w ramach stażu badawczego (od 1 do 30 września 2022 r.) prowadził badania z zakresu problematyki Monografii dot. zasady stosowania przez sąd własnego prawa procesowego w ramach stypendium przyznanego przez *Lindemann-Stiftung* (<https://www.mpipriv.de/1571543/20221108-bartosz-wołodkiewicz-im-gespraech>).

Po złożeniu wniosku habilitacyjnego dr. hab. Bartosz Wołodkiewicz nadal realizował swoją aktywność naukową w zagranicznych uczelniach, przebywając jako profesor wizytujący (od 1 listopada 2024 do 31 stycznia 2025) na Uniwersytecie Mediolańskim (*Università degli Studi di Milano Statale*), gdzie Monografia była przedmiotem seminarium naukowego z udziałem przedstawicieli nauki z różnych europejskich uniwersytetów (<https://4euplus.eu/4EU-1054.html?test=1&>).

Odnotowania wymaga, że poza Monografią w postępowaniu habilitacyjnym dr. hab. Bartosz Wołodkiewicz przedstawił i udokumentował swoją aktywność naukową na Uniwersytecie Warszawskim oraz w zagranicznych uczelniach oraz instytucjach naukowych, na którą składa się w szczególności aktywność publikacyjną, czynny udział w konferencjach naukowych oraz kierowanie projektem badawczym finansowanym ze środków przyznanых przez Narodowe Centrum Nauki. W związku z osiągnięciami naukowymi po nadaniu stopnia doktora dr. hab. Bartosz Wołodkiewicz otrzymał stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców (przyznane 21 czerwca 2024 r.);

Po trzecie, Monografia jako osiągnięcie będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego otrzymała wyłącznie pozytywne recenzje oraz pozytywną opinię komisji habilitacyjnej Rady Dyscypliny Naukowej Nauki Prawnej jako podmiotu, który przeprowadził postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Podkreślić należy, że Rada Naukowa Dyscypliny Nauki Prawne uchwałą nr 276 z dnia 12 maja 2025 wyróżniła Monografię jako osiągnięcie o istotnym wkładzie w rozwój nauk prawnych. Dostrzec trzeba, że wyróżnienia osiągnięć w postępowaniu habilitacyjnym są wyjątkowym wyrazem uznania wkładu habilitanta w dorobek naukowy i należą na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego do rzadkości. Świadczy to o niezaprzeczalnych walorach naukowych monografii, która spotkały się z uznaniem nie tylko recenzentów wydawniczych publikacji oraz recenzentów w postępowaniu habilitacyjnym, lecz również Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Warszawskiego.

W związku z powyższym wnoszę o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za wysoko ocenione osiągnięcie będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego - monografię „Obce prawo procesowe w sądowym postępowaniu cywilnym”.

**UZASADNIENIE WNIOSKU O PRYZNANIE
DR. HAB. SEWERYNOWI MROCZKOWI, PROF. UCZ.
NAGRODY PREZESA RADY MINISTRÓW ZA OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE
DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ, W TYM TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ, LUB
DZIAŁALNOŚCI WDROŻENIOWEJ**

Zgłaszany do Nagrody Prezesa Rady Ministrów, cykl publikacji autorstwa dr hab. Seweryna Mroczka, obejmujący prace opublikowane w latach 2017–2025 w czasopismach *Nature Communications*, *Science Advances* oraz *Nature*, stanowi wybitne, spójne i przełomowe osiągnięcie naukowe w obszarze biologii molekularnej RNA oraz immunologii. Wykorzystując szeroki wachlarz technik biologii molekularnej zidentyfikował on funkcję enzymatyczną białek rodziny TENT5, polegającą na dodawaniu ciągów adenin (tzw. ogonów poli(A)) do 3' końca cząsteczek mRNA, co w konsekwencji prowadzi do wzrostu ich stabilności i poziomu ekspresji kodowanej informacji genetycznej. Prace te doprowadziły do odkrycia i ugruntowania nowego paradygmatu post-transkrypcyjnej regulacji ekspresji genów – cytoplazmatycznej re-adenylacji mRNA przez niekanoniczne polimerazy poli(A) z rodziny TENT5 – oraz wykazania jego fundamentalnego znaczenia biologicznego i medycznego tego procesu.

W zgłaszanym cyklu publikacji, na szczególną uwagę zwraca publikacja w czasopiśmie *Nature* (*druga w dorobku* dr hab. Seweryna Mroczka), która stanowi przełomowe osiągnięcie naukowe, będąc pierwszą w XXI wieku pracą opublikowaną w tym czasopiśmie, w całości opracowaną w polskich laboratoriach prowadzących badania w obszarze nauk o życiu. Wniosły fundamentalny wkład w zrozumienie metabolizmu RNA i jego znaczenia dla funkcjonowania układu odpornościowego oraz mają istotne znaczenie translacyjne, wskazując modulacji procesu re-adenylacji szczepionek mRNA przez białka rodziny TENT5 jako potencjalny cel do ich optymalizacji (przygotowywane zgłoszenie patentowe w tym zakresie). Praca ta po raz pierwszy dostarcza dowodów, że komórkowe mechanizmy posttranskrypcyjnej regulacji RNA gospodarza mogą aktywnie wzmacniać skuteczność szczepionek mRNA, oraz że głównym źródłem antygenu kodowanego przez szczepionki mRNA po podaniu domięśniowym są makrofagi. Dodatkowo wykazała uniwersalność odkrytego mechanizmu, testując go na prototypowych modelach szczepionek mRNA kodujących antygeny wirusa Zika (ZIKV) oraz zarodźca malarii (*Plasmodium falciparum*). Osiągnięcia to potwierdzają najwyższy międzynarodowy poziom badań prowadzonych w Polsce i ich istotny wpływ na rozwój nauk biomedycznych.

Kandydat z powodzeniem integruje i rozwija nowoczesne techniki biologii molekularnej, bioinformatyki oraz analizy transkryptomicznej. Co więcej, jego badania są prowadzone z rzadko spotykaną konsekwencją intelektualną – od koncepcji, przez eksperyment, aż po zrozumienie ich znaczenia klinicznego. Przekłada się to nie tylko na sukcesy w badaniach naukowych, zwiększenie rozpoznawalności polskiej nauki na arenie

międzynarodowej, ale również na zwiększanie potencjału dydaktycznego Uniwersytetu Warszawskiego – jest on wiodącym twórcą programu nowego kierunku studiów „Biological Therapeutics” na Wydziale Medycznym UW.

Wyjątkowość osiągnięć badawczych dr hab. Seweryna Mroczka nie jest przypadkowa, lecz wynika z jego wieloletnich zainteresowań naukowych, rozwijanych od czasów studiów doktoranckich. Warto podkreślić, że wcześniejsze badania nad funkcjonalną charakterystyką nowych, wcześniej niezbadanych enzymów oraz kompleksów białkowych zaangażowanych w metabolizm RNA doprowadziły m.in. do odkrycia enzymu USB1 u człowieka i drożdży. Prace te wyróżniała również bardzo wysoka jakość, co znajduje odzwierciedlenie choćby w liczbie cytowań jego publikacji.

Podsumowując, dorobek dr hab. Seweryna Mroczka w najwyższym stopniu spełnia kryteria Nagrody Prezesa Rady Ministrów, łącząc przełomowość odkryć z ich szerokim uogólnieniem oraz jednoznacznymi konsekwencjami dla współczesnej medycyny i biotechnologii.